

IX. évfolyam
2011.
4. szám
Megjelenik
kéthavonta
450 Ft

HIT – MAGYARSÁG – ÉRTÉK

Szent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN



Juhász Judit

Ne adjuk fel a keresztény tanításra épülő igényes közszolgálatot



Spányi Antal

Sok mai kortárs művészeti alkotás méltó arra, hogy egyházi gyűjteményben kapjon helyet



P. Szőke János

A Kárpát-medencei magyar boldoggá-avatási ügyek intézője, posztulátora lettem



Dr. Bognár Béla

„Úgy szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!”



Minden kedves Olvasónknak áldott karácsonyi ünnepeket és nagyon boldog új esztendőt kívánunk!



**Papcsák Ferenc,
Zugló polgármesterének
hitvallása:**

**Büszke vagyok arra, hogy
magyarnak születtem**





VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSBEN

VERITAS-LAKÁSOK 2011-BEN



KÉDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜLI **340.000 – 400.000,- Ft/m² áron**



XIII. kerület, Rokolya utca 32.

Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 21.
tervezési átadási határidő: 2011.08.31.

80 m²-ig

Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 32.
tervezési átadási határidő: 2011.08.31.

51, 57 m²-ig

Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 30.
tervezési átadási határidő:
2011. harmadik negyedév

39, 40, 42, 44, 45, 50
51, 54, 61, 71, 75, 77
79, 82 és 85 m²-ig

Budapest XIV. kerület
Szabács utca 5.
tervezési átadási határidő:
2011. harmadik negyedév

58, 70, 103 m²-ig



XIII. kerület, Rokolya utca 30.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30

383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!



A Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház

2100 Gödöllő Máriaesbnyó, Kapucinusok tere 3.

Tel.: +36 28 420 176, Fax: +36 28 510 742

www.matersalvatoris.hu matersal@inwitel.hu

2011. december 2-4. (péntek vacsorától – vasárnap ebédig)

Ádventi lelkigyakorlat minden korosztály számára

Vezető: Turai János atya

2011. december 10. (szombat) Akolitus rekollekció

2011. december 12-14. (hétfő vacsorától – szerda ebédig)

„Isten kereső ember - emberkereső Isten!”

Ádventi lelkigyakorlat a Váci Egyházmegye híveinek

Vezető: Turai János atya

A Püspök atya szeretettel hívja és várja az Egyházmegye híveit egy

Egyházmegyes Ádventi lelkigyakorlatra. A részvétel ingyenes!

A lelkigyakorlaton kb. 100 fő tud részt venni! A lelkigyakorlaton való részvétel a jelentkezés sorrendjében lehetséges!



Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház

2016. Leányfalu Móricz Zs. u. 141. Tel: 26/383-212

www.szentgellerthaz.katolikus.hu

Email: szentgellerthaz@katolikus.hu

2011. december 8. (18.00) – december 11. (13.00).

Ft. Farkas István (Lupusz) piarista atya lelkigyakorlata:

„Ádventi imádságaink: a zsoltárok”

(A Zsoltároskönyv: Jézus imakönyve) / II.

2011. december 15. (18.00) – december 18. (13.00).

Ft. Beer Miklós püspök atya ADVENTI lelkigyakorlata:

„Az istenkeresők népe Uram, látni kívánja arcodat”

2011. december 22. (18.00) – december 24. (13.00).

Ft. Futó Károly atya KARÁCSONYI lelkigyakorlata:

„Jézussal ünnepelelünk”

ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉGI! Szállás - Konferencia -
Éltetés - Reggeli - Ebéd - Vacsora - Dunakanyar



Az imádság páratlan hatalma

..... és én nyugodalmat adok nektek”

Mát. 11,28



Valahányszor valami megbontja Jézus Krisztussal való közös-ségünket, meneküljünk hozzá azonnal és kérjük Őt, adja vissza nyugalmunkat. Semmit se tőrjünk meg magunkban, ami belső nyugtalanságot okoz. Minden bomlasztó hatásra úgy tekint-sünk, mint ami ellen harcolnunk kell és nem szabad megtér-nünk. Mondjuk ezt: Uram tudatosítsd a jelenlétedet bennem, és akkor Ő lesz minden mindenben. Ne engedjük elhatalmasodni öntudatunkat, mert az lassan-lassan önsaj-nálkozást ébreszt bennünk. Amikor csak egy kicsit is letérünk az Isten útjáról, mind-járt kérdezzük meg: „Uram mi a Te akarod?” Ha Isten gyermekei vagyunk, akkor soha ne azért imádkozunk, hogy elmondhassunk, Isten meghallgatta imádságunkat, hi-szen tudjuk, hogy az Atya meghallgat minket. Tudjuk, hogy a Szentlélek ad nekünk erőt az imádsághoz, de azt már sokszor nem tudjuk, hogy maga a Szentlélek könyörög bennünk, úgy ahogy mi ki sem tudnánk mondani. Isten Szelleme a hívót szentélyül használja fel, hogy benne közbenjárjon értünk és másokért. „A ti testetek a bennetek lakozó Szentlélek temploma” Mi felismertük-e már, hogy testünk a Szentlélek tem-ploma? Ha igen, akkor gondosan meg kell őriznünk az Ő számára tisztán.

Ilyen tiszta lelkiületet és kegyelmekben gazdag áldott karácsonyi ünnepeket kívánok minden kedves Olvasónknak!

Kuruczleky Ilona

Üdvözléssel: a főszerkesztő



Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
mob: 06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérgazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**
A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Balázs Lilla, Bayer Emil,
Gréczy László, Frigyesy Ágnes,
dr. Kis Boáz, Kovács Mária,
Kubányi Andrea, Németh Andrea,
Pálffy Mária, Somogyi György,
Szilágyi Ferenc, Varga János

Címlapfotó: Balogh Róbert

A lapot kiadja:
Veritas Invest Zrt.
1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Terjeszti: HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda: PAPIRREX KFT.
1131. Budapest
Dolmány u. 5-7.
Telefon: 06-1-237-0598
Fax: 06-1-237-0599

Tartalom

A Boldogasszony mennybe felvétele.....4. old.
A magyarságtudat rendkívül fontos a számunka – beszélge-tés Papcsák Ferencsel, Zugló polgármesterével.....5-7. old.
A szent szabadságharc – 56 szakralitása.....8-9. old.
„Úgy szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!”...10-12. old.
Találkozás Juhász Judittal, a MKR volt
vezérgazgató-helyettesével.....13. old.



8-9. old.



14-15. old.

80 éves a Katolikus Karitás, a
Caritas Hungarica.....14-15. old.
A jó látás védelmezője.....15. old.
Hitben élünk, még a „nem-hívók is.....16. old.
Szenvedéstörténet – IV. rész.....17. old.
Regnum Marianum – a felrobott templom.....18. old.
Az új Regnum Marianum
templom.....19. old.

Poszter: 20 éve járt nálunk II. János Pál pápa.....20-21. old.
Medjugorjei napló.....22-23. old.
Érted és Veled szenvedhetem – ökömenikus konferencia a
XX. század keresztény magyar tanúságtévőiről.....24-25. old.
A Vincés nővérek működése Budaörsön.....26-27. old.
Bencés fenntartású középiskola indul Budaörsön.....27. old.



24-25. old.



36-37. old.

Református hírek.....28-29. old.
Jézusban és az Ő tanításában nem lehet csalódní.30-31. old.
Márton Áron Emlékérmet kapott P.Szöke János.32-33. old.
Karácsony – álom, és valóság.....33. old.
Újra mecénás lehet a katolikus egyház.....34. old.
Bemutatjuk Kovács-Gombos Gábor festőművészt.....35. old.
Egy ház a rászorulókért.....36-37. old.
Jeruzsálem, 2011.....38. old.
Megrendelés és előfizetés.....39. old.

A Boldogasszony mennybe felvétele

A mennybelfelvétel dogmáját XII. Pius Pápa 1950-ben „ex cathedra” hirdette ki „Munificentissimus Deus” kezdetű bullájában: „Mária földi életpályája befejezése után testével és lelkével együtt felvetetett a mennyi dicsőségbe” (DS 3903). „A mennyi dicsőségbe” kifejezést szándékosan használta a pápa, mert ez teológiai jellegű, és eleve kizár minden kozmológiai találgatást arról, hogy hol van, a világmindenség amely részében tartózkodik a megdicsőült test. Az eszkatológia tanítása szerint – a megdicsőült test túl van a tér és az idő dimenzióján. Mária teste-lelke tökéletesen egyesült Isten-nel és élvezi az ember által elérhető legnagyobb boldogságot.

A Szentírásban formális bizonyíték nincs, sőt a szenthagyomány is hallgat róla az első 4-5. században. A hittudósok tanítása: Szűz Mária földi életében a lehető legszorosabb kapcsolatban volt szent Fiával: testéből vette Jézus a maga emberi testét. Szinte lehetetlen, hogy ez a kapcsolat az édesanya halála után teljesen megszakadjon azaz, hogy Mária teste szétbomlik, és ezzel ő testileg távol marad Jézustól.

„Ha halálának hasonlatosságában egybenőtünk vele, úgy leszünk föltámadásában is.” (Róm 6,5) Az Isten Fiához való hasonlatosság őt minden más teremtménynél inkább jellemezte. Ennek a kiválasztottságnak mintegy megkoronázása, hogy az üdvösség teljességét is másképpen kapta

meg: rögtön a halála után. Mária lelkét-testét az Isten iránt való teljes odaadottság jellemezte: illet, hogy az ő teste előbb kapja meg a választottnak ígért jutalmat, mint a többieké.

Mária halála nem bizonyítható, de valószínű. Mária halálának kérdése történetileg nem dönthető el, nem találunk rá bizonyítékot sem a Szentírásban, sem a szenthagyományban.

Csak a Szűzanya életéből hiányzott volna ez a csúcsteljesítmény, ez a „haláláig tartó engedelmesség”?

A Biblia Jézus mennybemenetele után egyszer szerepelteti Szűz Máriát, a Szentlélek eljövetelekor, az Egyház megalakulásakor. Az Egyház további életében, már nem szerepel. Mai vélemény: Máriát Jézussal való szoros kapcsolata hamarosan oda szólította, ahol Szent Fia van, de előbb részt vett az Egyház megalakulásában, mert ezentúl az ő szerepét az Egyház tölti be. Amíg Jézus mennybement – saját hatalmából, addig Mária mennybe vetetett Jézus erejéből. Így Mária a mennyország királynője, akinek hathatós közbenjáró hatalma van, ő a „Mater Misericordiae”.

A nyugati liturgia szép himnuszai Máriáról, mint királynőről: Salve Regina, Ave Regina caelorum, Regina coeli, – sőt a Lorettói litánia és a szentolvasó kifejezése.

1. Felvetetett magas mennyországba, angyali szép, örvendetes házba,

E nap a Szűz nagy mennyaszszonyságába, az Istennek drága hajlékába.

2. A mennyei Atya udvarába, felső Sion drága városába, dicsőséges szép palotájába, már bemegegyen nagy vigasságba.

3. Beteljesült Dávidnak zsol-tára, mit énekelt világ hallatára: A királyné királynak jobbjára, állapodik örök társasága.

Kisdi: *Cantus Catholici* (1651)

Mária, mint jó anya, ma is azon munkálkodik, hogy mi is oda jussunk, ahol ő éli boldog életét. Szívén viseli gyermekei üdvösségét, azt akarja, hogy mi is elnyerjük az örök életet.



El Greco: Mária mennybe vétele

A szenthagyomány Keleten is, Nyugaton is emlegeti, de nem hittényként. Mária halálára csak a teológiai spekuláció következtet: Krisztus is szenvedés és halál útján ment be a dicsőségbe. Illendő, hogy aki olyan szoros kapcsolatban volt Krisztussal, ugyanabban a sorsban részesedjék. Életünk csúcsteljesítménye a tudatos, engedelmesen elvállalt halál.



Pálffy Mária

Büszke vagyok arra, hogy magyarnak születtem



Zuglóban természetesen jól ismerik dr. Papcsák Ferencet, hisz Ön itt a polgármester. A Szentkereszt magazin országos terjesztésű lap, olvasói között akadhatnak olyanok, akik nem ismerik Önt, ezért arra kérem, mutassa be magát. Először meséljen arról, honnan indult el, milyen volt családi háttere, milyen nevelést kapott?

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a Rétközben, Nyíregyházán születtem 1966-ban. A Rétköz és a Nyírség határán lévő Demecser melletti Borzsova tanyán nőttem fel, ott éltem tizenhét éves koromig. Az apai nagyszüleim – mint hajdú család – állattartással foglalkoztak. A rétek, a legelőik világában voltak otthon. Emellett katonaszkolák is, minden világháborút végigjártak és megszenvedtek. Az apai ág erősen hívő görög katolikus volt.

Az anyai ág viszont vallási hovatartozás szempontjából már vegyesebb képet mutat: édesanyámnak, akit Berta Júliánának hívnak, római katolikus és református kötődése is van. Azt szokta mondani – hatan voltak testvérek –,

apai, akár az anyai ágat tekintem, mindazt, amink volt, be kellett vinni a térszbe. Ezzel párhuzamosan felszámolódt az a hagyományos paraszti polgári gondolkodás és világ, amelyet addig képviselték.

Annak ellenére, hogy tanyasi világba született bele, mégis nemesi vér folyik az ereiben.

Igy is fogalmazhatunk. Az emberek általában tanyán éltek. Borzsova, ahol laktunk, egy 360 lelkes, tipikus alföldi tanyasi település volt. Ma már persze egyre kevésbé nevezik annak, és csak nevében őrzi még a régi vármegye nevét, amelyet ma Bereg megyeként ismerünk. Három ilyen település van a Kárpát-medencében: Csik-borzsova, Nemesborzsova, a régi megyeszékhely vagy megyeközpont, és a mi Borzsovánk, még az 1100-as évekből.

Tanyán nevelkedett. Ott járt iskolába is?

Ott még a régi Klebelsberg Kuno-féle iskolarendszer működött: alsó tagozatot tanyasi népiskolába jártam. A felső tagozatot Demecserben végeztem. Aztán nem gimnáziumba

mentem, annak ellenére, hogy Nyíregyházán szerettem volna továbbtanulni. Édesapám azt mondta, előbb tanuljak szakmát. Így lett belőlem gyógyszergyártó. Tiszavasváribába jártam a szakmunkásképzőbe. A vegyipar, a gyógyszergyártás Magyarországon mindig elég erős volt, hogy csak néhány nevet említssek: Alkaloida, Richter, Egis.

mentem, annak ellenére, hogy Nyíregyházán szerettem volna továbbtanulni. Édesapám azt mondta, előbb tanuljak szakmát. Így lett belőlem gyógyszergyártó. Tiszavasváribába jártam a szakmunkásképzőbe. A vegyipar, a gyógyszergyártás Magyarországon mindig elég erős volt, hogy csak néhány nevet említssek: Alkaloida, Richter, Egis.

Miután kitanulta ezt a szakmát, mihez kezdett?

Felköltöztem Budapestre és tizenhét évesen elkezdtem szakmunkásként dolgozni a Chinoi gyógyszergyárban. Ott töltöttem három évet, s közben estin leérettségiztem Újpesten, a dolgozók esti gimnáziumában, a Könyves Kálmán Gimnáziumban. Ezt követően a jogi karra felvételiztem, 1987-ben, ahova fel is vettem. Ezzel párhuzamosan a Színművészeti Főiskolára is beadtam a jelentkezésemet, de nem sikerült bejutnom.

Ha a Színművészeti veszik fel, akkor most nem a polgármesteri hivatalban beszélgetnénk.

Valószínűleg. Több filmben is szerepeltem, főleg statisztaként, meg vidéki művelődési házakban léptem fel: énekeltem, táncoltam, szavaltam.

A jogi egyetem elvégzése után hova került?

Miután elvégeztem az egyetemet, szép eredménnyel, egy ügyvédi irodában kezdtem el dolgozni ügyvédjelöltként, majd 1996 februárjától saját irodát nyitítottam, amely most is működik, immár tizenöt éve.

Hogyan került kapcsolatba a politikával? Mert aki színész akar lenni, az nem biztos, hogy a politika irányában is érdeklődik.

Az egyetemen felvételt nyertem a Bibó István Szakkollégiumba. Itt alakult meg a Fidesz 1988 márciusában. De már korábban is kapcsolatban voltam a politikával, mert mindig is érdekelt. Én egy aktív, gondolkodó ember voltam. A 80-as évek elejétől rendszeresen politizáltam, általában mindig a rendszerrel szemben.

Gondolom, a politika iránti vonzalmát otthonról hozta magával.

Igy van. Ezt örökli az ember, illetve belenevelik. S ez természetes volt a számomra.

A Fidesz berkeiben is fokozatosan jutott előbbre?

Én mindig kettéválasztom a politikát és a szakmai munkámat, illetve a magánéletemet. A politikai életben azokat a feladatokat, amelyekkel kezdetben megbízták, baráti alapon végeztem el. 1992-ben például kint voltam Romániában, az első szabad román helyi választások ellenőrző testületében pártdelegáltként. De későbbtem szakmai anyagokat is a Fidesz parla-

menti frakciójának, majd 1996-tól intenzívebben vettem részt a pártmunkában, és 1998-ban lettem először szülőföldem, Baktalórántháza képviselőjelöltje. Akkor választási vereséget szenvedtem, mivel ott nem volt visszalépés: a 32 %-ot elérő szocialista képviselő jutott tovább, pedig én és a Kisgazdapárt jelöltje együtt



60 %-ot értünk el. Nagy hiba volt. Akkor nem kerültem tehát be a parlamentbe, az ÁPV Rt. felügyelő bizottságába viszont igen, és állami vagyongykezeléssel kezdtem el foglalkozni. Két évre rá az ÁPV Rt. igazgatósági tagja lettem. 2002-ben újra indultam Baktalórántházán a választáson, amelyet megnyertem. 2006-tól már fővárosi önkormányzati képviselő voltam, most pedig Zuglóban polgármester lettem. Úgy tudom, nincs még egy olyan képviselője a parlamentnek, aki két különböző helyről, tehát Pestről és vidékről egyéni mandátumot nyert volna. Rádásul az egyik legszegényebb kistérségből, meg az egyik leggazdagabb fővárosi kerületből is megválasztották. Erre azért büszke vagyok.

A Szentkereszt Magazin ars poeticája a hit, magyarság, érték fogalmak ápolása. Beszéljünk az elsőről. Említtette, hogy hitben nevelkedett, méghozzá görög katolikus hitben. A mai napig is gyakorolja a vallását?

Szabolcs-Szatmár-Bereg, ahol felnőttem, sajátos világ. Nagyon sok felekezet él ott egymás mellett szimbiózisban, közösségekben. A 60-as években nemigen volt átjárás a közösségek között, legfőképpen a házasságokat illetően. Nálunk is így volt ez. A szüleim mesélték, hogy az én görög katolikus nagyapám nem örült, hogy egy református ember lányát veszi el az édesapám. Nem is tudok arról, hogy igazán jó kapcsolat lett volna közöttük. Tehát ezek a közösségek bizonyos szempontból zárkóztak is voltak. Engem görög katolikusnak kereszteltek. A szülőháztól öt kilométerre levő Demecserben havonta csak egyszer volt görög katolikus szentmise, mert ott nem volt parókia és templom sem. A nyírtassi parókus járt ki hozzánk. Most már van parókia és templom, 2003 környékén épültek, s egy nagyon jó barátom vezeti, Szabó Gábor. Tehát amikor én gyerek voltam, akkor csak havonta egyszer tudtunk szentmisére menni. Így fordulhatott az elő, hogy amikor megkereszteltek, a szüleimnek Nyírtásra kellett menniük velem. Erre akkor derült fény, amikor a házasságkötésünkhöz kerestük a keresztlevelemet a feleségemmel, immáron húsz évvel ezelőtt. A demecseri plébános nem találta az okiratot, úgy tűnt, mintha meg sem kereszteltek volna. Végül kiderült, mivel minden testvérem neve szerepelt a listán, hogy engem édesapámék székérrel Nyírtásra vittek, ami onnan a harmadik falu, mert nem volt görög katolikus pap azon a hétvégén Demecserben.

Ez azért is érdekes, mert hosszú-hosszú éveken át Máriapócsra zarándokoltunk a búcsúba a családdal, illetve a falubeliekkel. Az idősebbek székéren ültek, a gyerekek meg mellette szaladtak. Húsz-huszonöt kilométert gyalogoltunk, hogy eljussunk Pócsra. Éjszaka ott is aludtunk.

Az önkormányzat vezetésében



Én gyerekként nem igazán éreztem a görög katolikus szentmisét. Mint már mondtam, Borzsován laktunk, ahol nem volt templom, így az uradalom kastélyának a kis kápolnájába jártunk. De amikor az oroszok bejöttek, mind a kastélyt, mind a kápolnát lerombolták. Így a hit gyakorlása a szomszéd településen folyt tovább. A reformátusoknak volt egy imaszobájuk Barta Feri rokon bátyámék családi házában. Mi, gyerekek, hétköznap ott jöttünk össze a hit gyakorlására a református lelkész vezetésével. Vasár-

A Bosnyák téri templom ifjúsági kórusa



naponként azonban, mivel a Papcsák nagyapám görög, a felesége pedig római katolikus volt, átjártunk velük Nyírtásra, a katolikus templomba, vagy Demecserbe a görög misére. Másfél-két kilométert gyalogoltunk oda-vissza, télen-nyáron. Demecserben lettem elsődíjazó, Szentgyörgy napján. A plébános atya akkor annyit megtett, hogy kijött Borzsovára a 8-10 gyereket hitoktatni, felkészíteni az első áldozásra. Az anyai nagymamám viszont református volt, és mivel vele töltöttem a legtöbb időt, ő volt rám a legnagyobb hatással.

Hányan voltak testvérek?

Hatan. Négy fiú és két lány. Én vagyok a legfiatalabb.

Mind a hat gyerek görög katolikus lett?

Igen. Azt szoktam mondani az ismerőseimnek, barátaimnak, hogy görög katolikusnak kereszteltek, s tartom is a görög katolikus hitet, a gyermekeimet is eszerint kereszteltem meg, de a hitemet a római katolikus szertartás szerint gyakorlom, az életmódom és az életfelfogásom viszont protestáns, tehát református szemléletű.

Mondhatni Ön már kiskoromtól kezdve a hit és az önkormányzat szellemiségét?

Ez tipikusan szabolcsi, mert nagyon nehéz olyan családot találni Szabolcsban, ahol nincs ez a vallási keveredés. A megbékélés a lényeg.

A hit mélyen gyökerezik Önben.

Olyanra, hogy a hivatali szobámat, meg az alpolgármesterek szobáit is felszenteltem Bárány Béla atyával, a Bosnyák téri római katolikus templom plébánosával. Persze a média rögtön támadásba lendült. Van egy álmom: már régóta tervezem, hogy a szülőfalumban felépítünk egy kis kápolnát, legyen hol gyakorolni az

peket, volt itt uniós zászló, budapesti zászló, mindenféle zászló a hivatal bejáratánál. Úgy gondolom illendő, hogy magyar zászló is lengedezzen a bejárat fölött. Az előző vezetés annyira nem törődött a jelképekkel, hogy fordított sorrendű tricolorot, olasz zászlót tettek ki az épület elé. Ilyen zászlót rendeltek meg, nem tűnt fel senkinek.

Én magyar vagyok, magyarnak születtem, és a gyermekeimet is annak nevelem. Ha magyarokadósról beszélünk, akkor két dologról tudok beszámolni polgármesterként, és engem nem érdekel, hogy más mit gondol erről. Hogy csak egy példát mondjak: ha kezdődik a futballmeccs, akkor mi otthon büszkén felállunk és tisztelgünk a magyar Himnusznak, függetlenül attól, hogy szabad idő ruhában üldögélünk otthon vagy sem, mert a Himnusz hallatán az ember feláll és tiszteleg az őseinek, tiszteleg a hazájának.

Polgármesteri megválasztásom óta három dolgra különösen büszke vagyok. Az egyik a „Zugló a nemzetért” konferenciasorozat megrendezése, amelynek első előadása Márton Áron példázatairól szólt. Egészen szép számú hallgatóság jött össze. Püspök is tartott előadást a kommunizmus gyermek áldozatairól. A legutóbbi konferencián a Trianonról, illetőleg a kommunizmus egyházi áldozatairól beszélünk. Az országos médiában, amennyire tudtuk, igyekeztünk megjelentetni az előadások témáit.

Egy másik fontos dolog, amit az országban elsőként – és ez idáig egyetlenként – tettünk, az egy tért elnevezése Wass Albertről. Zuglóban a Pákozdi teret kereszteltük át Wass Albert nevére.

Wass Albert-szobrok már vannak.

Vannak, de tér nincs. Persze ezért sokszor támadtak, és a legutóbbi közmegehallgatáson is megkérdézték, hogy mért neveztem át a teret Wass Albertnek. Mondtam, ahhoz, hogy ezt megértsék, olvassák el a műveit és akkor rá fognak jönni.

A harmadik dolog, amelyre büszke vagyok, az az ún. mentor program létrehozása. A zuglói önkormányzat áldoz arra, hogy a határainkon túl, szórványban élő és nagyon nehéz helyzetben lévő magyarokat pénzügyileg és infrastrukturálisan támogassuk. Van két testvérelépülésünk: Hargita vármegyéből Csikcsicsó, amelylyel nemrég vettük fel a kapcsolatot, és Brassó vármegyéből Alsórákos. Ebből a mentor programból, amelyet én kezdeményeztem, számítógéppark bővítésére, templom felújítására másfél millió forint adtunk, és még egy református közösséget is támogatunk Hunyad megyében. Ezt a jövőben is folytatjuk, és ha ezért engem támadni fognak, akkor igen büszke leszek rá, mert ha beszélnek róla és hallják, hogy az önkormányzat támogatja a szórványban élő magyarságot, akkor a jó érzésű magyar emberek szemében ez pozitív lesz, még akkor is, ha azt

mondja az ellenzék, hogy feleslegesen tesszük. Én nem aggódom, a Jóisten mindenért megfizet.

Mi képviseli az Ön életében a legnagyobb értéket?

A legnagyobb érték számomra a családom. Nagyon szeretem a gyerekeimet. Én nagycsaládban nőttem fel, meg a felfelneveltem is, ezért néha sajnálom, hogy csak kettő van. A fiam jövőre érettségizik, a szalagavatóján nagyon büszke voltam rá, szép szál legény lett belőle. Azt hiszem, ezzel minden szülő így van, hogy örül, ha a gyermeke mindenben túlhaladja őt, ép és egészséges. A munka csak ezután jön számomra mint érték.

Hármas szerepkört töltök be. Egyrészt országgyűlési képviselőként dolgozom, a Fidesz jogi kabinetjének vagyok a vezetője. Most éppen törvényalkotási dömping van, amelyet 23-ára szeretnék befejezni, hogy a két ünnep között már pihenhessünk. Én soha nem dolgoztam a szent ünnepek idején, olyankor az ember visszavonul és a családjának él. Másrészt polgármester is vagyok, harmadik szerepköröm pedig a saját vállalkozásom, az ügyvédi iroda.

A kertlemben működő egyházakkal milyen a kapcsolata az önkormányzatnak?

Nagyon jó, mondhatom azt, hogy példás. Van két képviselőnk, az egyik az egyháziügyi tanácsnok címet bírkozza, a másik egyházipolitikai kérdésekben ad tanácsot. Azt is elmondhatom, hogy én vagyok az egyetlen görög katolikus polgármester, s ezt a ténnyt Kocsis Fülöp, görög katolikus püspök atya megítéslő látogatása is demonstrálta. Arról tárgyaltunk, hogy a helynkörség nálunk otthonra leljen. Van egy ún. egyháziügyi tanácsunk is, amely egy konzultatív testület, ahol a politikus találkozik a helyi egyházi vezetőkkel. Más önkormányzatoknál nincs ilyen. Összejövünk, átbeszéljük a teendőket, az aktuális kérdéseket. Ebbe beletartoznak az egyházi iskolák is. Napi gondokkal is foglalkozunk, például ha egy templom bezár, akkor anyagilag segítünk.

Aztán van egy újfajta kezdeményezésem is, amely – remélem – hamarosan elfogadásra kerülhet: azoknál a családoknál, ahol a hozzátartozók nem tudják az elhunytat eltemetni, és az önkormányzatnak kell ezt felvállalnia, egyházi temetésben is részesítjük az elhunytat, ha a család igényli. Az önkormányzat állja ennek a költségét. A pályázatainkat kettőbontjuk: vannak a zuglói civilszervezetek számára, illetve a zuglói egyházi intézmények, szervezetek számára. Erre minden évben forrást biztosítunk.

Az Ünnepek közeledtével mit üzen a Szentkereszt Magazin Olvasóinak?

Minden kedves Olvasónak és tiszta szívű magyar embernek áldott karácsonyi ünnepeket és reményteljes, boldog új esztendőket kívánok!

Köszönmő a beszélgetésért, és kívánom, hogy Isten áldása legyen munkájánál Kuruczleky Ilona

Fotók: Balogh Róbert

Adventi ünnepi beszéd a templom előtt alkalmából



ottaniaknak a hitet. Persze mindegyik felekezett tarthat ott istentiszteletet. A görög katolikus atyák támogatását már megnyertem hozzá. A jelenlegi leterheltségem nem igazán teszi lehetővé, hogy én ennek a közeljövőben neki fogjak, de meg fogjuk csinálni.

A hit, magyarság, érték fogalmakból most vegyük a magyarságot. Számos pejoratív felhang társul ma-napság hozzá, a leggyakoribb a magyarokadósoként való felfogása. Ön miként vélekedik erről?

Rossz szájít ad az embernek, ha azt mondják rá, hogy magyarodik, amikor próbálja a

Adventi gyertyagyújtás a Bosnyák téri templom előtt



magyarságát megélni, hisz a magyarságtudat rendkívül fontos a számunkra.

A gyerekek az iskolában már nem kapnak olyan nevelést, hogy igazából büszkék legyenek arra, hogy ide születtek. Belőlünk a kommunista éra idején meg egyenesen kilörtötték a magyarság szellemét.

Pontosan ezt akartam mondani. Zuglóban például volt olyan óvoda, ez tavaly karácsonykor történt, ahonnan olyan jelzést kapott az önkormányzat, hogy nem akarják megtartani a karácsonyi ünnepséget. Intézkedtünk, mert azért mindennek van határa. Ha megnézi a zuglói jelké-

A szent szabadságharc – 56 szakralitása

Ellett immár ötvenöt esztendő. Huszonkét éve szabad megemlékeznünk az akkori eseményekről. Megfelelő értékelés azóta se született. A közemlékezetben még a tények sem rögzültek pontosan. Nem egységes a történelemoktatás. Vannak olyan tankönyvek, ahol csak pár mondatot szánnak 56 emlékének, helyesebben tényének. Nem túlzunk, ha azt jelentjük ki, hogy zűrzavar uralkodik ebben a kérdésben. Az elmúlt idő természetesen némi magyarázatot ad. Az idősebbek megélték a megtörténést. Sokan megértették a börtönt, egyeseket kivégeztek, mások menekültek. Kiket érintett, szűk kört leszámítva, hallgattak, mert nem tehettek mást. A fiatalabbak, így csak nagyon keveset hallhattak a történetekről.

A zűrzavar érthető tehát. A hatalomra került, vagy inkább a külső erő hatására oda ültetett hazsonélvezők, gyermekeik és unokáik természetesen a maguk módján magyarázták a dolgokat. Megindokolták saját árulásukat, s elfogadták az adott időszak feltételeit. Ma sem gondolkodnak másként sokan közülük. Így bármennyire változtak is a külső körülmények megmaradt az önigazolás, elmaradt a belső szembenézés. Ezért nem kell azon csodálkoznunk, hogy még a tények jó része is homályban maradt, s nem következett be a valóságnak megfelelő értékelés, jogos nemzeti büszkeség.

Nézzük meg most, mit jelent számunkra 56? Érezzük át felemelő valóságát, fogjuk fel a hitetlen méltóságát.

1956 az egyikként is szakrális magyar történelem egyik kiemelkedő csúcspontja. Kevés ilyen magasztos idő van nemcsak a magyar, hanem az egész emberiség történetében. Szakralitására, szentségére már kezdetének, kirobbanásának időpontja felhívja a figyelmét. Pontosán ötszáz éve történt a keresztény magyarság óriási győzelme az egész Európát fenyegető muzulmán hódító ellen. Félgyertyelentül, a hit erejébe kapaszkodva, Jézus nevét kiáltva győztek a sokkal jobban felfegyverzett túlerő ellen. Vezetőik életüket áldozták, megismételve Krisztus keresztáldozatát. Az átszel-

lemült, hitet képviselő Szent (Kapisztrán) 1456. október 23-án délután vívja utolsó küzdelmét a halálos kórral, lázálmaiban?, vagy látomásában vergődve könyörög a megszereltet nemzetért, mert látja annak elkövetkező szörnyű harcait, sorsát, bukását. Ő tudja, hogy ez az iszonyatos küzdelem valójában magával a Gonosszal folyik, akinek eszközei a muzulmán, vagy hitetlen, pénzimádó, világhatalmat sóvárgó erők.

Ötszáz évvel később szinte percre pontosan bekövetkezik a látomásban szereplő egyik epizód. Elindul a fiatalok menete a Műgyetem elől. Véletlen? A történelemben, különösen a magyarban véletlenek nincsenek. Mária országa, népe teljesíti küldetését. Sokan nincsenek tudatában mit tesznek, mi a mélyebb ok, ki és miért akar a háttérben, de ennek az úton, ami látszólag kilátástalan, sok szenvedést hoz és bukásba vezet. A valóság mélyén azonban fölsejlik a Jelenések könyvében szereplő Vörös Sárkány halálos sérülése, amit ugyan még túlélt, de halálát és bukását hozza.

A szabadságharc csodálatosan tiszta. Tudatosan írok szabadságharcot, mert a magyar történelemben a szó szoros értelmében forradalmak nincsenek. A magyar lélekben rögzült, s az Aranybullaiban leírt ellenállási és ellentmondási jog mindazt, amit másutt forradalomnak hívnak, szabadságharcra emeli. Mivel jogos, nem a

jog ellen támad ezért mindig tiszta és vértelen. Véressége azokban az októberi napokban fényesen világít. Betört kirakatok, utcán hagyott becsületes tanúskodnak a „Nagy francia forradalmat”, vagy az „Októberi” jellemző rablások, rombolások elmaradásáról. Itt nincs to m b o l á s, bosszúállás, alattomos gyilkolás, lopás.



A szabadságharc kimondatlanul, fel nem ismerve a magyar történelmi alkotmány értékeiért folyik. Még a résztvevők sem látták, hogy mennyire egybevágunk az akkori követelések és a rég lefelejtett alapelvek. Őseink azt mondták: Hungaria semper libera. A felkelők, vagy szabadságharcosok: Ruzsik haza! Más szavakkal Magyarország szabadságáért fogtak fegyvert. Elég volt a szovjet megszállásból. A történelmi alkotmány alapelve volt, „Una et eüsdem liberata et jus”, azaz egy és ugyanazon jog és szabadság illet meg minden magyart. Október 23-án este azt kiáltották Nagy Imrének: nem vagyunk elvtársak. Elegük volt tehát a párt egyenlőtlenségéből, a szabadság és jog hiányából, a kettős mércéből. Magyarországot részben az tartotta fenn, hogy „Sacra corona est radix omnium possessionum”, magyarul a Szentkorona minden tulajdon gyökere. Az azt jelenti, hogy maga a Korona a tulajdonos, a lakók, a nemesek, a polgárok birtokosok. Mellesleg a Szentkorona tagjai, azaz Hungaria polgárai, mai szóval nagyjából az állampolgárok lehetnek birtokosok. A Munkástanácsok által megfogalmazott tulajdonlás teljesen ennek az elvnek a kifejeződése. Sokáig vádolták 56-ot levertői, s azok haszonélvezői, hogy a kapitalizmust akarták visszahozni a szabadságharcosok, akik mellesleg az imperialisták ügynökei voltak. (Érdemes, hogy a kapitalizmust pont ők állították vissza 44 évvel később!) Ma ezt már nem mondják, az idő ítélte felettük. Vannak ugyan még olyanok, akik hangoztatják, de ők balsevita öskö-vületek. Most az a divatos, hogy Nagy Imre és társai reform kommunisták voltak, akik meg akarták javítani a szocializmust, meg akarták tisztítani embertelen vonásaitól. (Mintha az embertelen embervé lehetne tenni!)

Ha megkérdezzük a valódi ötvenhatosokat, hogy igaz-e ez? A Pesti Srácok a reformért, a kommunizmus reformjárt harcoltak-e? Nagy nevetés, vagy dühös válszt várható. Nem, ők nem ezért harcoltak. Nem akartak ők sem szocia-





lizmust, sem kapitalizmust. Harmadik utat, magyar utat akartak. Ezt fogalmazták meg a Munkástanácsok, erre irányult a győri alkotmányozási kísérlet, ami újra helyre állíthatna volna a megszakadt jogfolytonosságot. A magyar út a Szentkorona útja még akkor is, ha ezt teljesen más nyelven fogalmazták meg. A lényegre, a tartalomra kell figyelnünk, s ez azonnal szembetűnik. Ötvenhat nemcsak a harcokban fejeződik ki. A sztrájkok, Munkástanácsok ellenállása, a folytatódo gerillaharcok mind hozzátartoznak. Nem véletlen, hogy a tiltakozó tüntetéseket, sztrájkot csak véres terrorral, sortűzekkel tudták megfékezni. Aljas hazugságokkal csapták be a magukat megadókat. Büntetlenséget ígértek, és akasztottak, ezeket börtönözték be, alázták meg. Gyerekeket fogtak el, és ültettek le, akasztották fel. Ma nagyvonalúságra hivatkozva aljas bosszúknak tüntetik fel, ha a meghurcoltak kevésik nyugdíjukat, s szeretnék az akasztók, terrorizálók és utódaik jogtalan elfőnyeit megnyirbálni. Igen, ma a bűnözők élvezik a javukat, s az üldözöttek pedig nehezen tengetik életüket. Utódaikról ne is essék szó, mert ez az égbekiáltó igazságtalanság náluk még kirívóbb. Bocsnatot követelnek, de megbánást nem tanusítanak, pedig bánat nélkül még az Isten sem tud megbocsátani! Folytatva a párhuzamokat „sub specie sacrae coroneae” a Szentkorona jegyében – ma talán helyesebben nevében – volt az ősi alapelv. 56-ban ugyanez nyilvánul meg, végre magyarok akarunk lenni, magyarként élni. Elég volt az internacionalista beszédből, elvekből, szokásokból, buharini alkotmányból, stb. Jus resistendi, et contradicendi – ellenállás és ellentmondás joga. Nem más ez, mint a harc joga, ha békés megmozdulásunkra a hatalom erővel válaszol. Ez teszi harcunkat jogsá, és a törvényes alap akkor is, ha nem hivatkozunk rá. Jelen van életünkben és minden napjainkban. A hatalom megosztása, s annak személyes, illetve területi alapja mind mind jelen volt a magyar életben, s kiemelkedő szerepet kapott 56 küzdelmeiben, hisz a pártállam min-

dezt koncentráta és kizárólagos jogaként határozta meg. Végül, de a témát nem kimerítve, megemlítem még, hogy az államforma kérdése is felmerült.

Ötvenhatos szabadságharcunk a maga teljességében csak néhány napig tarthatott, mert a hihetetlen tülerő elnyomta. Ennek ellenére a sztrájkok, s az üzemeken belüli ellenállás tovább folyt remény nélkül, de a magyarokra jellemző kiszámíthatatlan kitartással. Így persze az addott utóvédharcokban már elméleti fogalmazás a fenn felsoroltakban már nem történhetett, kivéve a Munkástanácsok állásfoglalását, ami a tulajdon kérdésével kapcsolatos. A harc legreménytelenebb formája a gerillaharcok voltak Bakonyban, Mecsekben. Erről érdemes volna bővebben szólni, mert a közvélemény semmit sem tud róla, illetve a történések a magyartól, s az iskolában még csak nem is hallható.

A szabadságharc szakralitásának jele a külföldi megnyilvánulások sora. Camus magyarok vévéről szóló írása általánosan ismert, de ez csak egy volt a sok közül. A legfontosabb, s például nélküli egyedi eset XII. Piusz pápa magatartása. Ő két enciklikát, egy bullát és egy hosszú rádiónyilatkozatot tett közzé néhány hét alatt. Ezekben megállapítja a magyar szabadságharc kivételenségét, jogosságát, a világtól segítséget és megértést követel. Kiténik belőle a gyermekeit különösen, szerető, irántuk gondot viselő Atya magatartása. Igen. Ő valóban szeretett és ismert bennünket, főpapi mivolta pedig megmutatkozott a szakralitás azonnali felismerésében. Az Egyház Vele nyilatkozott. A világróladalomban számos alkotás emlékezik rá és tárgyalja a „forradalmat”. Leginkább a lengyelekből érezhető, hogy a lényegét felfogják, érzékel velünk egyet és szeretnének segíteni. Önkéntesek ezrei álltak készen a határon, hogy Budapestre jőjjenek akár harcolni is. A spanyol nyelvterület akár Amerikára, akár Spanyolországra gondolunk szintén ontotta az irodalmi műveket, de Kuba – akkor az ENSZ Biztonsági Tanácsának tagjaként – mindent megtett, hogy a Vörös Hadsereget kivonulásra készítse. Később ezért megkapta az USA-tól a „megérdemelt” büntetését, hisz a Castro féle forradalom nem volt utánpótlás és fegyver a védekezéshez.

A megmozdulás győzött. A Szovjetunió Központi Bizottsága 1956. október 30-án határozottul hozott, hogy kivonulnak Magyarországról. Sajnos a következő huszonegy óra alatt három, egyesek szerint négy amerikai nyilatkozat következett. Maga az elnök beszédében nyíltan kifejtette, hogy Amerika nem érdekelt az európai helyzet megváltoztatásában. Ugyanezt mondta el az ENSZben, s végül maga a nagykövét ismételte meg Moszkvában. Ez kegyelemadófos volt. 31-én ismét összejött és határozott az „Politbüro”. Megváltoztatta előző nap hozott döntését és egy ellen szavazattal a bevonulás és



a magyar szabadságharc letöréséről határozott. A többi részükről egyszerű hadműveleti kérdés volt. Végrehajtása során azonban több meglepetés érte őket. Nem az erőviszonyoknak megfelelően alakultak a dolgok. A harcok sokkal tovább tartottak, mint várható volt. Minden emberi számítást megcáfolva a magyarok – jórészt gyerekek (Pesti srákok) – kitartottak, s ezzel a világ szeme előtt végleg leleplezték a Szovjetuniót. Az ENSZ kiállt a magyarok ellen. A szovjet vezető tudta csak megakadályozni a cselekvést. Az USA saját közvéleményének nyomása miatt nyíltan a magyarok mellett kellett nyilatkozzék. A háttérben azonban árulása ellenére a nyilvános médiában és sajtóban kitartásra buzdított, ugyanakkor megakadályozta, hogy Franco tábornok Spanyolországra fegyvert szállítson és fegyveres támogatást nyújtson. Mindez világosan mutatja, hogy a világot kezében tartó, azt kormányzó háttérhatalom mit akart? Miért lépett föl? Elárulja a sötétség és a Gonosz hátsó szándékát, egyben világosan utal a magyar küldetésre, 56 valódi értelmére szakralitására.

A Gondviselés azonban jóllehet megengedte az árulást, az erőszakot és bukást, felhasználta ezt a kétségbeesett küzdelmet, s végleg leírta a bűnösöket. A szovjet halálos sebet kapott. Inentől esélye sem volt az eurokommunisták segítségével kommunizmust létrehozni Francia-, vagy Olaszországban. Hatalmának csúcspontja után már a lassú hanyatlás és biztos bukás következett. Az árulóva pedig napjainkban következik a vég. Most vívja halálútszáját, s vereséget vereségre halmoz (Irak, Afganisztán, a Tornyok leomlásának háttére kiderült, stb.) a Gonosz minden ereje kevés megmentéséhez. 1956 így kapcsolódik Isten terveihez, és semmisíti meg az alvilág sötét akarát. Magyarország hősi módon teljesítette küldetését. Ezen nem változtat, hogy az akkori szereplők mindennek nem nagyon voltak tudatában, az utókor későbbi elemzése világitotta meg. Mi legyen büszké rájuk, hősi harcukra. Legyünk halásak életáldozatukért, példájukért. Tartsuk felemelt lélekkel a lyukas zászlót, a forradalom szellemét kifejező jelképet. Kövessük őket állhatatosan, bízza és folytatva a harcot, ami a magyar küldetés lényege.



Legyünk méltók hozzájuk. dr. Bakos Batu

„Úgy szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!”

Megpróbáltam jó magyarnak lenni!

Egy nagyszerű magyar ember, az Amerikában élő dr. Bognár Béla professzor úr saját kezűleg írt életrajzát idézzük.

1931. szeptember 20-án születtem Pakodon. Ottani életünk 2-3 éves koromtól emlékezem, amikor is egyedül maradtam: Pali testvéremet akkor vitték el Zalabérbe. Családunk egyszobás lakásban élt, amelyhez tartozott egy kamra is. A szoba mindig azé volt, aki éppen megnősült vagy férjhez ment. Én a konyhában aludtam a nagyanyámmal, aki nagyon szeretett engem. Mindig mondta: ha a többi 15 unokáját a mérleg egyik serpenyőjére teszi, én a másik oldalon lenyomtam volna őket.

Van egy teória, és a tények is azt bizonyítják, hogy akik idős emberek között nőnek fel, azok más szemmel néznek rájuk, mint akik nem ismerték a nagyszüleiket. Akiknek nincs tapasztalatuk idős emberekkel, nem tudják, hogy minden, ami tőlük jön, az utánuk jövő nemzedékek életét is átmelegíti. Általuk vagyunk azok, akik vagyunk. Gondolom, éppen ezért töltöttem egész életemet idős emberek gondozásával, ezért írtam róluk könyveket, cikkeket, és tanítottam az idős kor jellemzőit.

Családunk a pakodi hegyen élt. Nagyanyámon és rajtam kívül velünk élt Ilus néni, Margit néni, Laci, Károly és Géza bátyám. Volt egy nagybátyám, Bognár Pál, aki fiatalon elhunyt, árva hagyva Anna lányát. Annaké voltak az egyedüli szomszédaink a hegytetőn. Volt egy jó barátom, Torma Laci. A gyerekek leginkább a faluban éltek, így a hegyen nem volt játszótársam. A három bátyám nyáron a pajtában, télen pedig az istállóban aludtak, a kútnál mosakodtak, borotválkoztak. A reggelit a konyhában költötték el. Mindig azt ettük, ami éppen a kertben termelt. Nagyon szerettem a paprikás krumplilát a lecsót. Több dísznőt öltünk évente, így a hús és a zsír is megvolt. Kenyeret a nagyanyám süített csütörtökönként. Ebből vittem le Zalabérbe is. Egy Tischler nevű család lakott a kápolnánál, akikől a tejet kaptam. Ők a rokonaink voltak. A faluban estig maradtam, így játszhattam Palival, a barátommal.

Nagyanyámnak én voltam a szeme fénye a pakodi hegyen. Úgy vigyázott rám, mintha aranyból lettem volna. Kényeztetett, imádkozni tanított. Hosszú imádságokat mondatott el velem minden este. Vasárnaponként lejártunk a pakodi templomba, amikor pedig elkészült a dőlti kápolna, oda is elmentünk imádkozni.

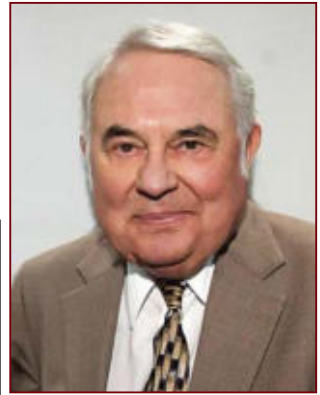
Kisiskolás éveim Zalabérben

Pakodon vad volt az élet. Napirenden voltak a verekedések a legények között. A hegyen mindenkinek volt pincéje. Ott ittak, mulattak hétvégeket, s a mulatás rendszerint verekedéssel fejeződött be. Azt hittem, ez a normális élet, és nekem is így kell viselkednem. Amikor aztán elkezdtem az elemi iskolát Zalabérben – ez úgy 1938-ban lehetett –, azt hittem, kötelességem, hogy minden gyermeket megverjek. Senkitől sem féltem. Nem szerettem tanulni, olvasni. 5. osztályos koromig az járt az agyamban, hogy fuvaros leszek, ahogy azt apám tanácsolta. Megpuccolom a lovakat, elfuvarozgatom, aztán jól keresek. De azért mégiscsak ragadtam a könyvek szeretetéből valami az apámtól és Pali bátyámtól! Később a könyvek imádója lettem. Pali bátyámmal mindig volt munkánk a nyári szünetben, mert dolgos legények voltunk. Kezdetben a falu libáit őriztük, később a templomnál lettünk harangozók, és amikor felcserepedtünk, a cseplőgép mellett pelyvahordókká avasztunk. A nyári munkával annyi gabonát kerestünk, hogy az egész családnak elég volt kenyérré egy évre.

Diákéletem fordulópontja akkor következett be, amikor Zalaegerszegről Zalabérbe érkezett Kovács Erzsí tanító néni, aki matematikát, kémiát és irodalmat tanított. Ő már az első napi ismerettségünkkel tudta, hogy nem vagyok én olyan nagyon buta. Az első padba ültetett, plusz feladatok adott. Ha valamelyiket elrontottam, jól megpofozott. Napi rendszerességgel tette ezt velem. (Egyébként nem ő volt az egyedüli pofozkodó tanár.) Egyszer magyarórán olyan verset adott fel, amelyet az egyik ügyes, szépen író lány írt fel a táblára. Mindenki másolta, csak én próbáltam megzavarni az órát – könyökkel ütöttem a padtársamat. Erzsí néni észrevette és letérdellett a padlóra. Azt mondta, hogy iskola után a Rózi hugom fűzetéből ki kell másolnom a költeményt. Nekem ehhez nem fűlött a fogam, inkább bema-goltam. Csak csodálkozott aztán, hogy mennyire okos vagyok. Ettől a naptól kezdve minden megváltozott körülöttem. Az osztály legjobb tanulója lettem, többé nem verekedtem, mindent teljesítettem, amit a tanáraink kértek. Az osztálytársaimmal jóba lettem, vallásossá váltam – valahogy bentő a fejem lágya. Ezután mindenki szeretett.

A világháború Zalabérben

Életemben él még egy kicsit az 1936-os háború, amikor a finnek és az oroszok harcoltak,



de jobban emlékszem 1939-re és az azt követő évekre. Pakodról és Zalabérről is soroztak be embereket. A háború messze volt tőlünk. Inkább csak az újságból tudtunk róla. A német katonák bejöttek a falunkba és átmentek rajtunk. Nagyon dőlcegek voltak, olyan benyomást keltek bennünk, hogy őket soha senki meg nem veri. De nem így lett! Azok a családok szenvedtek legtöbbit a háborútól, akikől elvitték, besorozták a férfiakat. Akiket kivették a Don-kanyarba, azokról később értesülünk, később tudtuk meg, milyen nyomorúságon mentek keresztül.

1941-ben megszületett Teri hűgom. 1944 őszén szomorú esemény történt nálunk. Édesapám koholt vádak alapján letartóztatták a fasiszták. Egyik vád az volt ellene, hogy feketézett. Hát mit feketézett? Semmink nem volt! Különösen rossz éve volt az a mezőgazdaságnak. Másik vád, hogy zsidókat bújtatott. Körülbelül 15 zsidó család élt Pakodon. Közük a Keszler család, akiknek malmuk volt. Károly bátyám nekik dolgozott, és elbújította őket a dobonyi erdőben. Ők később Hollandiába menekültek. 10-15 évvel ezelőtt hazalátogattak és interjú adtak a Zalai Hírlapnak, amit nekem elküldtek. Apámnak Károly vagy Laci helyett kellett börtönben ülnie. Kirozták, vallatták, de apám semmiről sem tudott. Megbetegetett és így került munkaszolgálatra az Alföldre. Lövészárkokat ástak velük minden nap, ahogy közeledett az orosz front a Balaton felé. Azon a vonalon dolgoztak, amelyen Radnóti Miklós csoportja járt. Ugyanezen a vonalon mentek egy-két nappal később. Apámnak Pannonhalmáról sikerült megszöknie egy-két zalai emberrel. Ez a menet ment Abda felé, ahol Radnóti Miklóst agyonlőtték és eltemették. Apámat 1941-ben kiképezték harci feladatokra. Igaz, kora miatt nem kellett a frontra mennie. Zalabérig nem állították meg őket mint szökevényeket, de a zalabéri hídon felismerték a nyilasok a csoportot. Apám nagy dumás volt és mondta, ha bármit cselekednek ellenük, a zsebuk tele van garáttal és együtt szállnak valamennyien a mennybe. – Pista bátyám,

ne gatyázzon, menjen csak! – mondta az egyik ismerős nyilas.

Nagyszerda este volt. Késő este kopogott valaki az ajtónkon. Anyám felé nyitott ajtót. Nagy volt az öröm, amikor apámat megláttuk. Szegény kimerülve, lerobbant egészségi állapotban, piszkosan került beljebb a lakásba. Gyorsan pakoljunk összes és menjünk fel a Botkai hegyre – mondta –, mert reggel már biztosan itt lesznek az oroszok! Nagycsütörtökkel reggel 1945-ben családunk fent volt a Botkai hegyen és onnan néztük, hogyan vonulnak be kis falunkba az orosz katonák. Lopott autón, kocsin, lóháton, motorbiciklin, tankon, teherautón özönlöttek a völgyben Csáford és Szentgrót felől. A németek pedig az ellenkező hegyről lövöldöztek rájuk, de nekik az nem számított. Párszor mi is belekerültünk a golyózáporba, de szemületesek voltak. Kifigyeltük, hogy a golyók körülbelül 5 méter magasan repkedtek, mi pedig jóval alacsonyabban szaladtunk. Egyik fától a másikig futottunk. Sosem éri el bennünket a golyó! Jó verést kaptunk otthon emiatt.

Két lovas katona feljött hozzánk a Botkai hegyre. Kőrülnézet, benézték még a pincébe is. Keresték a német katonákat. Apám ismerte már az oroszok szokásait, tudta, hogy van egy előcsapatuk, akik a szép tiszta házakba beköltöznek és vizsik, ami mozdítható. A házakat felidúva hagyják el. Apám, hogy azt a látszatot keltsse, nálunk már jártak az oroszok, a bútorokat össze-vissza dobálta. Élelmiszert kevés helyen találtak, mert azt a németek magukkal viték visszavonulásuk kb. egy hónappal azelőtt. Hamar elment a hír, hogy a második orosz csapat már nem olyan szelíd a lakossággal, mint az első. Keresték az asszonyokat, lányokat. Éjjel-nappal hallottuk a jajgatásaitak. Próbáltuk elrejtetni a nőket titkos padlásrészekbe, de nem mindenkit sikerült. Az oroszok sok házat felgyújtottak. Zalabérnek volt a legszebb könyvtára az iskolánkban. A családunk főnőrlé a hegyről nézte, hogyan ég az iskola, a könyvtár. Mi, gyerekek még sírtunk is. A tanító lakását is felgyújtották! Nagypénteken volt az orosz gyújtogatás, nagyszombaton pedig esedékes volt a szokásos körmenet. Pali és én lementünk a hegyről a paphoz nagyszombaton és kérdeztük, lesz-e körmenet. Természetesen megtartottuk. Az oroszok néma csendben figyelték. Nem bántottak bennünket.

Azokban a napokban, '45-ben anyni minden történt. Mi, gyerekek, bandákba verődünk. Emlekszem Ferenc Jósikára, Kolompár Jósikára, Pacsi Imrére. A bátyám, Pali volt a fej közütnk. Ő volt az, aki mindent pontosan, tervszerűen kiagyal. Legfőbb dolgunk az volt, hogy amit a német, az orosz vagy a magyar hadseregénél nem szögeltek le, azt mi sorra ellopjuk, visszaszerezzük. Olyan arzenálunk volt fegyverekből, hogy az hihetetlen! Loptunk puskát, pisztolyt, géppisztolyt, kézi-gránátot és még egy kétkerekű aknavetőt is, amit az oroszok később megláttak és elvitték. A fa-

lunkban akkortájt vezették be a főtűcán a csatornát. Még nem kötötték össze a Zala folyóval, így a lopott tárgyakat ezen juttattuk el a dugi helyünkre. Felnyitottuk a csatorna fedelét, ledobtuk a szajrét, amellyel egy másik bandatagunk elfutott jó messzire. A temetőben találkoztunk az ilyen akciók végén. Amikor kivonultak a falunkból az ideiglenesen tartózkodó csapatok, akkor visszamerészkedtünk mi is, és sorra eladtuk a szerzett kincseinket. Hol tojásért, hol egy-két tyúkért cseréltük a tárgyainkat. A parasztok leginkább a fegyvereknek örültek. Ez az állapot 1945 tavaszától őszig tartott. Ekkor minden szegény paraszt két hold földet. A szétszórt földeket pár év múlva visszavette az állam, és az akkori tulajdonosokat kulákká nyilvánították.

Nagy csetepaté, veszekedés árán határozott apám úgy, hogy mehetek tanulni. Akkoriban az volt a szokás, hogy egy családból egy gyermeket taníttattak, a többi az otthoni gazdaságban segítkezett. Az én sorsom is ez lett volna, ha a Kovács Erzsi tanító néni nem áll ki mellettem. Ő tudta, hogy nem vagyok buta gyerek, és nekem is szedni jövet sánt. Végül is a családunkban minden gyermek legalább érettség vizsgával rendelkezett, aminek később a szüleim nagyon örültek, mert a szocializmusban csak annak jutott könnyebb munka, aki tanult ember volt. Veszprém-ben két évet tanulhattam, majd Esztergomba kerültem az I. István nevű gimnáziumba. Innen egy év múlva újra költözni kellett. Végül a győri Révai Gimnázium tanulója lettem. Az érettségire úgy készültem, hogy nappal édesapámnak segítettem a földműves munkában, éjszaka pedig tanultam. Jó eredménnyel lettem az érettségit, majd felvételiztem több egyetemre. Minden oktatási intézményből elutasítottak, mondván, hogy én klerikális reakciós vagyok. Erzsi tanító néninek köszönhetően mégis sikerült bekerülnöm Pécsre, a Pedagógiai Főiskolára, ahol a fővételiztető tanár Zalabérről származott. Matematika-kémia szakra kerültem be. Pécsről átiratkoztam a budapesti Eötvös Lóránt egyetemre. Innen minden évben kirúgtak egy csomó diákok azzal az ürüggyel, hogy azt a szép, gyönyörű szocialista rendszert akarjuk megdönteni.

Az új életem

Azzal, hogy kirúgtak az egyetemről, Pestről is el kellett volna költözniöm. De én illegálisan Pesten maradtam. Egy zalabéri lány ismerősöm férje a Sztálin Akadémián tiszt volt, ő vitt be a suliba melósnak. Zömében az Alföldről ingázó emberek brigádjába tettem. Bejártam naponta az egyetemre, ahol az igaz barátaim, volt iskolatársaim saját ebédjüket adott nekem, hogy ne kelljen éhezni. A srákok sörrel is elláttak, időnként alkalmi munkám is volt. Nagyon jól éltem mindaddig, amíg a háztömbnek – amelyben laktam – a spiclije be nem állt a hatósággnak. Az ÁVO-sok megleptek a házat! Késő estig ültek a vasgágyon,

várták, hogy hazamenjek. Én ezalatt Kelenföldön vártam két zalai barátomat, Szabó Jósikát és Pier Imrét, akikkel sikerült telefonon beszélnem és amikor elmentek az ÁVO-sok, a zsákokat utánam hozták. Leutaztam Győrbe. Az éjszakát az állomáson töltöttem. Reggel felültem a Gyárvarosba induló buszra és azt mondtam magamban: „ahol ez a busz utóljára megáll, ott keresek munkát magamnak”. Az ÉDÁSZ épülete előtt állt meg. Bementem. A személyzetis azonnal fel is vett trafókereselőnek. Gyorsan rájöttek, hogy több eszem van a társaiméhoz képest. Kiemeltek közülük és a laboratóriumba helyeztek olajvizsgálónak. '56 nyáráig itt dolgoztam. Volt még egy „melléktalalkozásom”. Finomszeszből pálinkát csináltam a munkásoknak, amit eladtam, és a pénzből vonatjegyet vettem, amellyel rendszeresen fölutaztam Pestre vagy elmentem Zalabérra. A földosztásnál kapott földet államosították, apámnak is a tsz-ben kellett dolgoznia. De a szüleim mindig tudták, hol a helyük. Ezt a tudatos életvitelt örököltém tőlük. Én a mai napig radikális eszméket vallok. A konok fejemmel mindenféle elnyomó rendszer ellen küzdöttem egész életemben. Az '56-os év is ebben a szellemben ért engem.

Nyáron Budapestre utaztam és jelentkeztem a Gamma Optika Műveke technikusképzésre, ahol a bátyám, Pali is dolgozott. A fővételiz nem mentem át a múltam miatt. Pesten meglátogattam Windisch nénit, aki sokszor adott nekem szállást, ha szükségem volt rá. Ő Budán lakott egy mozi felett, a Margit Köruton. Eljártam a Petőfi Kör gyűléseire, mert izgatott minden, ami Pesten történt körülöttem. Igaz, azon a híres műegyetemi gyűlésen nem voltam jelen, de a Bem téren már én is hallgattam a szónokokat. Itt találkoztam Horváth Csibivel, aki a Sztálin Akadémiára járt. Nagyon jó lövész hírében állt. Mint lövész, engem sem soroltak az utolsó közé! Bőhönyén és Taktakenezen voltam katona. Rajunkban a legjobb lövész voltam, amiért szabadsággal jutalmaztak. Rajparancsnok lettem Gutay Lacinak, Weininger Gabinak és sok más híres fizikusnak. Egy kicsit értettem a politikához, mert a piarista tanárom, Androsics atya szépen elmagyarázta, hogy mi a nemzeti oldal, és mi a polgári oldal. Kik azok, akik a világ pénzét uralkják. Androsics atya perfk tudott oroszul és németül. Bécsben védte meg a doktorátusi diplomáját, amit a szabakörművesekről írt. A forradalom alatt reménykedtünk abban, hogy majd az amerikaiak diplomáciával megállítják az oroszokat. Ez nem történt meg – levertek. Így volt az én forradalom.

A Lánchídnom már Pest felé tartottunk sok száz emberrel, amikor jött a hír, hogy a rádiónál zúr van. Az ÁVO-sok lónek a diákokra. Gutay Laci mondta el a részleteket, aki nekem nagyon jó barátom volt, és ő hatolt be elsőként a rádió épületébe. A Múzeumkertnél a tömeg akkor volt, hogy nem lehetett a rádióig eljutni. Sokan üvöltöttek, hogy fegyverre van szükség. Fegyvert a Sorok-

sári út környékén osztanak, tudtuk meg Csibivel. Csibi rögtön szervezett egy csoportot, és mint jó őrmester megígérte, hogy vigyáz ránk az utcákban. Az első ütközet az oroszokkal történt, akik azt hitték, hogy bevonnak Budapestre és mindenki elmenekül előlük. Jöttek tankon, teherautón, de mire a körút sarkára értek, megtépve érkeztek. Az úttesti mindkét oldaláról sortűzzel fogadtuk őket. Kaptak hátulról is lövéseket, mert valamilyen munkáscsoport is lőtt rájuk. Mi ránk az ÁVO-sok löttek az épületekből. A Corvin közben ismertem meg Helyes Lacit, aki Csibi ismerőse volt. Ő hívott bennünket a Corvin közkiezhez, de Csibi azt ellenezte. Néhányan közülünk hazamentek, de két nap múlva ismét visszajöttek hozzánk. A mi csoportunknak az volt a feladata, hogy az orosz tankokat ne engedjük be a Kilián és a Corvin közbe. Mozgó csoportunkkal védtük a területünket az Űllői úttól a Boráros térig, de még egy kicsit lefelé a Soroksári úton is. November 4-én annyi tankot vetettek be az oroszok, hogy fegyver híján nem tudtuk feltartóztatni őket. A Nap utcában kerestünk fegyvereket, ott volt egy kiegészítő parancsnokság, de onnan már mind elvitték. Természetesen lőttünk ki orosz tankokat és ejtettünk fegyvereket is. Az oroszok könnyen megadták magukat. Aki megadta magát, azt nem bántottuk, gyűjtőhelyekre vittük. Az ÁVO-sokat sem bántottuk, átadtuk a nép képviselőinek, akik leartóztatták őket. Az én szerepem valójában nem volt olyan lényeges a forradalomban, a fontos csak az volt, hogy részt vettem benne.

A kommunizmus eszméje nagyon szép, de a megvalósítása nem egyszerű! Valakifől el kell venni az anyagi javakat, hogy az újraszts megvalósulhasson. Akinak a kezében pénz van, az úgy érzi, hogy a hatalom is az övé. Ez az emberi tulajdonságok egyike. Természetesen ez Magyarország polgáira is érvényes, örök törvény. Voltak, akik szívvel-lélekkel elkötelezték magukat a szocialista elveknek, de az anyagi javakból általában nem ők részesedtek. Így az újraelosztás nem hozta meg a várt eredményt.

Tanulmányaim külföldön

A forradalom után egyenesen Belgiumba indultam, mert vesprémi diákságom alatt rengeteget hallottam Leuven-ről. Ott a világ közepe, a katolikus tanítás fellegvára. Egyenesen oda indultam Bécsen keresztül. Ott 1-2 napot időztem, majd Wales nevű településen menekülttáborba kerültem. Ezt a helyet csak fondorlatlanul hagyhattam el. Táviratoztam Luczek Pistának, hogy táviratozoz vissza nekem a következő szöveggel: „Egyetemi felvételt nyertél, minden biztosítva van számodra, gyere azonnal Belgiumba!” Megmutattam a tábor parancsnokának, aki a Vöröskereszthez küldött, ahol szépen felöltöztettek és így indítottak útnak. 1956. december 6-án érkeztem Leuven-be, ahol a diákok franciául és flamandul tanultak. Egy évet kaptnak arra, hogy franciául megtanuljunk, de az

egy év alatt bejárhattunk az egyetemi órákra. Nem volt kommunikációs problémám, amikor az École Social de Louvain, (ez Leuven franciául) második évét elkezdték. 1961-ben minden vizsgámat lelettem, csak a tézisemet kellett megírnom. Még 1961-ben megőszültem és a nejemmel Amerikába mentünk. 1962 nyarán visszalétem az egyetemre és megvédtem a diplomám egy központi zsűrie előtt. Kitüntetéssel fejeztem be tanulmányaimat.

Munkahelyeim

Amerikában a Caritas Catholicánál kaptam állást 1961. december 13-án, Luca napján. A karitatív tevékenység nem volt ismeretlen számomra, mert Brüsszelben, diákkoromban egy évet dolgoztam a Caritasnál. Angolul egy év alatt megtanultam, hogy a caseworker állást betölthessen. Ez alatt az egy év alatt 6 munkahelyem volt. Az International Institute-nál dolgozott André, a feleségem, és én is néha kisegítettem, amíg a tézisémet írtam. Közben egy szép Marshall Field-üzletben dolgoztam a női cipők részlegen. Minden munkát elvállaltam, amely az anyagi biztonságunk megalapozta. Voltam takarító, stock boy, kórházban éjszakai halothordó, liftkezelő és karitatív munkás is. Családokhoz kihelyezett gyermekek sorsát kellett ellenőriznem, vagy kihelyezni családjukhoz az árva gyermekeket. Örökbeadással foglalkoztam. A munkahelyem, a Caritas Católica ösztöndíjjal elküldött tanulni. A munkám mellett elvégeztem a mesterfokot, aminek anyukám nagyon örült, mert éppen akkor jött ki Amerikába. Ez volt 1966-ban. Még 2 évet dolgoztam a Caritasnál, majd egy évet az International Institute-nél. Rövid idő múlva főnök lettem, 4 beosztottal.

Tovább akartam tanulni posztgraduális fokozatra. A geriatríával (öregegésztan) és elmegyógyászattal akartam foglalkozni. Így kerültem Kaliforniába, Berkeley-re, 1969 őszén egy évre. A legjobb tanuló lettem az egyetemen, tiszta kitűnő. Los Angelesbe is elküldtek egyhónapos továbbképzésre. Ekkor már el volt intézve, hogy doktorátust szerzek Wisconsinban. Négy év kellett Madisonban a doktorátusi címig. Két év alatt lelettem az összes vizsgát, majd szakdolgozatot írtam. Egy évig kutatómunkát végeztem, amiért már fizetést is kaptam, majd egy évig írtam a diszsertációm az idősekről. Összehasonlítottam azokat a férfiakat, akik sohasem nőültek meg, azokkal, akik idős korukban is feleséggel éltek. A tanulmányomat egy katonai kórházban végeztem. Sok könyvem, újságcikkek jelent meg erről a témáról. 76 éves koromban is még erről a témáról kellett beszélnem Clevelandben. Amikor befejeztem a tanulmányaimat, 30 éven keresztül tanítottam a Wright State University-n, Dayton, Ohio. Pontosabban két évet Wisconsinban és 28 évet a Wright State-en. Közben jártam a konferenciákra, írtam könyveket és tartottam a kapcsolatomat a Belgiában élő barátaimmal.

Epilógus

Az amerikaiak mindig azt kérdezik: „Honnan jöttél?” Mindig azt mondom nekik: ne azt kérdezd, hogy honnan jöttél, hanem, hogy ki vagy? Anonnan jöttünk, annak nincs semmi jelentősége, de akik vagyunk, vagy leszünk, annak van jelentősége! Honnan is jöttem én? Egy nyomorúságos, szegény családból, a Pakodi hegyről, Magyarországról. Nagy befolyással volt rám a nagyanyám, az engem körülvevő öregek. Talán ezért is választottam a szakmámat. Szerencsés voltam, mert nagyon jó szüleim, nagyon jó testvéreim, jó tanítóm, tanárain voltak! Jó feleségem és jó fiam vannak. Én is jó tanár akartam lenni. 30 éven keresztül – talán sikerült is. Ha az égiek úgy döntenének, hogy az életem ezzel bevégeztetett, elmondhatnám, nem életem hiába! Világot járhattam, sok jó barátra tehettem szert. Az élet véges, de nem panaszkodnék, ha más dimenzióban kellene ezután tartózkodnom. Nem lenne tragédia!

Megpróbáltam jó magyarnak lenni, és nyugdíjas koromra két ösztöndíjat hoztam létre. Ezt nagy dolognak tartom. A Wright State University az alapításkor 85 000 dollárt gyűjtöttem össze. A pénzügyi technikákat még Belgiában tanultam meg, a jezsuita Muzslay István atya mellett, aki mindig elvitt magával pénzt gyűjtieni. Én voltam az a koldusszegény Leuvenben élő diák, akinek a diákokthonra kellett a pénz. Azóta már tizparancsot is írtam, kitől hogyan kell pénzt gyűjtieni. A legnehezebb volt a magyaroktól, még ha gazdagok is! Az egyik ösztöndíj a Wright State Egyetemé. A meglévő pénznek csak a kamatját adják ki minden évben. Ez úgy 3-4 ezer dollár. Ezt az összeget adják ki minden évben magyar származású diáknak. A Magyar Ösztöndíj Alapot az otthoni és a határon túli részéről diákok megsegítésére hoztuk létre 12 éve. Ez az alap eddig 125 diákok támogatott 5 országban. Ezek közül 54 diák végzett. Támogatásukra eddig több mint 365 ezer dollárt utaltunk át, ennek kétharmada az amerikaiak felajánlása, csak egyharmada a magyaroké. Ha én már nem élek, az alapítvány a Kalaanciai piarista alapítványba megy, amely Buffalóban van. Ott Dr.Forgách Péter nevű barátom, aki sokkal fiatalabb nálam és szemorvos, fogja ezt tovább folytatni. Ez az a dolog, amelyre büszke vagyok, mert tudok segíteni szegény diákokon! Örülök, hogy nyugdíjas koromra büszke lehetek erre!

Van a Jóistennek két parancsolata. Az egyik, hogy „szerezd az uradat, Istenedet”. Ezt a világ történelmében annyira komolyan veszik az emberek, hogy képesek egymást ölni érte. Ezt sosem tudtam elfogadni. A második parancsolat a felebaráti szeretet: „Ugy szeresd felebarátodat, mint tenmagadat!” Ezt próbáltam mindig megtartani. Én vallásos emberként éltem mindig. A felebaráti szeretetet tartottam a Jóisten legfontosabb parancsolatának. Az én felebaráti szeretetem a szegény diákok megsegítésében teljesedett ki. Ez az én vallási filozófiám.

Találkozás Juhász Judittal, a Magyar Katolikus Rádió volt vezérigazgató-helyettesével



A Nógrád megyei Dejtáron beszélgetünk az ötödik alkalommal megrendezésre kerülő népdalverseny után. A zsűri munkájában is részt vett és a műsort is Ön vezette. A tavalyi versenyen még a Magyar Katolikus Rádió szakmai vezetőjeként köszönhetjük Önt Dejtáron.

Nagyt fordult azóta az életem. A Katolikus Rádió hét éves működésének új korszakába lépett 2011 januárjában. Fenntartó tulajdonosa, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia úgy döntött, hogy a rendkívül költséges középhullámú frekvenciáról át kell térnünk az ultra rövidhullámú sugárzásra. Az addigi országos helyett a regionális műsorszórás lehetőséget kaphatta meg a rádió. Úgy érzem, ebben az új helyzetben egy új vezető inkább élvezné a fenntartók bizalmát, mint én. Így is történt: felajánlott lemondásomat a fősopásztorok elfogadták. Nehéz szívvel, de a munkatársaim megértő szeretetétől övezve március 15-vel távoztam a rádióból. S a hallgatók azóta is nagyon sok tanújelét adják ragaszkodásuknak. Sok-sok levelet és üzenetet kapok, amelyben elismerik a munkámat.

De rangos kitüntetésekkel is megismerhetjük Önt, először augusztus 20-án.

Igen. A Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztjét kaptam nagy-nagy örömmel. S az állami kitüntetés után néhány héttel a Széchenyi Társaság Emlékérmét vettem át a Magyar Tudományos Akadémián. A családom, a bárá-

Csaknem két évtizedig dolgozott rádiós újságíróként. Juhász Judit volt az első női kormányzóvivő Magyarországon. Három évig vezette a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Sajtóirodáját, az ő ideje alatt indított az egyház először óriásplakát – kampányt. 2004 óta a Magyar Katolikus Rádió alapító vezérigazgató-helyettese 2011. márciusáig. 2002-ben Pethő Sándor-díjat kapott, amelyet olyan újságírónak adományoznak, aki tehetsége, szakmai teljesítménye mellett, erkölcsi szilárdságával és bátorságával is kitűnik. Tagja a Magyar Örökség-díj bírálóbizottságának.

Dobogókő Manréza Konferencia Központban előadás 2003-ban



taim és rádiós kollégáim számára is megerősítése, visszaigazolása volt ez annak a tíz éves erőfeszítésnek, amely a Katolikus Rádió létrehozásához és működtetéséhez kötődik.

Úgy emlékszem, hogy a rádiós közösség 2010 őszén elnyerte a Bethlen Gábor Alapítvány Márton Áron Emlékérmét, Ön pedig valamivel korábban a Mindszenty Emlékérmét.

Valóban. Fontos állomások ezek az elismerések számunkra, nagy felelősséget is rónak ránk, s mindnyájunkat arra bátorítanak, hogy ne adjuk fel a keresztény tanításra épülő igényes közszolgálatot, akár a rádióban, akár a kommunikáció más területein dolgozunk.

Ez arra céltás, hogy a dejtári népdalverseny zsűrijében, mármint a Magyar Művészeti Akadémia sajtófőnökét köszöntötték Önt?

A rádióból történt távozásom után alig telt el néhány nap, s máris több megtisztelő ajánlatot kaptam. Végül is Fekete György elnök úr felkérését fogadtam meg, s a köztestületté alakult rangos akadémián dolgozom július óta nagy örömmel. Igen szép feladatok várnak ránk, egy remek kis csapattal dolgozunk az új szervezeti felépítésén, a jövő évi programok tervezésén.

Akkor nem is pihent ezen a nyáron?

De igen. S többnyire gyermektársaságban. Nincs ennél lelkileg pihentetőbb, legfeljebb fizikailag merül ki az ember estére. Elkélt a nagyszülői segítség egy nagycsaládban, januárban ugyanis megszületett a hatodik unokánk, Balázs. Csodálatos kis ember, még a június végi lengyelországi vonatás zárandoklatra is elmentünk vele indulni – a vejem és a lányom vállaltam és a vejem és a lányom vállaltam. De igen. S többnyire gyermektársaságban. Nincs ennél lelkileg pihentetőbb, legfeljebb fizikailag merül ki az ember estére. Elkélt a nagyszülői segítség egy nagycsaládban, januárban ugyanis megszületett a hatodik unokánk, Balázs. Csodálatos kis ember, még a június végi lengyelországi vonatás zárandoklatra is elmentünk vele indulni – a vejem és a lányom vállaltam és a vejem és a lányom vállaltam. De igen. S többnyire gyermektársaságban. Nincs ennél lelkileg pihentetőbb, legfeljebb fizikailag merül ki az ember estére. Elkélt a nagyszülői segítség egy nagycsaládban, januárban ugyanis megszületett a hatodik unokánk, Balázs. Csodálatos kis ember, még a június végi lengyelországi vonatás zárandoklatra is elmentünk vele indulni – a vejem és a lányom vállaltam és a vejem és a lányom vállaltam.

Milyenek találták az ideai dejtári népdalversenyt?

Ugyanolyan bensőséges, átlékeltsült volt, mint tavaly. Talán kissé kevesebb volt a fiú, mint korábban, de a színvonalra nem panaszkodhattunk. Idén először kapott elismerést felkészítő tanár. Kozák Simon Katalin részleges lakos a zsűri nagydíját vehette át. Éneket tanít Patakon, Balassagyarmaton és Rétságban, néptáncot Dejtáron.

Köszönöm a beszélgetést.



Szilágyi Ferenc

80 éves a Katolikus Karitás, a Caritas Hungarica



Soltész Miklós, államtitkár



Erdő Péter, bíboros, érsek



Soltész Miklós, Erdő Péter, Spányi Antal, Écsy Gábor

A Katolikus Karitás – Caritas Hungarica fennállásának 80. évfordulója alkalmából konferenciát szervezett 2011. október 14-én, Budapesten a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának épületében. Nyolcvan évvel ezelőtt, amikor a Magyar Katolikus Egyház hivatalos segélyszervezete, a *Katolikus Karitás* megalakult, Magyarország a nagy gazdasági világválság éveit élte – mondta megnyitó köszöntőjében Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom–budapesti érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke.

Hangsúlyozta, a magyarországi katolikus egyház már az 1930-as években komoly karitatív tevékenységet folytatott Mihalovics Miklós, az Actio Catholica országos igazgatójának vezetésével. Erdő Péter rámutatott: a természeti katasztrófákkal terhelt év bebizonyította, hogy az egyházi és civil szervezetek képesek az összefogásra. Magyarország bíborosa a *tevékeny szeretet* fontosságára hívta fel hallgatóságát figyelmét. Mint mondta: „a *segítő szeretet a keresztény ember számára mindig a tanúságtétel lehetősége is.*”

Soltész Miklós, a Nemzeti Erőforrás Minisztériumának szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkára kijelentette: – Az egyházi segélyszervezetek olyan feladatokat látnak el, amelyeken keresztül a valóban legrászorultabbakhoz jutnak el az önkéntesek. Hangsúlyozta, a Katolikus Karitás a jelenlegi kormányzat alatt kapott ismét helyet a *Karitatív Tanácsban*, melynek működését sikerült hatékonyabbá tenni. A kormány terve szerint a Katolikus Karitás idei 140 millió forintos támogatását jövőre szeretné 200 millió forintra növelni.

Soltész Miklós államtitkár bejelentette: – A jelenlegi kormány mintegy 60

önkéntes pont létrehozását tervezi 700 millió forint EU-támogatásból, elsősorban az ország legelmaradottabb térségeiben. Ezen pontok feladata lesz a felajánlások összegyűjtése és szétosztása.

Az államtitkár elmondta: – Az *Új Széchenyi Terv* keretében 2 milliárd forintot szántak a társadalom alapját képező *családok támogatására*, a beérkezett igénylések nagy száma miatt azonban ezt a keretet kétszeresére növelték.

Écsy Gábor, a Katolikus Karitás országos igazgatója a Bonum TV kérdésére elmondta: – A Katolikus Karitás egyházi jogi személyiségű *közélcélú humanitárius szervezet*, amely korra, nemre, felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül segíti a rászorulókat szociális, egészségügyi intézmények fenntartása és különböző segélyprogramok, akciók útján. Munkájukat a nagy nemzetközi segélyszervezetek által kidolgozott és elfogadott alapelvek, szabványok határozzák meg. Legfontosabbnak tartják, hogy a karitás hálózatban dolgozó önkéntes és hivatásos munkatársak *személyes szeretete* jusson el az általuk támogatott emberekhez. *A szeretetszolgálatot közösségben gyakorolják és ezekben a közösségekbe szeretettel várnak minden érdeklődőt.*

Gábor atya hangsúlyozta: – Az Isten-szereteten gyökerező felebaráti szeretet elsődlegesen minden egyes hívő feladata, ugyanakkor az egész egyházi közösség feladata is minden szinten: a helyi közösségektől kezdve a szégyházakon (egy-

házmegyéken) át az egész világégyházig. Az Egyháznak mint közösségnek is gyakorolnia kell a szeretetet. Ez viszont megköveteli, hogy a szeretetnek megfelelően a szervezeti akciókhoz, hogy a közösségi szolgálatot rendezetten tudja végezni. A Karitás tehát egyszerre *mozgalom és intézmény*. Mozgalom, amelyben önkéntesek dolgoznak és intézmény, amely a Katolikus Egyház hivatalos segélyszervezeteként a munkához szükséges kereteket adja meg.

A Katolikus Karitás országos igazgatója elmondta: – A Magyar Karitás 1945-ig működött, majd kényszerű szünet után 1990-ben egyházi jogi személyként szerveződött újra. A segélyszervezet szociális és karitatív tevékenységéhez szükséges forrásokat részben az egy évvel később létrehozott és később kiemelkedően közhasznú minősítést szerzett alapítványa biztosítja. A Magyar Karitás újraalakulásával egyidőben bekapcsolódott a nemzetközi karitás hálózatba. A világ 166 országát összekapcsoló *Caritas Internationalis* 1991. május 23-29. között Rómában megrendezett XIV. nagygyűlésén (közgyűlés) felvette tagjai sorába a Magyar Karitást, s ez automatikusan tagságot jelent a Brüsszelben székelő regionális *Caritas Europa*-ban is.

– Mára minden egyházmegyében megalakultak az *Egyházmegyei Karitás* szervezetek és 1995-re kialakult az *országos karitás hálózat* Magyarországon. Az önkéntesekkel végzett munka mellett 1994-től kezdve országwide saját szociális és egészségügyi intézményeket hozott létre a segélyszervezet, fokozatosan bekapcsolódott a nemzetközi karitás segélyakciókba, programokba. A Püspöki Konferencia a Magyar Karitás elnevezését 2001-ben *Katolikus Karitás – Caritas Hungarica*-ra változtatta, ezzel is aláhúz-

va azt a tény, hogy a Karitás a *Katolikus Egyház hivatalos segélyszervezete* – mondta Écsy Gábor atya, aki felhívta a figyelmünket az önkéntesek különleges munkájára, melyet bárki csak szerető szívvvel végezhet. Az önkénteseknek szánt tízparancsolat így szól: – 1. Igazán segíteni csak szeretetből, szeretettel lehet. 2. Kétszer segít, aki gyorsan segít. A bürokrácia a karitás halála. 3. A bajbajutottat sohase alázd meg: érezze, hogy örömmel segítesz. 4. Úgy segíts, hogy a rászoruló saját magán is segíthessen. Vezesd rá az öntevékenységre. 5. Ne alalmazsnát adj, hanem igyekezz a bajt gyökerében orvosolni. 6. A bajbajutott nem „ESET”, hanem személy. 7. Vedd ember-számba, törődj vele, szánj rá időt, türelmet, őszinte érdeklődést. Vedd elejét a visszaéléseknek. Járj utána a fontosabb ügyeknek. 8. Kínos pontossággal számolj el minden fillérről, és köszönj meg min-

den adományt. 9. A segítség nem monopólium, de nem is konkurencia. Segíts annak, aki segíteni akar. 10. Ne várj hálát. Ne sértődj meg. Ne légy kicsinyes. Imádkozz azokért, akiket Isten szeretet-re bízott...A mai ünnepi program szentmisével zárult, melyet *Spanyi Antal* székesfehérvári megyéspüspök, a Katolikus Karitás országos lelki vezetője celebrált. *S végezetül egy kis történelmi visszatekintés: – Az első Karitást Lorenz Werthmann* 1896-ban a németországi Freiburgban alapította azzal a céllal, hogy a jószándékú emberek önkéntes segítő munkáját szervezett keretek közé foglalja és hatékonyabbá tegye. A katolikus plébániák köré csoportosuló hívő emberek közössége karitás csoportokat alakított.

A plébániai karitás csoport tagjai rendszeres összejöveteleket tartottak, ahol megbeszélték, kik szorulnak segít-

ségre és hogyan támogassák a rászorulókat. Már a kezdeteknél alapvető célként fogalmazták meg, hogy a Karitás korra, nemre, felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül segít a rászorulókon. Később ezek a csoportok összefogtak, *hálózatba* szerveződve eredményesebben dolgoztak. Idővel úgy megerősödtek, hogy az intézményes szociális ellátásban is képesek voltak részt vállalni. Már akkor kialakult az a gyakorlat, hogy a tehetősebb közösségek segítették a szegényebb vidékeken élőket. Később az egyházi területi felosztás alapján *egyház-megyei*, majd *nemzeti* karitás szervezetek alakultak. A nemzetközi összefogás 1924-ben Amsterdamban kezdődött, amikor nyolc ország Karitás szervezete határozta el az *első nemzetközi karitás* szövetség életre hívását. Magyarország az alapítók között volt. **Frigyesy Ágnes**
A szerző felvételeivel

A jó látás védelmezője

Ingyenes szemvizsgálat és szemüveg Csaba testvér gyermekeinek

Szeptember végén *Simó Klára* látás-rezsz, optometrista felajánlásának köszönhetően díjmentes szemvizsgálaton vettek részt a *Szent Ferenc Alapítvány* Hunyad megyei gyermekei. A szatmári származású, sokáig Déván élt, két évtizede Budapestre áttelepült *Simó Klára* kollégájával, *dr. Feminger Andrea* szemész főorvossal együtt a legkiszorúbb felszereléssel megvizsgálták a *dévai, szásvárosi és petrozsényi* gyermekotthonok minden olyan gyermekét, akiknél a nevelők valamilyen látási problémát észleltek, ez többszáz gyermeket jelentett.

Jelen pillanatban Budapestén készülnek a szemüvegek, melyeket november első napjaiban visznek el a gyermekeknek, szintén *Simó Klára* adományaként. Aki egyszerű és megható élménynek nevezte a dévai otthonban uralkodó fegyelmet, rendet, rendezettséget és szeretetet. *Simó Klára* így vall magáról: – Szatmárnémetiből származom, 21 éve élek Budapestén, optikával- és szemésszel foglalkozom. Zene líceumba végeztem zongoristaként, így kerültem kapcsolatba a dévai templommal, ahol a szentmisék alatt orgonáltam. Ez év februárjában megnyitottam saját optikai szalonomat a II. kerületben, a Retek u. 33-35. szám alatt. Egy játékonysági akciózt kezdeményeztem, a *dévai Bójte Csaba* feren-



ces atya árvái számára szemüveget készítünk. A saját eszközeimmel szeretnék segíteni az otthonban élő látásproblémákkal küszködő gyermekeknek. A kezde-



ményezés első lépcsője nyáron Verőcén történt, az *Erdélyország az én hazám* fesztivál keretén belül, ahol a rendezvény ideje alatt látásvizsgálatot végeztem és használt szemüvegeketeket gyűjtöttem. Örömmel tapasztaltam, hogy a gyűjtési akciózt 4 római katolikus templomban is kihelyezték és hirdették: a Margit körúti, a Pasaréti-, a Baththyány téri- és a Városmajori templomokban.

Főtámogatónk az *Essilor* (francia szemüveglencse gyártó cég), aki a szemüveglencsét biztosítja. A szemüvegerket gyűjtési akcióhoz különböző nagykereskedések is csatlakoztak.

Simó Klára a *zene és optika* kettős kötelékében él. Délután, a szemvizsgálatok befejezése után, ha kedve tartja: orgonál. Budapesti optikai szalonjában zongora található, vendégeit, pácienseit egy csésze kávé mellett zenél is elbűvöli időnként. *Klára* asszony *dr. Feminger Andrea* szemész főorvossal hamarosan ismét *Dévár* utazik, hogy az elkészült szemüvegeket átadhassák a gyermekeknek. Esetükben az önzetlen adományozás így válik tevőleges szeretetté...

Frigyesy Ágnes

Az a különbözötés él a köztudatban, hogy vannak a „hívők” és vannak a „nem-hívők”. Utóbbit lehet persze úgyis érteni, hogy ők nem kifejezetten istenhívők vagy nem hisznek a megváltásban. De ez nem azt jelenti, hogy nekik ne volna meg a saját hitük, vagy inkább hiszékenységük. Tehát ők is hívő emberek, csak éppen másban hisznek. Emberi egzisztenciánk egyik alapvető kérdéséről van szó, ezért szembe kell néznünk vele. A perdöntő igazságot Pál apostol fogalmazza meg, nemcsak ökömenikus érvényre, vagyis minden kereszténynek, de mindazoknak, akik hitüket – így, vagy úgy – a Bibliára alapozzák. Sőt – és ez a megköhkött –, az apostol kijelentése minden emberre vonatkozik. Még az ateistákra is. Hányszor hallottuk, olvastuk már, de mikor jön el az a belső megvilágosodás, amikor egész lényünket átjárja Pál apostol egzisztenciánkat meghatározó üzenete, hogy „A hit állapotában élünk”? (2 Kor 5, 6) Vegyünk egy mai hasonlatot. Számomra ezt egy amerikai film szolgáltatta. Van egy nagyváros, amelybe a bűnözőket zárták, mint valami karanténba. Óriási és megbonthatatlan falak veszik körül a várost. Nem juthat át rajta belülről senki. Csak kívülről lehet bejutni oda, helikopterrel. Az elnök helikoptere azonban épp a város fölött hibásodik meg. Kényszerleszállás. És akkor kintről, a falakon túlről beküldenek egy kivételesen képzett valakit, helikopteren, hogy megmentse az elnököt, aki a bűnözők fogságába esett. Olyan az egész, mint valami földi pokol. Mégsem ez a hasonlat lényege, sem a kalandok, sem az elnök megmentése. Egyetlen dolog fontos a képben: az áthatolhatatlan falak, amelyek körülveszik a várost. Azért fontos ez, mert a mi földi létünket a hit áthatolhatatlan falai veszik körül. Mert Jézuson, az Istenfián kívül senkinek sem adatik meg, hogy földi életében átjusson a hit égisz éré falán. Senkinek! Még a kivételes istenélményben részesülő misztikusoknak sem.

Sőt a feltámadt Údvözítőt közvetlen közelről szemlélő apostoloknak sem.

Hitben élünk, még a „nem-hívők” is

beleértve a kételkedő Tamást, aki a Feltámadott tanújaként is csak hittel tudta megvallani: „*Én Uram és én Istenem*”. Hogyan is mondja Jézus? „*Boldogok, akik látnak és hisznek, de még boldogabbak, akik nem látnak és mégis hisznek*”. Erről van szó. Mert azoknak is szükségük van a hitre, akik „*látnak*”. János apostol szava ezt erősíti meg: „*Látta és hitt*”. Egyedül a beteljesült üdvösség, a „*boldogító színelátás*” az, amelyben a hit átmegy a látásba. Ez azonban már nem a földi életben valósl meg, hanem „*odaát*”, az „*örök boldogságban*”, ahogy a teológia fogalmazza a kinyilatkoztatás alapján. Már kiknek megadatik.

És az ún. „*nem-hívők*”? Ők sem tudnak kitörni a hit falaival körülrzárt városból, földi létünkéből. Pilinszky egyik versében Karamazov Iván vallomását fogalmazza meg: „*Nem hiszek semmiben*”. No itt van hiba. A fogalmazásban. Mert azt kellene mondania, hogy „*Én a Semmiben hiszek*”. Aki pedig azt vallja meg, hogy „*Én nem hiszek Istenben*” hasonlóképpen rosszul fogalmaz. Mert így kellene mondania: „*Én hiszem, hogy nincs Isten*”. Tehát hit ez is, sőt inkább hiszékenység. Mert megkérdezhettük: „*Akkor tehát szírinte a Semmi vagy a Véletlen teremtette a világot és benne az embert? Mert akkor te a Semmiben vagy a Véletlenben hiszel*”. Azért hiszékenység ez, mert szembe kerül az emberré értelemmel és tapasztalással. Mert „*Semmiből semmi sem lesz*”, mármint önmagától. A véletlen pedig a toldalék szerepét tölti be az evolúció ter-

vében. Igen, gondolkodjak, de mi van akkor, ha egy kiváló tudós vallja, hogy az evolúció és benne az ember keletkezése a véletlen műve?

Válasz: lehet valaki akár kétszeres Nobel-díjas, az sem garantálja, hogy az illető a filozófia vagy a teológia kérdéseiben ugyanolyan illetékes volna, mint a tudományában. Einstein szerint számos nagy tudós csapnivalóan rossz filozófus. Mint Jacques Monod, a Nobel-díjas francia genetikus is, aki elsőnek kísérlete meg a DNS fölfedezésére alapozva magyarázni az evolúciót, Darwin után (1970). Ő nyíltan megvallotta, hogy ateista. Ezért a teremtő Isten helyébe megpróbálta becsempészni a „*teremtő Vélet-*

lent”. Pechjére azonban a „*kozmosz rullet*” hasonlatát alkalmazta. Márpedig tudjuk, hogy nemcsak a rületet, de minden igényes szerencsésjátékot alaposan meg kell tervezni. Tehát van tervezett véletlen is (mint az evolúcióban). Kérdezhettük: akkor ehhez nem kell hit, vagy inkább: hiszékenység? Nincs kibúvó. Ugyanakkor mindebből egy rendkívül fontos érvet is kapunk arra vonatkozólag, miért hithetünk abban, hogy a halállal nem zárulhat le az emberi élet. S nem zárulhat le a teremtés sem, a világ „halálával”. Utóbbira a válasz: aki megteremtette a világot, az képes újateremteni is. Erre utal a prófétai jóindulás az Új Ég és Új Föld izajási látomásával. Az előbbi pedig olyan következtetéshez vezet, amit több nagy gondolkodó már fölismert. Ha az emberek végig vitatkoznak létünk összeállítását és végső befejezését, két ellentétes vélemény összeccsapásával, és a halállal sosem derülhetne ki, hogy melyiknek volt igaza, akkor valami nagyon nem stimmelne a teremtésben. A Teremtő kegyetlen tréfája volna így az egész? A színpad hasonlatával: Isten úgy alkotná meg a teremtésben a három felvonásos drámát, hogy a második felvonás befejeztével, a végső kifejtelt előtt vége volna az előadásnak? Akkor sosem tudhatnánk meg, hogy kicsoda Isten, hogy van-e túlvilág és van-e élet a halál után. Mert akkor az egész kinyilatkoztatás és a megváltás maga is semmivé foszlana. Akkor mindenképp befejezéséül bekövetkezne az egzisztencialista filozófia ateista ágának próféciája: a „*Weltnacht*”, vagyis a „*Világéjszaka*”. Persze ehhez is hit kell. Nem is akármilyen. S kiderül, hogy az Istenbe vetett hit feladása – egy másik hittel – nagyon sokba kerül. Ilyen sokba. A hit áthatolhatatlan falai között élünk földi létünkben. Nincs olyan ember, aki létünk végső nagy kérdéseire biztos választ tudna adni. A „*nem-hívőknek*” is megvan tehát a saját hitük. Az a kérdés: melyik hitet választjuk a kettő közül: az Örök Fény, vagy az Örök Sötétség végső győzelmét? Mi, keresztények, Pál apostollal valljuk: „*Halál, hol a te győzelméd?*” S ez a kérdés válasz is egyben. Azt jelenti, hogy mi az Örök Fény győzelmére szavazunk.



Dr. Boda László atya

Szenvedéstörténet

Negyedik rész

Az előző részben Jézust, Pontius Pilátus római helytartó előtt láttuk kihallgatásán. János evangéliumában nem burkolózik teljes hallgatásba Jézus, nézzük meg ebben a részben, hogy mit mond, sikerül-e Pilátussal megértetnie az igazságot, és mindezek hatására Pilátus megmenti-e.

János evangéliumában Jézus, Pilátus előtt a helytartóságon **fontos** kijelentéseket tesz a küldetéséről. A római helytartón keresztül a pogány világnak is **úzen Jézus**, akik befogadják majd az evangéliumot. Jézus király, de **nem földi** értelemben. János azt emelte ki a perből, ami a **teológija** számára fontos volt. A római peres eljárás **nyilvános** volt, a vádoltnak alkalmat adtak a **védekezésre**, ezért kérdezte Pilátus Jézust, hogy – Király vagy? – szembesítették vádlóival. Csak most a vádlók, a zsidó főemberek nem mentek be Pilátushoz, rituális tisztasági okokból. A zsidók csak azt látták meg Jézus személyében, ami **nem felelt meg** messiásvárásuknak.

A király szót lehet pusztán **vallási** értelemben is venni, Jézus **tisztázni** akarja a fogalmat, ezért kérdez vissza Pilátustól, hogy **magától** teszi-e fel a kérdést – Király vagy? – vagy másoktól hallotta a vádat. Pilátus válasza – Hát zsidó vagyok én? – kinyilvánítja, hogy nem zsidó, tehát **nem jártas** a zsidó vallási ügyekben, így a válasz, hogy másoktól hallotta a vádat. Pilátus kifejezi, hogy csak **kényszerből** foglalkozik az ügygel, mert – Néped és a főpapk adtak a kezembe. – Ebből tudjuk, hogy Jézust a helytartóságra a főembereken kívül, a szolgák, a nép is elkísérte.

Jézus királysága nem evilágból való, tehát nincsenek olyan alattvalói, akik más állami be rendezkedést, a római **veszélyeztetnek**. Jézusnak **égi** küldetése van, ezért uralma, országa is ilyen természetű. A királyság az Isten országa. Jézus, mintegy megnagyítja Pilátust, hogy nem tör a trónjára, mert a szívek királya óhajt lenni. Jézus végideje elérkezett, ezért most már **nyíltan** beszél, tanuskodik küldetéséről, megmagyarázza Pilátusnak a királyság tartalmát, az **igazságot**, hogy Őbenne **teljesedett** a messiási ígért. Pilátus azonban azt hiszi, Jézus **illúzióban** él, mert a helytartó csak az élet **konkrét** feladatait látja.

A zsidók bevetik a végső **érvüket** – ha elbocsátod, nem vagy a **császár barátja**. – Pilátus nem meri kijelenteni, törvénybe iktatni helytartó létre, amiről meg a közödszöve, hogy Jézus ártatlan. Inkább enged a győzhangulatnak, és elítéli egy nyilvánvalóan békés embert, aki nem

gonosztevő, nem politikai lázadó. Hogyan lehetséges ez? Ennek a fenyegetésnek a hatására.

A király–császár barátja címet a római a **konzulok** hivatalból viselték, de más is megkaphatta. Pilátus tudta, hogy ez komoly **fenyegetés**, mert uralkodása kezdetén, amikor a légió **jelvényeit** elhelyezte nyilvánosan Jeruzsálemben, a zsidók sérelmeztek a pogány vallási jelképeket, panaszukat a császárig vitték. Pilátusnak meg kellett akkor is **hátrálnia**, mert Tiberius császár féltékeny volt a hatalmára. Pilátus **hivatali társának** az egyiptomi helytartónak Cornelius Gallus sorsának az alakulásából is tanulhatt, aki **elvesztette** a császár barátja címet, ami után a vádak összütze dúdolt rá, elbocsátották hivatalából, az **öngyilkosságba** menekült **Suetonius** történetíró szerint, Pilátus nem akart így járni, inába szállt a bátorsága. – Nincs királyunk, csak császárunk. – mondták a zsidók, Jézus messiási küldetését teljesen **elvetve**. **Kiszolgáltatta** Pilátus erre nekik Jézust, hogy feszítsék keresztre, tehát engedett a főtanács követelésének. Ezután Jézust kigúnyolják a római légiósok.

Mt 27,27: „Ekkor a helytartó katonái bevitték Jézust a helytartóságra, és összegyűjtötték köréje az egész csapatot.” A római helyőrség kb. 600 katonára, ezért nem valószínű, hogy tényleg mindnyájan összegyűltek volna. Hatszázan nem fértek Jézus köré, legfeljebb hatan.

Mt 27,28: „Levetkőztették, vörös katonaköpenyt adtak rá.” A római katonaköpeny félkör alakú volt, latin neve **sagum**. Mt 27,29: „Tövisekkel koronát fontak, rátették a fejére, egy nádszálat pedig a jobb kezébe, aztán térdet hajlva eldölte így gúnyolták: „Üdvözlégy zsidók királya!”

A töviskoszorú gallyait esti **tűzrakáshoz** használták egyébként. A praetórium udvarán lehetett **felhalmozva** belőle. A nádszál a királyi **jogar** utánzása volt. A király kigúnyolása a fennálló **erkölcsi káosz** kifejeződése.

A töviskorona még Jézus **fején volt**, amikor keresztre feszítették, így a keresztfa a hátsó töviseket belenyomta a fejbe, **nyakszirtbe**. A **római Szent Péter, Sta Croce** di Gerasaleme templomokban őrzött tövis erelykéj, 8-10 cm hosszúak, kb. mint egy hosszú varrótű, az egyiptomi **acantus orientalis** nevű bokor ágain nőnek ilyenek.

Mt 27,30: „Leköpdösték, elvették a nádat és a fejét verték.” A **Torinói lepel** lenyomata szerint Jézus egész arca fel volt dagadva, az ütlegelestől. Mt 27,31: „Miután így gúnyt üttek belőle, levették róla a katonaköpenyt, ráadták saját ru-



Peter Paul Rubens – Út a Kálváriára

hát, és elvezették, hogy keresztre feszítsék.” A gúnyban megmutatkozik a római katonák zsidógyűlölete, megvetik a népet, akinek ilyen királya van. Akkor teljesítik a király küldetését, a megváltást, amikor így gúnyolják.

János evangéliumában az ostorozás után Pilátus **mégegyszer** kijelenti, hogy semmi okot nem talál, ami miatt vádolni lehetne Jézust. Csak Jánosnál található meg az **Ecce homo** jelenet. Megmutatta az összetört embert, ezzel a **klütat** kereste, bemutatva, hogy Jézus nem veszélyes, nem árthat senkinek. Egy gonosztevőt, Barabást **előnyben** részesítettek Jézussal szemben, ez is a királyi méltóság kicsúfolása, a megostorozás a **rabszolga** büntetése volt, ez is a királyságának az ellentéte. A katonák, hiába a római légióba tartoztak, de a **környező** országokból toborozták őket, így pl. lehettek az ostorozók egyiptomiak. Tehát nem olaszos arcú kell elképzelni őket. Nem szerették a zsidókat, mert azok **lenéztek** őket, mint pogány gojokat. A megostorozástól Pilátus azt várta, hogy a zsidók ennyivel **megelégednek** és lezárhatja az ügyet. De nem így történt, mégis sor került a keresztre feszítésre.

Mire figyelmeztet minket Pilátus esete? Arra, hogy álljunk mindig ki az igazunk mellett, mert különben elsodornak minket az események, úgy, mint Pilátust. Apokrifek szerint, Pilátus Galliában **keresztényként** halt vértanúhalált. Tertullianus is kereszténynek tartotta, a kopt monofizita keresztények **szentként** tisztelik. Jézus keresztre feszítését a **következő** részben fogjuk átélmelkedni.

Papp Nóra



Regnum Marianum

– a felrobbantott templom

Boldog II. János Pál pápa szerint a Regnum Marianum újjáépítése jelképe lesz a magyar egyház és a magyar nemzet feltámadásának

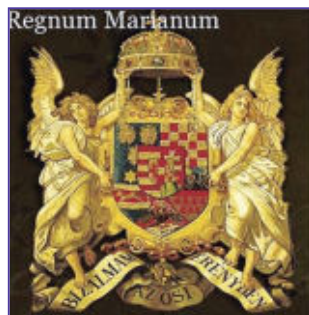
Mit takar ez a két szó? Világtörténelmet, a magyar nemzet háborús történelmét, a magyar katolikuság megpróbáltatásait a kommunizmus idején.

A Városligetben állt a Magyarok Nagyasszonya templom, amelyet a köznyelv, az építetű mozgalom után, csak Regnum Marianum templomnak hívott. A templomot 1931-ben szentelte fel Serédi Jusztinián hercegeprímás. A templom nevének jelentése: Mária országa, vagyis Magyarország, Szent István királyunk felajánlása miatt. A kupola tetején, a Magyar Szent Korona volt látható. A templomot a Regnum Marianum mozgalom építette, aki a szegénysorsú gyermekeket karolta fel, a cserkészmozgalmat is támogatta. A templom teljes egészében a hívek adományából épült. Lelki mentora a mozgalomnak Prohászka Ottokár püspök volt. A kilenc alapító pap, egy szerzetességhez hasonló, de fogadalom nélküli közösségben élt, iskolákba jártak ki hittant oktadni. Az ifjúsági pasztoráció nagy hatású lapja volt a Zászlónk című kiadvány, amit 1990 óta újra kiadnak.

A templom alapkövét, Chernok János bíboros tette le, a templom falán látható volt egy hálafelirat, a Tanácsköztársaságtól való megszabadulásért. Bizony, ez rosszul mutatott az épülő szocializmusban. Baljós jel volt az is, hogy Csizsér Ferenc regnumos atyát az Andrássy út 60-ba hurcolták el, öt évre elítélték kémkedésért 1948-ban. Nos, ezt a templomot 1951-ben felrobbantották, de nem azért, mert annyira megsértült volna a II. világháborúban, hanem mert a Dózsa György úton, a Műcsarnoknál alakították ki az elvtársak, a szocialista felvonulásoknak egy teret. Hamvas Endre püspök, hiába



próbálta megmenteni a templomot, Marosán György pártembertől.



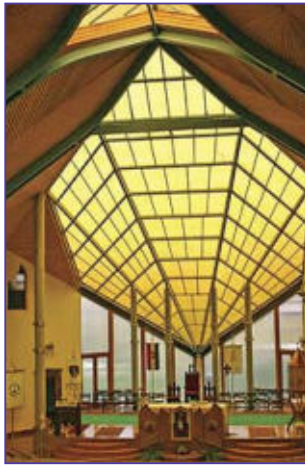
Magát a Regnum Marianum mozgalmat is betiltották, amely ekkor illegálitásban vonult. 1991-ben létezett csak újra hivatalosan, amikor civil társulásként bejegyezték a Cégbírósgán. 1951-ben Sztálin szobor került a templom helyére, majd kissé odébb, 1969-ben, gúnyból, az elvtársak, emlékművet állítottak a Tanácsköztársaság tiszteletére. 1961, 1965, 1975-ben, koncepció perekben 13 regnumos atyát ítéltek el, összesen 75 évre, katolikus gyerekeknevelésért. Ma 2 püspök 30 pap 3000 civil tagja van a mozgalomnak. A 10-20 fős kiscsoportok hetenként találkoznak. A programok általában hitoktatás, ima, játék, kirándulás, táborozás. Példaképek a munkában Néri Szent Fülöp és Bosco Szent János. Rendszeresítették a tömegeket vonzó Nagymarosi Ifjúsági találkozókat, a márianosztrai zarándoklatokat. Végezetül álljon itt Szent Pio Atya híres mondása Magyarországgal kapcsolatban:

„Magyarország egy olyan kalitka, amelyből egyszer még egy gyönyörű madár fog kirepülni. Sok szenvedés vár még rájuk, de egész Európában pártalan dicsőségben lesz részük. Irigylem a magyarokat, mert általuk nagy boldogság árad majd az emberiségre. Kévszemetnek van olyan nagyhatalmú őrangyala, mint a magyaroknak, és bizony helyes lenne erősebben kérniük hathatós oltalmát országukra!”

Papp Nóra

Az új Regnum Marianum templom

A jogutód plébániatemplom építésére Hajnal György atya 1990-ben kapott megbízatást Paskai László bíboros úrtól. A Zoborhegy téri új templom építkezésének megkezdésekor, 3 méter mélyről Hajnal atya ásatta ki és szállíttatta az új plébánia kertjébe a városligeti templom néhány tartóelemét mementóul. Emlékparkunk értékei ezek, valamint az új templomban őrzött két kő. Egyike a régi templom oltárszentélyénél, a tabernákulumnál volt oszlopfő, ami



faragott carrarai márvány. A másik a külső homlokzatot díszítő, stilizált cserkész jelvény. Az építető célja volt mindazt megformálni, ami feladata egy templomnak: biztonságot és erőt adjon, a magasba törjön. Ezt jelzi a 33 méter magas pengetorony. Már mérete is jelkép, Jézus földi életének az idejére utal, másrészt pedig a szeretet lángját, a gyertyalángot formázza meg. Mint ilyen jellegű forma, az első pengetorony a hazai templomépítészetben. Templom tervezője Illés-

Kreutzer Attila.

A toronyban három harang lakik, melyek szívei az alábbi hangokat ütik: Szent György harang (55 kg): „A” hang. Szent István harang (110 kg): „F” hang. Magyarok Nagyasszonya harang (210 kg): „D” hang

A templom méreteti: 38 m hosszú, 25 méter széles és belmagassága 16 méter. Alapterülete 800 mn. A templomba belépve a magasba törő ívek felviszik a tekintetet az ég felé, mintha megnyílna előtünk. Az oltár fölötti mennyezet sugaras megoldása pedig szemünket az oltárhoz vezeti, szinte nem is lehet máshova tekinteni. Szárnyas oltárunk Latorcainé Ujházi Aranka alkotása, képe a kis Jézust ábrázolja édesanyja ölében. Templomunk belső oszlopaikat díszként ölelik az árpád-házi királyok, hercegek pántkoronája, valamint az oszlopfőket díszítő akantuszlevelek az egyház univerzalitását akarják kifejezésre juttatni. Ezek a Hummel Műhely kézműves alkotásai.

A keresztút képeit Herczeg Mónika kerttervező készítette, aki az üvegfestészet művészetével alkotta meg az állomásokat, egy-egy növényt, virágot ábrázolva a képekben kifejezett történetben. A templom védőszentje Magyarok Nagyasszonya, akinek Szent István ajánlotta fel az országot, és a Szent Koronát.

(Forrás és fotók: www.regnumzobor.hu)

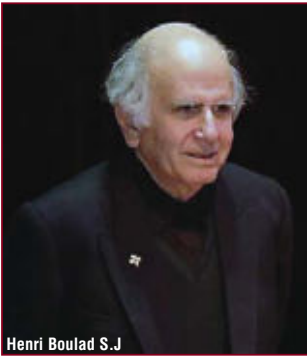
Szent Kereszt
POSZTER

Húsz évvel ezelőtt járt hazánkban



II. János Pál pápa – Kovács Pál képriportja





Henri Boulad S.J.

Régi igazság: nem mindegy, hogy egy dologról ki beszél. Különösen érvényes ez a Mária-jelenések napjainkban sokat vitatott kérdésére. Ezért is figyelemre méltó az a tanúságtétel, amelyet most a kedves Olvasó a kezében tart.

Annak hírére, hogy a Szent Szűz 1981 óta néhány gyermeknek rendszeresen megjelenik Medjugorjében, Henri Boulad, a világhírű egyiptomi jezsuita 1984 novemberében ellátogatott oda. (A jelenések azóta is folytatódnak, a gyermekek időközben felnőtte cseperedtek, s minden nehézség ellenére is milliónyian zarándokolnak a kis hercegovinai falucskába.)

Boulad atya jölehet, nem látott saját szemével csodás jelenségeket, de a jelenések alatt figyelve a fiatal látnokokat, meggyőződött róla, hogy egyértelműen valami hatalmas élményben részesülnek, s fontos üzenetet közvetítenek számunkra.

Mi ez az üzenet?

„Imádkozzatok sokat, tartsatok bőjtöt a békéért, de legelőször is magotokban, környezetekben teremtetek békességet.” Megbékélés a katolikusok, ortodoxok és a muzulmánok között... Némelyek szerint az üzenetek egyhangúak és semmitmondóak, „túlásagosan vérszegények”, s ezért nem hisznek abban, hogy a Szűzanya küldi őket. Az első jelenés után éppen tíz évre kitört polgárháború lángba és vérbe borította a délszláv országokat. Az égő falvak és városok fényében már nem látjuk „túlásagosan vérszegényeknek” az üzeneteket.

Henri Boulad, korunk egyik jeles keresztény gondolkodója már 1984-ben így fogalmazott: „A mi mennyei Anyánk ötven év óta okkal jelenik meg a Föld sok helyén, amelyek fölött ott függ Damoklész kardja.”

1984 november 13.

A jugoszláv légitársaság gépe Rómában száll fel, átszeli nyugat-keleti irányban az itáliai félszigetet, majd az Adria fölött is átrepül, és Splitben, az ősi dalmát kikötővárosban ér földet. Úti-

Medjugorjei napló

Henri Boulad S.J.

célom egy Medjugorje nevű picinyke falu Split és Dubrovnik között, olyan kicsi, hogy eddig még egyetlen térképem sem találtam meg. Két nappal ezelőtt telefonon beszéltem Rómából a spliti jezsuitákkal, és bejelentettem magam náluk. Újra csak megtapasztalhattam, hogy rendtársaim a földkerekségen mindenütt megtalálhatók, s hogy egyetlen nagy családot alkotunk. A házfőnök fogadott, s azt mondta, hogy megérkezésem napja, november 13-a, egybeesik Kosztka Szent Szaniszló ünnepével, és ezt együtt ünnepeljük meg. Kosztka, ez a fiatal jezsuita novícius, még csak 18 éves volt, amikor meghalt (1569); ő lett a tanuló ifjúság pártfogója. Medjugorje falucska nevezetességét az Istenanyának köszönheti, aki kiválasztotta magának arra, hogy 1981 nyara óta mindennap a kora esti órákban megjelenjék öt fiúnak és lánynak.

Néhány hónapja kaptam egy kezettől Libanonból, amely felkeltette érdeklődésemet a jelenések iránt. Kevéssel ezután valaki más odaadta nekem René Laurentin francia teológuskönyvét Medjugorjéről, s ez megérelte bennem azt a kívánságot, hogy magam is elmenjek oda, és tapasztalatokat szerezsek ezekről a látnok gyermekéről. Az ő arcuk illusztrálja ezt a könyvet, és számomra ezek az arcok hitelesek, tiszták és igazak. Az ember kénytelen hinni bennük. Engem annyira lenyűgöznek ezek a fényképek, hogy a „Medjugorje jelenség” már akkor meghódított, még mielőtt közelebbi tapasztalatokat szerezhettem volna. Nem kellene állandóan csupán teológiai vagy józan filozófiai alapokon ésszerű bizonyítékok után kutatnunk, és nem is lehet ezeket a misztériumokat túlnyomóan tudományos kísérletek és lélektani eljárások segítségével megközelíteni. Egy emberarc őszintesége, átlátszósága néha hamarabb, közvetlenebbül és mélyrehatóbban vezethet el minket az igazsághoz, mint az egész világi tudásunk, amit bevetelünk. Nem, ezek a medjugorjei gyermekek nem hazudnak, ezenkívül bebizonyítottan makkegészségesek, valószínűleg egészségesebbek,

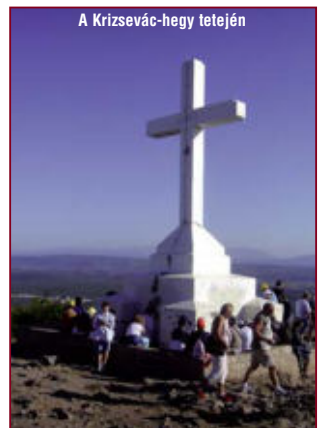


mint mi, éppen azért, mert átélhetik ezt az isteni látványt.

„Baldogok a tisztaszívűek, mert ők meglátják Istent” (Mt 5,8)

Számtalan tesztjük mindig csak egy eredményt ad: „pácienseik” pszichopatológiai szempontból „leletmentesek”, tehát tökéletesen egészségesek. Az orvosi technológia bizonyítékai szerint belső testi funkcióik még az extázis alatt is egészségesen, normálisan működnek; a látnokok normális tudatuknál vannak.

Időközben Medjugorjében számos hit- és gyógyulás-csodáról beszélnek – az utóbbiakat a milánói egyetem orvosi vizsgálta meg –, de ezek a másodlagos jelenségek számomra nem döntöek. Nekem a legmeggyőzőbb bizonyíték



A Krizsevác-hegy tetején



kezésükre állnak az érdeklődőknek, továbbá a folyamatosan megjelenő, többé-kevésbé jó újság és folyóirat cikkekre a „Medjugorjei titokról”, amelyeknek legalább az az érdemük van, hogy megismertették ezt a világgal. Ma ezrével, tízezrével özönlenek a zarándokok Medjugorjéba, s amikor én magam is megérkeztem oda, azt mondták, hogy egyike vagyok az eddig Medjugorjében regisztrált kétmillió zarándoknak.

A jelenések körül szállingózó hírekre Jugoszlávia marxista kormánya ingerülten reagált. Rögton az első hét után megpróbálta azt, hogy szétosszlassa a hívőket, elvegye tőlük az örömet és a hitet, és rájesszen a fiatal látnokokra. Letartóztatott több olyan lelkészt, akik hitelt adtak a gyermekeknek, és ezt nyíltan be is vallották. Ha jól értem, közülük egy még mindig letartóztatásban van, de erről semmivel közelebbit nem tudok.

Végül is Belgrád engedett az egyre erősebb népmegmozdulásnak, és ma az egészet túri, mint „turista-attrakciót”, amely devizát hoz az országnak.

Az egyházmegye püspöke – és ezt messze Bosznia-Hercegovina határain túl is ismeretes – tudni sem akar ezekről az „állítólagos” jelenésekről. Részben megpróbál tudomást sem venni róluk, részben pedig közbeáll. Elutasító magatartásának kétségkívül több oka is van. Legelőször is egy történelmi. A ferencesek a négy évszázadig tartó mohamedán török uralom alatt hőiesen védelmezték keresztényi hitükben a medjugorjei plébánia és egész Bosznia-Hercegovina híveit. Ők voltak egyedül illelkesek a lelképásztori szolgálatban. Ezt a szép pozíciót a mostari püspökség megalapítása (mintegy száz évvel ezelőtt) meggyengítette. Azóta is illelkeességi viták vannak, s néma ellenségeskedés észlelhető a püspökség és a ferences atyák között.

Vannak azonban személyes okok is. Azt mondják, az Istenanya ezt a püspököt egy jelenése alkalmával megfedtte két ferencessel szemben tanúsított eljárása miatt, s a mostari püspök azt tartja, hogy azért ez kissé messze megy. Tény az, hogy felfüggesztette ezeket az atyákat a szentmiseszolgálat alól. Vétküik: a papi engedelmesség fogalom megszegése, amelyben továbbra is támogatták ezeket a jelenéseket. Az Istenanya kritikája mármint megmagyarázza a püspök elkeseredett reakcióját, aki már csak azért sem akar soha hitelt adni annak, hogy Mária valóban jelen van Medjugorjében. A

harmadik ok politikai jellegű. Bosznia-Hercegovina egyházi hierarchiája csak nemrégiben kérte arra a külföldi egyházi hatóságokat, hogy addig ne szervezzenek további hivatalos zarándoklatokat Medjugorjéba, amíg Róma nem hitelesítette a jelenéseket. Magánzarándoklatok ellen nincs semmi kifogásuk. Ezt a felhívást az „Osservatore Romano”-ban nyilvánosságra is hozták. Az emberek megdöbbenek. Meg kell azonban kísérlni, hogy megértjük őket. Bosznia-Hercegovina egyházának egyelőre távol kell tartania magát ezektől a dolgoktól, mert ha a püspöki kar támogatja ezeket a jelenéseket, ez egyértelműen egy jelentene azzal, hogy fellázd Belgrád egyházellenes kormánya ellen, s ez csak ártana az Egyháznak és ezzel együtt a híveknek.

Ezzel ellentétben viszont Dr. Frane Frank, Split érseke, akit én magam is felkerestem, előttem pozitív értelemben nyilatkozott a jelenések hitelességéről. Ő hisz bennük. Biztosított arról, hogy az Osservatore Romanoban megjelent felhívás egyáltalán nem jelent elítélést, mint ahogy azt sajnos hiszik, hanem annak egyszerű kinyilvánítása, hogy Róma részéről még nem történt meg a jóváhagyás, s hogy a jelenéseket tehát hivatalosan nem ismerték el.

Splitbe való megérkezésem után először is bemegyek a városba, és megtekintem a közvetlenül a tengerparton fekvő impozáns romot: Diocletianus palotájának maradványait. Ennek a 38000 m² alapterületű, hatalmas antik építménynek a belsejében szűk, szűk utcák üveztetőjét találjuk tarka boltokkal, múzeumokkal, templomokkal. Páratlan gyöngyszem minden turista számára.

A lenyűgöző séta után nagyon barátságos fogadtatásban van részem boszniai rendtársaim részéről. A jezsuiták rendháza közvetlenül a palota-komplexum mögött fekszik. A közös vacsora után velük is megcsinálnom kísérletemet, az asztalfelemelést (egy hosszú, súlyos asztalnak mintegy egy méter magasságra való fel-emelését) izomeről nélkül, csupán azzal, hogy egy személy ujhegyekkel gyengéden érinti, pontosabban erre pszichikai-szemleli koncentrációt állt. Mint mindenütt, ahol felbukkanok, itt is nevelnek ezen a személyesen megtapasztalt kísérleten, ugyanazokat a kommentárokat halom, majd élénk vita alakul ki...

Elmesélik, hogy a horvát jezsuiták ehhez a házhöz tartozó noviciátusában három évvel ezelőtt nem volt egyetlen novicius sem. Ekkor az atyák arra gondoltak, hogy ezt a nagy hívátás-problémát az öregekre, fogyatékosra, súlyosan szenvedő betegekre bízzák, s megkérjék őket, hogy személyes fájdalomáldozatuk által imáikkal vigyék Isten elébe. Az eredmény: 5 hívátás a múlt évben, idén pedig 9, vagyis 14 novicius!... Jó lecke ez mindnyájunk számára!

(Forrás: Medjugorje Hangja 2010/11-12.sz. száma)

mindig a látnokok élménye marad; arcukon tükröződik VALAMI, ami VAN, és ami átsugárzik ránk. Ezek valamiféle valódi jelenlétről tanúskodnak, amelyhez nekünk magunknak nincs bejárásunk.

Laurentin atya, az említett könyv szerzője, elsőrangú világtekintély a Mária-jelenések területén. Ezek valamiféle valódi jelenlétről tanúskodnak, amelyhez nekünk magunknak nincs bejárásunk. Laurentin atya, az említett könyv szerzője, elsőrangú világtekintély a Mária-jelenések területén. Huszonöt éves, beható kutatómunkája alapján hűskötetes dokumentációt adott ki a „Lourdes-jelenségről”. A Lukács első két fejezetéhez írt magyarázata rendkívüli mélysége és alaposága miatt messze földön ismert lett. Azt gondoltam magamban: ha ez az ember komolyan veszi Medjugorjét és pozitívan áll vele szemben, akkor bizonyára érdemes lesz egyszer felkeresni ezt a helyet, ha úton Rómába kell mennem, onnan el fogok zarándokolni Medjugorjéba.

Laurentin atya mellett ott van Robert Faricy, a Gregoriana – a pápai egyetem – professzora, és egy amerikai szerzetesnő, Lucy Rooney nővér; ők már háromszor jártak Medjugorjében, s most „Mária, a Béke Királynője. Az Istenanya jelenik-e meg Medjugorjében?” címmel együtt írták könyvet angol nyelven, amelyet rögtön franciára is lefordítottak.

Lucy nővért személyesen is megismertem Rómában. Egy amerikai jezsuita is rendszeresen foglalkozik ezzel a jelenséggel, és ő is alátámasztja a jelenések valódi voltába vetett hitet. A sok egyéb könyvre is gondolok, amelyeket komoly kiadónál publikáltak Párizs és Chicago között; ezek idő közben több nyelven is rendelkezésre állnak.

Érted és Veled szenvedhettem

Vértanúink, hitvallóink ökumenikus konferencia a XX. század keresztény magyar tanúságtevőiről

„Vértanúink, hitvallóink” – ökumenikus konferencia a XX. század keresztény magyar tanúságtevőiről címmel rendeztek egésznapos tanácskozást 2011. október 28-án Budapesten, a jezsuita Párbeszéd Házában. A Keresztény Demokrata Fórum Egyesület, a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya, valamint a Magyarországi Mindszenty Alapítvány által szervezett konferencián számos neves közéleti személyiség, egyházi méltóság szólt fel: Forrai Tamás jezsuita rendfőnök mellett Habsburg Lotharingiai Mihály főherceg, Lezsák Sándor, Tökés László, Szászalvi László, Orosz Atanáz, Kiss-Rigó László, Schönberger Jenő és Gáncs Péter püspökök, majd élő tanúságtevők mondták el visszaemlékezéseiket, köztük Olofsson Placid bencés szerzetes, Kozma Zsolt, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet ny. egyetemi tanára, és Boleratzky Lóránd, az Evangélikus Hittudományi Egyetem ny. egyetemi magántanára.

A mi vértanúink és hitvallóink oly nagyok, hogy megéri egy életen át foglalkozni velük

Forrai Tamás jezsuita rendfőnök köszöntője után Habsburg Lotharingiai Mihály, a Mindszenty Alapítvány elnöke emelkedett szólásra. Hangsúlyozta: – A XX. században élőknek két borzalmas diktatúrát kellett elszenvedniük, amelyek elképzelhetetlenül sok fájdalomt okoztak. Ám e szenvedéssel teli időszak nagyszerű hősokeket és hitvallókat ajándékozott a magyar népnek.

Habsburg Mihály rámutatott: – A Mindszenty Alapítvány vállalta a feladatot, hogy ezek



nek a hősokeknél – nemzetünk hitvallóinak – életét és szenvedését felkutassa, feltárja és nyilvánosságra hozza, valamint elindítsa néhányuk boldoggá avatási eljárását. Az elmúlt két évtizedben Szőke János szalézi szerzetes vezetésével sikeresen befejeződött öt magyar vértanú és hitvalló boldoggá avatási eljárása: Romzsa Tódort, Salkaházi Sárát, Mészlényi Zoltánt, Bogdánffy Szilárdot és Scheffler Jánost ma már a boldogok sorában tisztelhetjük.

A Mindszenty Alapítvány elnöke szolt a *Vértanúink, Hitvallóink* című füzetről, amely évente négy alkalommal, harmincöt ezer példányban lát napvilágot. A kiadványt 15 évvel ezelőtt indították azaz a céllal, hogy életre hívjanak egy imakezdeményezést a magyar egyházért, s a folyamatban lévő boldogok avatási eljárások sikeréért. Mindszenty hercegprímás kívánságát akarták teljesíteni, aki 1947-ben a Mária év kihirdetéseként így nyilatkozott: *„Ha lesz egymillió imádkozó magyar, nem télek a jövőtől.”* Időközben az imakezdeményezés hatására immár

1.411.000 imádkozót regisztráltak. – Azt hiszem, egyetlen politikai pártnak, vagy labdarúgócsapatnak sincs ekkora támogató tábora.

Befejezésül a Magyarországi Mindszenty Alapítvány elnöke *Avilai Szent Teréz* neves gondolatát idézte fel: *„Isten oly nagy, hogy megéri egy életen át Őt keresni.* „A mi vértanúink és hitvallóink pedig oly nagyok, hogy megéri egy ele-



Lezsák Sándor, Tökés László, Szászalvi László

ten át foglalkozni velük – mondta Habsburg Lotharingiai Mihály főherceg.

Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke beszámolt a Lakitelek Népfőiskola elmúlt egy évtizedének eredményeiről, szolt a különböző Kollégiumok (Márton Áron, Bethlen Gábor, Ordass Lajos Kollégiumok beindításáról. A vendégház, konferenciaterem, és uzsoda mellett felépült a *Szent István kápolna*, az ökumenikus szoborparkkal együtt, melyben jelenleg kilenc szobor áll, köztük II. János Pál pápa, Mindszenty bíboros valamint Márton Áron, a székeselyi püspökének szobra.

– *A legnagyobb vereség a világon, megszokni a rosszat!* – idézte Ravasz László református püspököt *Szászalvi László*, egyházi, nemzeti és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár. Aki hangsúlyozta: – Mi figyelünk egymásra, és nem vagyunk hajlandók megszokni a rossz győzelmet! Vértanúink „hősies helytállása” követendő példa, áldozatukból pedig erőt meríthetünk. – Minden örökre szükség van a nemzet lelki-újraépítéséhez, amely a kormányzat, az egyházak és a civil közösségek együttes feladata, ezért indították útjára a Mindszenty-, a Bethlen és az Ordass-Ravasz közéleti kollégiumokat Lakitelken.

Tökés László: Szedjük fel az aknákat egyházunkból!

Tökés László, az Európai Parlament (EP) alelnöke először *Szacsay Imréről*, a Kossuth-kormány vértanúságát szenvedett jegyzőjéről emlékezett meg. Rámutatott, hogy a bihari politikust 1849 október 24-én azért végezték ki, mert aláírta a *Függetlenségi Nyilatkozatot*.

„*Nem a halál, nem az enyészet, nem a gyász, nem a pusztulás lesújtó tragédiájának lelkületével, hanem inkább úgy, ahogy a boldogságmondások fogalmának: »Boldogok, akik sir-*



nak: mert ők megvigasztaltatnak. (...) Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért: mert övék a mennyeknek országa. « Nincs helye tehát a sírásnak, gyásznak, sajnálatnak, önsajnákozásnak, mivel vértanúink valamennyien áldottak! – hangsúlyozta Tökés László, aki kijelentette, hogy e tanúságtevők hitvallói és vértanúi Jézus Krisztust követték cselekedeteikkel, alázatosságukkal és halálukkal.

A volt református püspök megemlítette, hogy erdélyi viszonylatban volt egy markáns katolikus, egy jellegzetes református és nem kevésbé jelentőségű unitárius vonulata is a hitvallóknak. Előadásában az 1956-os forradalmat követő romániai megtorlásra utalva, a reformátusok közül a magyar bírót által halálra ítélt *Sass Kálmán* érmihályfalvi lelkész és *dr. Hollós István* tanár mártírhalálát emelte ki, valamint megemlítette társuk, *Balaskó Vilmos* lelkész meghurcoltatását. Szolt még *Szoboszlay Aladár* pécskai római katolikus lelkész kivégzéséről, akit a román állam megdöntésére irányuló szer-

vezkedés vádjával ugyancsak az 1956-os forradalmat követően küldtek halálba több társával együtt. Az unitáriusok vonatkozásában a csaknem nyolcvan súlyos ítélettel zárult 1959-es EMISZ-perre is kitért Tökés László, majd beszélt az erdélyi magyar felsőoktatás mártírjairól.

Emlékeztetett *Szabédi László* költő sorsára, a Babeş és a Bolyai egyetemek erőszakos egyesítésekor tanúsított magatartása miatt a Securitate zaklatott, s a beolvasztás ellen való tiltakozásként 1959 áprilisában vonat elé vetette magát. Néhány héttel később az ő példáját követve lett öngyilkos *Csendes Zoltán*, a megszűntetett egyetem egykori rektora is. „*Akinek ilyen harcosai vannak, azok ügye biztosan győzni fog és mi ebben a szellemben folytatjuk a magyar nyelvű felsőoktatásért folytatott küzdelmünket*” – hangoztatta előadása végén Tökés László, majd a *Hivallók és ügynökök* című dokumentumfilmre hivatkozva, miszerint „a múlt tisztázása nélkül az egyház nem szerezheti vissza a társadalom bizalmát”, azzal zárta beszédét: „*Olyan a mi romániai magyar egy-*



nul, franciául, angolul, románul, ismerte a héber és görög nyelvet, püspökként szlovákul tanult.

A szatmári egyházmegye jelenlegi püspöke hangsúlyozta: – A tízgyermekes zsellér-családból származó Scheffler János kiváló fizikai és szellemi képességeket örökölt. Amikor Gyulafehérvár idős püspöke 1928-ban utódlási joggal segédpüspököt kért a Szentszéktől, és Scheffler



házunk is, mint a háború után elaknásított területek, s ameddig nem szedjük fel ezeket az aknákat, mindig rájuk fogunk lépni. A szervezők azt szeretnék volna, hogy a jövőnek szóljon ez a konferencia. Hát, igen. Így szóljon a jövőnek, mert a múlt a jövő távlatait nyitja meg, és a jövőendő a múltra épül.”

Túlságosan szívós egyéniség és magyar érzelmű

Schönberger Jenő, a Szatmári Római Katolikus Egyházmegye püspöke boldog Scheffler János mártírsorsú püspök-elődje életútját mutatta be. Scheffler János 1887-ben született, fiatal diákként érlelődött meg benne a papi hivatás, amelyre aztán tudatosan készült. Budapesten megszerezte a hittudományok, Rómában az egyházjog doktori fokozatát. Lenkipásztori tevékenysége folyamán volt segédlelkész, plébános, hittanár elemi iskolában és gimnáziumban, tanított hittudományi főiskolán, a kolozsvári Ferencz József Tudományegyetemen. Tankönyveket írt, erkölcsi, etikai, és világnézeti kérdésekkel foglalkozó írásokat, tanulmányokat, jogtudományi munkákat. Német és francia nyelvű könyveket fordított. Rendkívüli nyelvtelenség volt, anyanyelvén kívül jól beszélt németül, olaszul, lati-



Orosz Atanáz, Gáncs Péter, Schönberger Jenő

János személyét javasolta, a román kormány konkordátumban számára biztosított vétőjog alapján megakadályozta a kinevezését, azzal indokolva, hogy túlságosan szívós egyéniség és magyar érzelmű.

1942 májusában szentelték a szatmári egyházmegye püspökévé. A hercegrímás őt hívta meg ünnepi szónoknak a Szent István napi ünnepségre. A budai koronázó templomban elmondott beszédében a korabeli jelent a Szent István korabelihez hasonlította, utalva arra, hogy akárcsak őseinknek egykor, ma nekünk is a haza és a kereszténység védelmében kell harcolnunk. Két és fél éves püspöki szolgálata alatt már vallotta: – *Legfontosabb a szeretet, ennek próbája pedig a másokért hozott áldozat.*

Schönberger Jenő rámutatott: – Kevesen tudják, hogy *XII. Pius* pápa 1945-ben őt nevezte ki győri püspökké a vértanúhalált halt *Apor Vilmos* helyébe. Kinevezése azonban Esztergomba érkezett, erről az immár más országban élő Scheffler Jánost a háborús viszonyok miatt nem

értesíthették. Később hivatalosan a bukaresti nuncius úján értesült. Ekkor megrendülten kijelentette, hogy engedelmeskedik a Szentatya akaratának, de mi lesz püspök nélkül a rendkívül súlyos helyzetben lévő szatmári egyházmegyével? Nem szeretné egyházmegyéjét cserbenhagyni! Kérését a pápa elfogadta. És Scheffler János számára elkezdődött a vértanúsághoz vezető út. A kommunista hatalom jól átgondolt egyházellenes politikája és intézkedései Romániában is elindították a békepapi mozgalmat. A püspöki működéstől eltiltott Scheffler Jánosnak felkínálták: ő lehetne Erdély püspöke. János püspök válasza egyértelmű volt: „*Szívesen feláldozom az életem is, de a hitemet nem adom.*” Papjaival is közölte: „*A szatmári püspök sohase fogja odaadni a lelkét egy nagyobb darab kenyérért.*” A szatmári irtalmas nővéreknek ezt mondta: „*Kalandokba nem bocsátkozom, vállalom a vértanúságot.*”

Először kényszerlakhelyre internálták, minden kapcsolattól eltiltották. A békepapi mozgalmak ellenálló erdélyi papság megtörésére a



temesvári püspök elleni perhez hasonló koncepciót per terveztek, ennek fő vádlottjává szemelték ki Scheffler Jánost, másodrendű vádlottként titkárát, a titokban püspökké szentelt Bogdánffy Szilárdot.

A letartóztatott, Sziláva földalatti börtönében tartott püspököt még fogsága nyolcadik hónapjában is próbálták megingatni, azonnali szabadon bocsátását ígérték. Hűségében azonban nem tudtak megingatni, nem engedett az ígéreteknek, törhetetlen maradt... Sziláva börtönében hunyt el, 1952. december 6-án. Scheffler János magyar vértanú 2011. július 3-án boldoggá avatta XVI. Benedek pápa.

A boldogok sorába való hivatalos, ünnepélyes beiktatásával arra kell minket ösztönöznie, hogy szövevényes életpályájával ismerkedve tanuljunk tőle világlátást, kritikus életszemléletet, szociális érzékenységet, szeretetet népként és minden embertársunk iránt, valamint hűséget az egyházhhoz – mondta végezetül Schönberger Jenő püspök.

Szécsi Árpád, a Konferencia titkára kérdésünkre elmondta, az első alkalommal megszervezett sikeres konferenciának lesz folytatása...

Frigyess Ágnes

A szerző felvételeivel

A Vincés nővérek áldásos működése Budaörsön

A Vincés nővérek letelepedése az 1884-es évre nyúlik vissza, melyet Szelepcsényi László plébános szorgalmazott. A Gróf Zichy család német telepeket hívott a vidékre, akik Bajorországból érkeztek, magukkal hozva szokásaikat, anyanyelvüket és katolikus hitüket. A régi iskola bővítése után 1883-ban egy emeletes iskolát kapott a község egy tanítólakással és egy kántorlakással. Ekkor a vegyes iskolát szétválasztották először két tanító, később hat nővér oktatta a mintegy ezer növendékét. Az iskola fenntartója az uradalom és irányítója az iskolaszék volt.

A Templom tér 12. sz. alatti intézet épülete eredetileg Mária Terézia királynő idejében magtárnak épült, ezt alakították át iskolának. A mellette lévő kis házban kaptak helyet a szerzetesek, akiknek első főnöknőjük Halik Paula nővér lett. A gyerekek nagy része csak németül tudott, ezért a nővérek egyik legfőbb feladatuknak látták megtanítani őket a magyar nyelvre. Az iskola mellett óvoda is indult. 1928-ban új épület-szármával bővül az iskola Klébersberg Kunó kultuszminiszter segélyéből és Aubermann Miklós plébános vezetésével. „Az óvodában fiú és lánycsoport működött hetven-nyolcvan gyerekekkel egy-egy csoportban” – meséli Csulits Lujza nővér, aki ide járt iskolába, majd belépve a rendbe óvónőként dolgozott. „A magyar elemi alsó tagozata osztatlan rendszerű volt. Amíg az elsősök rajzoltak, a nagyobbak más feladatot kaptak” – emlékszik Wachtler Vincencia nővér, aki maga is tanított itt az 1940-es években. A tanítás egyébként vegyes volt, vagyis német és magyar nyelvű. A gyerekek délben hazamentek ebédelni, délután visszajöttek. A nővérek szegénykonyhát is működtettek, vasárnap ismétlő iskolába jártak a gyerekek, délutánként lelki foglalkozás, majd játék várta a község apraját-nagyját. A fiataloknak Má-



nők részére Mária Lányok Egyesülete, Szent Vince Szerzetegyesület, Oltáregyesület szolgált a lelki fejlődést.

A budaörsiek eucharisztikus buzgóságukról mindig híresek voltak. Ennek gyönyörű kifejezője minden esztendőben az Úrnap virágszőnyeg, amit a körmenet útvonalán mindenki a maga háza előtt készített el. Ezt a hagyomány a mai napig őrzik Budaörs lakói. A rendház nagy udvara alkalmas helyet biztosított a közös játékra, ahol egy Lourdi Szűz Anya szobor és egy Órangyal szobor állt, körben virággyással díszítve. A kápolnában imádkozták nap, mint nap a szolozsmát. A háború borzalmai a község lakosságát és a nővéreket sem kímélték. A rendház alatt egy hatalmas kazamata rendszer húzódtott, ami feltehetőleg az uradalmi boros pince lehetett. „1944. december 24-én, amikor Kamara-erdő felől jött az orosz front a nővérekkel lehurcolkodtunk a pincébe. Ott töltöttük a karácsonyi ünnepeket, és csak február–március tájékán tudtunk felköltözni, mire elmentek a katonák” – emlékszik Vincencia nővér a háborús időkre. Aubermann plébános atyának menekülnie kellett, ezután Dr. Sík Zoltán atya vette át a plébánia irányítását, akit 1946-ban plébánossá neveztek ki. A háború után a Budaörsi úti internáló táborba a nővérek rendszeresen bejártak és ételmezt, gyógyszert juttattak az ott lakóknak – ezüztük huszonnyolc papnak – egészen addig, amíg a tábort el nem helyezték Kistarcsára.

Tragikus eseményként emlékeznek a nővérek az 1946 januárjában kezdődött kitelepítésekre, amikor a német lakosságot vagonokba tömörítették és fejenként 70 kg-os csomagokkal indultak Hegyeshalom felé. Ráth Klára nővér a határnál könnyek között búcsúzott kedves tanítványaitól. A vincés nővérek áldásos működésének az 1948-as államosítás vetett végét, amikor a rendházat lefalalták, a nő-

gének Társulata, Órangyal Társulat, Eucharisztikus Gyermekszövetség, a fel-

désének az 1948-as államosítás vetett végét, amikor a rendházat lefalalták, a nő-

vérektől elvették az intézményeket. Az óvoda és az általános iskola állami fenntartású lett. Két évig szülőkapálással és ruhakötéssel próbálták eltartani magukat. 1950-ben, amikor feloszlatták a szerzetesrendeket, el kellett hagyniuk az épületet.

1953 tavaszán Szabó Erzsébet tanítónő 23 évesen került Budaörsre azzal a felkéréssel, hogy szervezze meg a napközi otthont. A leendő napközinek jobb híján a nővérek egykori kápolnáját ajánlották fel neki, ami több éve raktárként állt ott, tele ócskaságokkal, lim-lommal. „Mikor beléptem és megláttam a helységet, nagy szomorúság fogott el, hogy ilyen szörnyű körülmények között látom azt a helyet, ahol egykor Istent dicsőítették és szentmisét tartottak. De annak örültem, hogy legalább én lehetek ennek a helynek a gazdája. Az ólomüveglakok és a gyertyatartók még fent voltak a falon. A helység



kitartozása után a kápolna lett az osztály-

terem, a sekrestye a mosdó, és volt egy kis előtér” – emlékszik Kubányi Endréné – Szabó Erzsébet a több mint hatvan évvel ezelőtti nehéz időkre. Így az egykori kápolnában indult el a Pest megyei járás első napközi otthona, ahol sok szegény sorsú gyerek talált otthonra és Erzsébet néni személyében időnként pótyanyára. Szentmisét már nem tartottak ebben a helységben, de a fiatal tanítónő jóvoltából azokban az években is pásztorjátékkal, feldíszített fenyőfával, karácsonyi dallamokkal ünnepeltek. Anyák napján versekkel énekelnek köszöntötték az édesanyákat. A nővérek száma az elmúlt 60 év alatt megfogyatkozott. Bár Budaörsre nem térhettek vissza, de szeretettel emlékeznek az időközben várossá fejlődött egykori kis falura és az itt lakók szívükben őrzik a nővérek emlékét.

Rózsásné
Kubányi Andrea

Bencés fenntartású középiskola indul Budaörsön

„A Budaörs Város Önkormányzatától kerestek meg bennünket azzal a szándékkal, hogy indítsunk egy egyházi középiskolát a templom mellett. Mivel nagy fogadókészséget láttunk náluk, ezért úgy döntöttünk, hogy elvállaljuk. Így egy olyan intézmény tárja ki kapuit, ahol hátrányos helyzetű diákokat is tudnak majd fogadni. Terveink szerint 2012 szeptemberétől a Szent Benedek Gimnázium és Szakközépiskola nyitja meg kapuit a budaörsi épületben” – mondta Hardi Títusz OSB, az iskola főigazgatója.

Az ideai tanévet a készület évének számítják, így két szakképző osztállyal indult el a tanév. Jelenleg felnőttek járnak esti képzésben heti három alkalommal, pénzügyi számviteli ügyintéző, és idegen nyelvi titkár szakokon, amelyek érettségire épülő képzések és OKJ-s végzettséget adnak. A jövőre induló szakközépiskolai képzésüket felmenő rendszerben, nappali oktatásban 14-18 éves diákok számára hirdetik meg. A jelentkezőktől nem várnak vallásbeli ismereteket, csu-



pán azt, hogy meglegyen a jóindulat a részükről az iskola szellemiségének elfogadására. Céljuk, hogy aki bejön hozzájuk, kapjon többet emberségben, tudásban, hitben. Alapelvük „minden gyermek érték és kincs.”

„Jézus örömhírét szeretnénk átadni nekik, hogy felragyogtassuk előttük hitünk gazdagságát, és felnővén eldönthessék, mit kezdenek ezzel. Terveink szerint informatika, ügyvitel, kereskedelmi, marketing, üzleti adminisztráció szakma-

csoportos alapozó oktatást indítunk majd jövő szeptemberben. Négy év után a diákok érettségit szerezhethetnek, a legjobbak tovább is tanulhatnak majd szakterületükön. A többiek 13. évfolyamon szereznek majd szakképesítést. Olyan fiataloknak is szánjuk intézményünket, akik egyébként elkallódnának, ehelyett piacképes szakmával hógynék vár ráink, de van tapasztalatunk az oktatásban és azt is tudjuk, ezt a harcot nem egyedül kell megcsoportunk.” – fejezi be Títusz atya terveinek ismertetését.

A tantestület összeállításánál olyan kollégákat várnak, akik nemcsak szakterületük kiváló ismerői, de ezen túl emberileg, keresztény szempontból is helytállnak.



Rózsásné Kubányi Andrea

Hetvenöt éves a magyar népfőiskola

November 4-5-6-án, Sárospatakon, a Református Teológia Disztermemben ünnepélyes keretek között emlékeztek meg a Magyar Népfőiskolai Collegium szervezésében a magyar népfőiskola alapításáról.

Az ünnepséget levélben köszöntötte dr. Orbán Viktor miniszterelnök úr, aki hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a társadalom megújulásának igen fontos szerep jut a népfőiskolások számára. Az ünnepségen dr. Rét-



A jubileumi ünnepség előadói

erkölcsi megújítását hangoztatta. Dr. Tökéczki László egyetemi tanár magával ragadó előadásában hangsúlyozta, hogy a mai népfőiskolai feladat a magyar társadalom segítése, saját társadalmi tőkéjének újraképzésében. Dr. Enghy Sándor, a Teológia rektora a mai pataki népfőiskolai munkában a presbiterképzést emelte ki. Az ünnepségen bronz plakettet és oklevelet kaptak azok a népfőiskolai vezetők, akik az



A résztvevők egy csoportja

helyi Miklós, a Nemzeti Erőforrás Minisztere ünnepi beszédében hangoztatta, hogy igen fontos a szoros együttműködés a népfőiskolai képzés során, amelyben most is a hitnek, a hazának és a haladásnak az eszméjére kell épülni ahhoz, hogy elkötelezett hazafiakat tudjon ma is nevelni.

A miniszter utalt a sárospataki népfőiskola alapítóira, dr. Szabó Zoltánra és dr. Újszászy Kálmánra. Az ünnepségen Cserép László, a



Horkay László, az MNC elnöke és dr. Kis Boáz, az MNC üv. elnöke átadja a kitüntetést Bérés Lászlónak



Dr. Réthelyi Miklós miniszter úr

elmúlt évek során hűségesen végezték a népfőiskolai munkát. Ezt követően, délután Horkay László, az MNC elnökének előadása után dr. Dienes Dénes rektorhelyettes a 75. évi jubileumi emléktábla leleplezésénél Patak megtartó erejéről tartott előadást, a jelenlevők előtt. November 6-án, vasárnap a konferencia résztvevői hálaadó istentiszteleten vettek részt, a sárospataki református templomban.

Ülésezett az MRE Zsinata

November 17-18-ig, Budapesten tartotta 9. ülésszakát a Magyarországi Református Egyház XIII. Zsinata. A megnyitót áhitattal Szűcs Endre tiszáninneri lelkész szolgált, a Márk 10: 35-45 válogatott versek alapján. Az igehirdető a hűséges építkezésre helyezte a hangsúlyt, ahol Krisztus szolgálatáért tudunk egymásért szolgálni. Vetőmagot kell hintonunk – jó földbe és rossz földbe egyaránt. Az egyház ma nehéz helyzetben végzi a szolgálatát, de csak akkor végzi Krisztushoz hűen a munkáját, ha őnatádot egyház lesz.

A 9. ülést dr. Bölcskei Gusztáv püspök, a Zsinat lelkes elnöke nyitotta meg, aki köszöntötte a jelenlevőket, idézte Ravasz László püspököt, aki azt mondta, hogy nem a problémákat akarja megoldani, hanem a bilincseket... Megemlékezett Tisza Istvánról, akinek 1913-ban elmondott székfoglalójából idézett, amikor a miniszterelnök szinte azonos problémákat sorolt fel, amelyekkel ma is szembe kell néznie a kormányzatnak. Ilyenek: majd száz évvel ezelőtti is probléma volt a válság helyzete, a közbiztonság

megdolatlansága, de feladatként jelentkezett Tisza István számára a népiskolák, a közigazgatás, az egyetemek kérdésének a megoldása is, oly módon, hogy az eladósodási teher is növekedett. A Zsinat lelkes elnöke kiemelte, hogy nem biztos, hogy az a nehezebb időszak, amiben mi vagyunk, hiszen a jövőt nem látjuk.

Köszöntötte a dél-afrikai Holland Református Egyház küldöt-

teit, a dél-koreai presbiteriánus képviselőt, továbbá Ft. Szabó Sándor és Ft. Poznan Béla amerikai magyar püspököket. A Zsinat partneri megállapodást kötött a dél-afrikai Holland Református Egyházzal, amely többet dr. Kobus Gerber egyházi vezető képviselt. A tanácskozáson foglalkoztak – többek között – a parókialis joggal, a kiemelt gyülekezetté minősítéssel, szeretetszolgálati intézmények alapításával, az egy-egyes lelkészsképesítő vizsgával. Dr. Márkus Mihály püspök beszámolt a reformáció 500 éves



Ft. Szabó Sándor amerikai magyarpüspök köszönti a Zsinatot

évfordulójának előkészületeiről és a Kálvin Bizottság munkájáról. A Zsinat kiemelt ügyként kezelte a balatonszárszói Konferenciaközpont helyzetét, amelyet pályázatás útján kíván működtetni a jövőben és egyértelműen elzárkózott a telep eladásától.

A Református Misszió központi igazgatójának egyhangúlag megválasztották Magyarán Balogh Erzsébetet. Dr. Bölcskei Gusztáv lelkes elnök az ülésen ismertette az MRE munkájának 2012. évi főbb hangsúlyait.

Örömnep Vácon



Kis Csongor népfőiskolai vezető

A váci népfőiskola húsz éves fennállását igen gazdag programmal ünnepelte. Az egy hetes előadás sorozaton dr. Gulyás Gergely, Répás Zsuzsanna, dr. Balla Péter, Budai Ilona, Rozsnyai Margit és Szabados Tamás tartottak előadást. Az alkalmon kiállítást nyitott meg Fónagy Miklós ny. esperes, a Református Egyház életéről. A kiállítás megnyitása alkalomával előadást tartott Lezsák Sándor, a magyar Országgyűlés alelnöke és dr. Kis Boáz, az MNC

űv. elnöke. Ezt az alkalmat is, mint az elmúlt húsz évben mindig, Kis Csongor, a váci népfőiskola elnöke szervezte.



Lezsák Sándor alelnök úr



Váci népfőiskolások

Presbiteri tisztújítás a Református Egyházban

Az MRE Alkotmánya 1994. évi II. törvényének 46.§-ának 1./ pontja kimondja: „A presbiterok az egyházközség lelki és anyagi javainak sáfárai, akiket az egyházközség életének felelős irányítására” kell választani. Ez a választás hat évenként történik, még pedig olyan egyháztagok közül, akik adott egyházközség Választói Névjegyzékében szerepelnek és legalább három éve teljes jogú egyháztagok és a választó egyházközségnek legalább egy éve tagjai. 2012. január 1-től tehát új presbitériumok szolgálnak az egyházközségekben. Pál apostol a Titushoz írt levelelben hangsúlyozza, hogy a presbiterok „feddhetetlenek”, gyermekeik hívók, maguk nem kicsapongók, nem önkényeskedők, nem indulatosak. A presbiteri választásnak az 1996. évi I. törvény alapján kell megtörténnie.



MRE címere

Népfőiskolások Csángóföldön

Szeptember 26-27-28. napjaiban, a csákvári népfőiskolások Csángóföldön látogatták meg az ott élő magyarságot. Az alkalomra az adott okot, hogy szeptember 26-án, Szabófalván emlékeztek meg a legnagyobb csángó költő, Lakatos Demeter születésének 100. évfordulójáról. Ebből az alkalomból Csoma Gergely Budakesziben élő szobrászművész és Perka Mihály szabófalvai tanár tartottak megemlékezést. A népfőiskolások is elhelyezték az emlékezés koszorúját a költő sírjára. Ezt követően, Perka tanár úr bemutatta a magyarsággal kapcsolatos gyűjteményes kiállítást.

Másnap, szeptember 27-én, délután 5 órakor, szép számú jelenlevő előtt, a csik-szeredai kultúrházban folytatódott a Lakatos Demeter ünnepség, ahol a megemlékezés között sok magyar nyelvű kisdíák, felnőtteknek, szülő énekesek adtak igen impozáns kulturális műsort. A megemlékezést Halász Péter, Csángóföldön élő történész, szociológus köszöntötte.

Rendkívüli zsinati ülés Balatonszárszón

A Magyarországi Református Egyház májusi Zsinatának döntése értelmében, szeptember 28-29-én rendkívüli ülést tartott a Református Egyház Zsinata, Balatonszárszón.

Dr. Bölcskei Gusztáv, a Zsinat lelkesíti elnöke a Jeremiás 23: 25-29 versek alapján tartotta meg nyitó áhitatát. Bevezetőjében elmondta, hogy a rendkívüli ülésen olyan kérdésekről folyik a tanácskozás, amelyeket a zsinati tagok javasoltak. A Zsinat tagjai áttekintették a Református Egyház jelenlegi helyzetét, stratégiai



Az üléssteremben



Huszár Pál világi elnök köszöntőt mond

szempontokat dolgoztak ki az elkövetkezendő időszak belmissziói feladatai elvégzésére. Ábrám Tibor, a Tiszáninneni Egyházkerület főgondnoka kiemelte azokat a pozitív változásokat, amelyeket az ifjúság nevelése, illetve az iskolarendszer újjáéledése jelent, a magyar reformátusság számára. Különösen nagy jelentőséget tulajdonított a zsinati bizottságok munkájának, amelyek mintegy műhelymunkaként segítik mindazokat, akik a belmisszió területén fokozott feladatokat vállalnak.

Szászfalvi államtitkár Csákváron

Október 25-én, du. 3 órakor istentisztelet keretében – Nagy Lenke igei szolgálatával – emlékeztek Csákváron az 1956-os forradalomra. Az ünnepségen beszédet mondott Szászfalvi László államtitkár, aki a tiszta szív, a tiszta lélek fontosságát hangsúlyozta a jelen társadalomban, amelyet a megelőző szocialista kormányok rendkívül nehéz helyzetbe hoztak. Nekünk az a feladatunk, hogy helyt álljunk és az 1956-os forradalmi hangulathoz hasonlóan, áldozatot hozunk a magyar nép megmaradása érdekében. Ez nem kis feladat, hiszen



Szászfalvi László államtitkár

jelenleg is, nem csak külföldiek, hanem magyar ateisták is támadnak nemzetünk ellen. Ez alkalommal leplezték le Csoma Gergely szobrászművész Történelmi Trilógiájának harmadik alkotását, mely a forradalmi mámort ábrázolja, ahol vágnak Magyarországot szent lovak, a mesebeli táltosok. Nincs akadály előttük. Míg az NDK és Lengyelország kísérlete elbukott, a magyar forradalom táltosa szétrúgta a Hazugság Birodalmát.



Az oldalakat összeállította: dr. Kis Boáz

Egy kicsit rendhagyó módon az alábbi interjúban a hőlégballonozást mutatom be az olvasónak a repülés és a hívő ember kapcsolatán keresztül. Az ember ősi vágya a repülés. A repülés minden korban a szabadság érzését vitte az emberek szívébe. Az első ember vezetett léggömb 1783. november 21-én Párizsban emelkedett a levegőbe. 2011. októberében egy hőlégballonos sétarepülésre kaptam meghívást. Napsütéses időben a Velencei-tó partjáról



emelkedtünk föl és egy óras repülés után Pázmánd határában értünk földet. A hat személyes gondolatban (kosár) együtt repültünk dr. Kloss Lászlóval, aki a SUP-AIR Balloon Club alelnöke. Levegőben még nem készítettem interjút, most 1050 méter magasságban tettem fel első kérdéseimet.

Mikor repült először? Hányadik felszállása volt ez a mostani?

1989. május 14-én repültem először a HA-830 lajstromjelű hőlégballonnal a németországi Münsterben. Már előzőleg is sokat serénykedtem a budaörsi repülőtéren a magyar hőlégballonozás megalakulása körül, és részt vettem a kezdeti próbálkozásokban, de az első felszállásomra ekkor került sor. Punka György kapitány vitt el az első repülésre. Ő is avatott fel a sikeres, szép repülés után. A hőlégballonozás egy nagyon szép és érdekes sport, komoly kihívásokkal és nagyon szép élményekkel. A legutóbbi repülés volt az 54-ik felszállásom és még mindig olyan élményt jelent számomra, mint az első időkben. Összetett csapatmunka ez és mindenkinek a legjobb tudását kell adnia, hogy minden rendben történjen a repülés alatt, a pilótától kezdve a követőkön át, egészen a segítőkig. Nagyon jó érzés olyan csapat tagjának lenni, ahol mindenki nem csak jó barát és sporttárs, hanem egyben felelős is a másikért, a közös sikerért.

Őn hívő, gyakorlati katolikus, mit jelent életében a hit?

A hit az ember életében elengedhetetlen. Mindenki hisz valaminek, csak az a baj, hogy nem abban amiben kellene. Az ezotéria, a babona, a saját erőnkben való hit, a pénz istenízése, a politika és még ki tudja mi minden urálja a mai emberek hitét. Meggyőződésem, hogy végül mindenki csalódik valahol a „saját hitében” és még az a jobbik eset, ha nem késve. Világosan leírja a Szentírás, hogy mi az egyetlen, igaz hit,

amit követünk kell. Jézusban és az Ő tanításában nem lehet csalódnai. Ez olyan igazság, amit ha megfogadunk és követünk, akkor előbb vagy utóbb rádöbbenünk, hogy az egész világmindenség igazságát találtuk meg és ez sosem fog megcsalni minket. Hiszen az adta tudtunkra, aki maga az Igazság és a Szeretet.

Mit jelent egy hívő ember számára repülni?

Valamikor, úgy ötven valahány éves koromban jutottam el életemben először egy aranylág magas hegyre Szlovákiában. Már nem emlékszem hány méter magas volt, de kétezer méter fölött volt. Egy felvonóval jutottunk fel a hegyre, ahol már szinte csak sziklák és kövek voltak. Ősz volt és a hegy csúcsán az árnyékos oldalon már hófoltok is voltak. Ott éreztem valami olyat, hogy közelebb vagyok az Istenhez. Csend és nyugalom volt, csak a szél hangját lehetett hallani. Fölöttünk a tiszta kék égbolt, alattunk a gyönyörű ködbe vesző tájak és egyértelmű volt számomra, hogy ezt csak egy alkotó, teremtető kéz tudta így megformálni. Ugyanez az érzés tölt el ma is, amikor a hőlégballonnal felemelkedünk és kisebb-nagyobb magasságokban gyönyörködünk



a természet szépségében. Amikor egyszer megadtott, hogy 4 000 méter fölé is emelkedtünk – alattunk már szinte térfélszerű volt a tájké – szintén azt éreztem, hogy közelebb vagyok az Istenhez. Nem véletlen, hogy Jézus sokszor hegyen beszélt az embereknek és hegyen történt az színváltozása is. Emelkedett a földtől és a földi dolgoktól.

Véleménye és tapasztalata szerint mi a vallásosság szerepe a mai ember életében?

Idén múltam 70 éves. Ez nem erény, ez egy állapot, amit Isten adott nekem. Hálát kell adni neki, hogy egészségben megértem. Csodálatos gyermekeim vannak, és négy szép, egészséges unokám. Fiam jóvóltából és velem még most is szívesen megyek a hegyekre Ausztriában, Németországban. Hálát adok, hogy vallásosan neveltek, és hogy hívő családban élünk. Sokszor nem értem, hogy miért nem veszi észre a mai ember, hogy a vallás csak szépet és jót ad az életünkben. Tombol az erőszak, a kábítószér, a család, a lopás, a másik ember megalázása, tönkretétele. Mi a megoldás? Lehet büntetni, de látjuk, hogy egyre zsúfoltabbak a börtönök és a büntetés nem csökkén. Ha mindenki egy kicsit elgondolkozik a Szentírás tanításain, ha tényleg

Jézusban és az Ő tanításában

megpróbálnánk szeretni a másikat, ha valóban követnénk az intéseket és hallgatnánk a Szentlélek szavára, akkor egy egészen más világot élhetnénk. Addig is maradj számomra a hegy és a hőlégballon.

Az ötféle nagy zaja miatt a földön folytattam a beszélgetést Szűcs Sándorral a SUP-AIR Balloon Club főpilótájával. Hogyan került kapcsolatba a repüléssel? Mióta repül? Hányadik felszállása volt a mai nap?

1975-ben léptem be a Repülőgépes Szolgálatba, ahol egy év múlva készült el az első hőlégballon. Először megszereztem a szakmai engedélyt, előtte átestem a kiképzésen, ez 1987-ben volt. Majd hivatásos hőlégballon pilótaként dolgoztam a Repülőgépes Szolgálatnál. Foglalkoztam ballongyártással is. 1990-ben



megalkotottuk jelenlegi önálló klubunkat, ahol tovább folytatjuk a gyártást, tervezést, javítást, vizsgázási feladatokat és a repülést. Eddig hozzávetőleg 1200 felszállásom volt.

Kérem, röviden mutassa be az egyesületet.

Egyesületünk 1990. december 3-án alakult. Gyakorlatilag azokból, akik a Repülőgépes Szolgálatnál az első ballont megcsinálták. Huszonegyen vagyunk. Büszke vagyok arra, hogy az indulástól csak egy fő vált ki közülünk. Sokrétú a tevékenységünk. Az elmondottakon túl más egyesületek ballonjait vizsgáztuk évente. Pilót-

Iszabán nem lehet csalódni



taképzés-
sel is
foglalko-
zunk. A ki-
képzés húsz
óra repülés-
sel jár. Tevé-
kenységünket
2010 óta ejtő-
ernyős üzembetartásra
is kiterjesztettük. Tizen-
négy ejtőernyősünk van,
akik csatlakoztak hozzánk.

Versenyeken is indul? Hogyan zajlik egy verseny?

Minden versenyen részt vettünk 2002-ig, amit Magyarországon rendeztek. Gyakorlatilag minden versenyen megnyertünk. A versenyszámokat úgy lehetne jellemezni, mint a tájfutást, csak ez távrepülés. Célokát jelölnek meg, akár egy útkezesződés vagy egy mezőre kitett célkereszt. A célra nem kell leszállni, hanem egy jelzőszalagot kell dobni. Mostanában már a térben jelölnek meg pl. egy téglatestet, amelynek az alja 600 méteren a teteje 800 méteren van. A sarokpontokat koordinátákkal adják meg. Feladat az, hogy



ki teszi meg a legnagyobb távolságot ebben a téglatestben.

Indulás előtt megtervezik előre az útvonalat?

A repülés tervezése már otthon elkezdődik. Figyeljük a meteorológiai jelentést. Amikor kimegyünk a terepre, egy héliummal töltött léggömböt felengedünk. Ezáltal választ kapunk arra, hogy milyen magasságban, milyen irányba fordul. Ehhez képest jelöljük ki a felszálló helyünket.

Milyen szabályai vannak a ballonozásnak?

A ballonokra van egy komplett szabályzat, az

ún. 40-es számú Légügyi Előírás. Pontosan leírja, hogy milyen feltételek mellett, kiknek, milyen időjárási körülmények között hajtható végre repülés. Ezen kívül figyelembe kell venni a légterhasználati szabályokat is. Le van írva, hogy a ballont más légi járművel 200 méteren belül nem szabad megközelíteni. Mennyiben ballonok vannak egymás közelében, mindig a nagyobb ballonnak van elsőbbsége.

Lehet irányítani a hőléggömböt?

Igen, de csak a magasság változtatásával. A ballont fűtéssel tudom emelni. Amikor kihagyom a fűtést, hűlni hagyom a ballont, ezáltal tudok süllyeszteni.

Miért van szükség követő autóra?

A ballont csak akkor tudna visszamenni a felszállóhelyére, ha 180 fokkal ellentétes irányú szél lenne. Ebből következik, hogy a felszállóhely nem a leszállóhely, hanem ahová a szél elvisz bennünket, oda értünk kell jönni. A kíséző autónak az a feladata, hogy a ballont az egy órányi repülés után megtalálja.

Egy átlagos hőléggömbön kupolája feljött állapotban milyen nagy?

Szűcs Sándor, előkészíti a ballont



A legkisebb ballon amin kosár van, az kb. 1200 m³-es. Ennek a magassága 16 méter és az átmérője is 16 méter. A legnagyobb ballon, ami nekünk van, annak a magassága 36 méter és az átmérője is kb. ennny, ez 6000 m³-es és fíz utas és a pilóta szállítására alkalmas.

Veszélyes sportnak tartja?

Egyáltalán nem tartom veszélyes sportnak. A legfontosabb a meteorológia alapos ismerete. A szerkezet minden évben vizsgáztatva van.

Ki vezethet hőléggömböt?

Hőléggömböt az vezethet, aki rendelkezik érvényes szakszolgálati engedéllyel. Két részből áll, egyik a szakmai érvényesség, amelyet két évente ellenőrző repüléssel kell megújítani és van egy orvosi vizsgálat, ami a fiataloknál öt évente, az idősebbeknél (50 év felett) már évente kötelező. Akkor hajthat végre repülést a pilóta, ha mindkettő érvényes. Azonban addig nem vihet utast, ameddig 200 óra repült ideje nincsen meg.

Repülni lehet csak a reggeli, illetve az esti órákban ajánlatos?

A ballonnak nagy ellensége az ún. felszálló légáramlat. Amikor felkel a nap, akkor nyugodt az időjárás. Amikor a nap már magasban jár, ak-

kor indulnak el ezek a felszálló áramlások. Ekkor a pilóta számára a ballon irányíthatatlanná válik, veszélyes az üzemeltetése. Nyáron amikor nagyon meleg van, akkor a leszállásnak az időpontja 8 óra, max. negyed 9, mert utána indulnak a felszálló légáramlatok. Este amikor a nap lefelé megy, csendesedik ez a jelenség, akkor ismét fel lehet szállni.

Téli is lehet repülni?

Télien lehet leginkább repülni. Az emelőerőt a



külső és a belső levegő hőmérsékletének viszonyra adja. Miután kint télen hűvös a levegő, beltérszerűen ugyanazzal a súllyal kisebb belső hőmérséklettel tud a ballon repülni, tehát számára kedvezőbb körülmények adóttak. Nem beszélve arról, hogy 15 Celsius alatt nincsenek felszálló légáramlatok. Késő ősztől kora tavaszig gyakorlatilag napkeltefelel napnyugtáig lehet ballonnal a levegőben lenni (természetesen, ha az egyéb időjárási viszonyok ezt lehetővé teszik).

A beavatás szertartása mikorra vezethető vissza?

Az újkori ballonrepülés az ötvenes (1950) években kezdődött, amikor a gázt elkezdték palackozni. A leszállást követően az első alkalommal repülőök egy kis szertartásban részesülnek. Mindenhol a világon, Amerikában vagy Ausztráliában, ugyanaz a ceremónia. Az avatás lényege, hogy azokra az időkre emlékezzünk vissza, amikor a francia király azt a földdarabot, ami a felszállás és a leszállás helye között volt, a pilótáknak adományozta (1783). Ekkor a bátorságnak volt kiemelkedő szerepe. Az akkori bátor pilóták cselekedeteire emlékezzünk, hogy vállalkoztak a repülésre. A francia király nemesi címet is adományozott az első repülőeknek.

Gondolom történt néhány érdekes esemény ballonozás közben.

Sok esküvőt csináltunk a levegőben, amelyek szépek voltak. Azonban a pilótáknak az igazi élmény például az Egyesült Államokban egy találkozót, amikor 1200 ballon van a levegőben, januárban –30 Celsiusnál az Alpok felett repülni, vagy átrepülni az Olümpusz Görögországban. Ezek egy pilótának az igazi, nagy szép repülések, amelyekre komolyan kell készülni. Szép pillanat, amikor a nemzeti bajnokság megnyerése után az ember a magyar Himnusz halgatja.

Szilágyi Ferenc

Márton Áron Emlékérmeket kapott P. Szőke János

Egy évtized alatt a náciizmus és a kommunizmus sok ezernyi hazai áldozata közül négy püspök és egy szerzetesnővér emelkedett ki az ismeretlenségből

Idén is átadták a Márton Áron Emlékérmeket, a Bethlen Gábor- és Tamási Áron-díjakat, valamint a Telegy Pál Érdemérmeket 2011. november 4-én Budapesten, az Országgyűlés Vádástermében. Idén a Márton Áron Emlékérmeket P. Szőke János szalézi szerzetes kapta.



Lezsák Sándor

János atya hosszú, tartalmas, gazdag életutat járt be. Már diákkorában elkötelezte magát Don Bosco családjának, a szalézi szerzetesrendnek. Hazai rendházakban töltött évek után 1948-ban előljárói Olaszországba, Torinóba küldték, felsőbb tanulmányokra. A zűrzavaros politikai események beleszóltak a folytatásba, a hazai szerzetesrendek állami feloszlátása miatt nem térhetett haza, s életének következő szakasza – összesen 46 esztendő – külföldön zajlott – mondta méltató beszédében Mészáros István, az MTA doktora, az ELTE nyugalmazott docense, a Szent István Tudományos Akadémia tagja.

Laudációjában Mészáros István kiemelte: – Szőke Jánost 1954-ben szentel-

ték pappá Torinóban. Majd néhány évi iskolai hitoktatás után kapta élete első nagy feladatát, külhoni magyar lelkes lett 1958-tól 1975-ig. Előbb Svédországban, majd Nyugat-Németországban dolgozott a népes helyi magyar közösségek papjaként. Hosszabb ideig volt a Nyugat-európai Magyar Papi Szenátus elnöke.

Mészáros István hangsúlyozta: – A hazai egyháztörténeti szakirodalom már kezdő feldolgozni, milyen fontos feladatot láttak el a magyar lelkipásztorok a második világháborút követően, majd az 1956 utáni évtizedekben a tömegesen külföldre került magyarok körében Nyugat-Európában, Észak- és Dél-Amerikában, Ausztráliában. Nem csupán lelki-vallási pasztorális segítséget nyújtottak új, idegen társadalmi környezetbe jutott honfitársainknak, de a külső nyomások, szorítások által erősen fenyegetett, egyre fogyó magyarságtudatuk ápolásában és ébrentartásában is mellettük álltak. Jól



Bakos István és Németh Magda

működő közösségeket szerveztek számukra, különösen nagy figyelmet fordítottak a fiatalokra. E sokirányú segítő munkának volt aktív részese Szőke páter 17 éven keresztül, sorsfordító időkben 1958–1975 között.

Következő nagy életfeladata ugyancsak a magyarság szolgálatára, de az egész Kárpát-medencei magyarság hívőközösségeinek szolgálatára adott lehetőséget: a nagy nyugat-német katolikus megszervezet, az Ostpriersterhilfe mun-



katársa lett. E tevékenységi körében 1975–1994 között – két évtizeden át – széleskörű anyagi segítséget közvetített a magyarországi, felvidéki, kárpátaljai és az erdélyi papság és hívek egyházi közösségei és szervezetek számára – mondta Mészáros István, majd felhívta a figyelmet Szőke páter harmadik nagy életszakaszára, mely 1994-ben hazatelepülésével kezdődött. Ekkor fontos szerepet töltött be a Liechtensteinből hazahozott Mindszenty Archivum létrehozásában, egyik irányítója lett a Mindszenty Alapítványnak. 1997-től a szalézi Don Bosco Könyvkiadó igazgatói tisztét is betöltötte, számos írása, fordítása jelent meg különféle lelkiségi, vallás-erkölcsi témákban.

A méltató szerint Szőke János atya a legfontosabb feladat 1994 után várta: ő lett a Kárpát-medencei magyar boldoggáavatási ügyek intézője, posztulátora. E tisztségben fontos szerepe volt abban, hogy egyetlen évtized alatt a náciizmus és a kommunizmus sok ezernyi hazai áldozata közül négy püspök és egy szerzetesnővér kiemelkedett az ismeretlenségből: pápai döntések alapján boldoggá avatták Romzsa Tódot kárpátaljai-püspököt, Bogdánffy Szilárd és Scheffler János erdélyi püspököket, illetve Meszlényi Zoltán anyaországi püspököt és Salkaházi Sára szerzetesnővert, akik vértanúként életüket áldozták hitükért, hivatásukért, a rájuk bízottakért. Széleskörű megismerettségük szolgáltatta a „Vértanúink, hivallóink” című, Szőke páter által szerkesztett, máig folyamatosan megjelenő időszakos kiadvány.

Mészáros István sajnálatosnak nevez-

te, hogy Szőke páter fáradhatatlan tevékenysége ellenére a vatikáni illetékes hivatal egyelőre nem fogadta a szentek és boldogok közösségébe Mindszenty bíboros, hercegprímást. Pedig, mint mondta, 1975-ben, mariazelli sírbátételekor, majd 1991-ben, esztergomi temetésekor azt reméltük, nagyon sokan azt hittük, hogy a hazai egyházüldöző-egyházkorlátozó diktatúra összeomlása után ő lesz az első, akit az egyház magasra emel, felmutat, elélnk állít, mint a vallásos hit, a szabadságjogok és a magyarságtudat közismert, bátor védelmezőjét.

Mészáros István méltató beszédében hangsúlyozta, Szőke János jelenleg, messze benne a nyugdíjas korban, az erdélyi magyarság nagy főpásztora, Márton Áron püspök boldogádatvitási ügyében fáradozik. Életrajzi kötetét már korábban közreadta. S reménykedünk, hogy ezirányú posztulátori munkálkodása is minél előbb eredménnyel jár, az összmagyarság az egységessé váló magyar nemzet javára és üdvére.

Márton Áron Emlékéremmel az erdélyi püspök élete példájára emlékezve, 1988 óta a keresztény magyarság szolgálatában kiemelkedő munkát végző személyeket és intézményeket ismerik el.

Idén Bethlen-Gábor díjban részesült a *Csemadok* – a Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség és *Somodi István*, a Szárszói Baráti Kör elnöke.



Tamási Áron-díjak kaptak az író örökségének ápolói, a székely szellemiség hírvívői: *Lőwey Lilla* és *Váradi Péter Pál* könyvkiadók.

Idén a kuratórium döntése alapján, *Teleki Pál Érdemérem* adományoztak a *Szarvas Gábor Nyelvművelő Egyesület*-nek (Ada) – a délvidéki magyarság kultúrája, a magyar nyelv pallérozása, oktatása és védelme ügyében két évtizede folytatott példás tevékenysége és közéleti szerepvállalása elismeréseként, *Cservenka Judit* rádiós újságírónak, a nemzetű tájékoztatásban több évtizede folytatott példás munkájáért, eredményes szerkesztői tevékenységéért, *Csiprák Lilinék*, a Teleki és Európa című könyv szerzőjének, az Emlékbizottság tagjának, *Teleki Pál* szellemi örökségének népszerűsítésében, szobrának felállításában végzett munkájáért. *Dr. Mészáros István* tudós, oktatástörténész, a tudományos ismeretterjesztésben, a magyar oktatásügy és Teleki hagyatékának feldolgozásában

folytatott több évtizedes tevékenységéért kapta az elismerést, *Péterfy László* szobrászművész, a Bethlen Gábor érme alkotója, nemzeti örökségünk művészi feldolgozásában és bemutatásában kifejtett alkotó munkájáért vehette át a díjat, míg *Ujváry Gábor* történész, hungarológus, tanár; az ifjúság nevelésében, a legújabbkori magyar történelem és a hungarológia nemzetközileg elismert kutatásában, publikálásában és szervezésében végzett kiváló teljesítményéért kapta a Teleki Pál Érdeméremet.

A Teleki Pál Érdemérem a Bethlen Gábor Alapítvány öt éve létesített kitüntetése, amelyet a tudós államférfiről neveztek el. A kuratórium tagjai úgy vélték: Teleki Pál nemzetszolgálati – a vesztett háború és a trianoni ítélet nyomán megcsönkített, kirabolt és erkölcsileg lezüllyött ország közállapotának rendbetételéért, a hibás döntés revíziójáért, az igazságosabb békéért és a magyar állam függetlenségéért végzett áldozatos küzdelme – méltóbb megbecsülést érdemel, mint amit az utókoról és szülővárosa eddigi uraitól kapott. Főként azoktól, akik *Rieger Tibor* alkotását, Teleki Pál közadakozásból létesített egészszalag bronzszobrát 2004 elején kitiltották Budapestről – hangzott az ünnepi eseményen *Bakos István* kurátor, a Teleki Pál Emlékbizottság tagja.

Frigyesy Ágnes
A szerző felvételével

Karácsony – álmovilág és valóság...

Nem tudom, hogy fehér karácsonyunk lesz-e, de az én szívemben ma is élnek a gyermekkori ünnepi órák, napok, a mindent ellepő puha hó, a fenyő illata, a gyertyák lobogó fénye, az ajándékvárás vágyakkal teli öröme, a család melege... Akkor még mit sem tudtam az ünnep valós jelentéséről, meg a szegények, a magányosok, a színlődők fájdalmas, szívbemarkoló markoló magányos óráiról. Mindez csak később tudasodott bennem, s ott is maradt máig. Már több, mint kétezer éve Isten leküldte a Fiát, hogy megváltást hozzon az emberiség számára és atyai szeretetével arra vágott: sok-sok millió gyermeke éljen a megváltás lehetőségével, hogy a hit, a szeretet erejével alakítsa életét. Az isteni mag sok helyen jó földbe került és szép termést hozott, de – fájdalom – az ellenkezője is bekövetkezett. Az emberiség történelme telis-tele van bűnnel, bukdácsolással, szörnyű háborúkkal és kár lenne tovább sorolnom.

Mi van papjainkban? Csak ki kell nyitni a rádiót vagy a tévét, és zúdul ránk az erőszakról, árulásról, álságos hazugságról, gyűlöletről, háborúkról, terrortól, ellenterrortól, gyilkosságokról, az elemi emberi jogok sárba-

tiprásáról, a női nem megalázásáról szóló hírózón. És minden, minden eladó. Árnycéket vet ránk a globalizáció, az extraprofit után a luxusprofit, a fegyvergyártás, a drogtermelés. És romboljuk a környezetünket, az okozott hatás, a klímaváltozás megállíthatatlannak látszik, hiába a tudósok időnkénti vészjelzése... Közben a szegények még szegényebbek és az elmaradottak még elmaradottabbak lesznek. Tudom, s nem először s amíg lehet, nem is utóljára vetem fel ezeket. Azért teszem ezt, hogy jószándékú olvasóim gondolkodjanak el az ünnep lényegén és azon, hogy a maguk szerény lehetőségei között mit tehetnek ma és mindennap azért, hogy egy kicsit jobb legyen a világ, hogy a család összetartó ereje óvja gyermekeinket, ifjúságunkat, hogy a másokon segítő, cselekedni képes szeretet s alázat fogalma ne vesszen ki szótárunkból.

Ünnepelünk, s én is ünnepelek. A szívemben szeretet és áhítat. Álmodom a régi, fehér karácsonyokról, az emberi jósról.

Kedves Olvasóm! Ugye, Te is velem ünnepelsz? Áldott, kegyelemteljes ünnepet kíván



Bayer Emil

Újra mecénás lehet a katolikus egyház

Spányi Antal Székesfehérvári Egyházmegye püspöke nyilatkozata a Kortárs Művészeti Gyűjteményük létrejöttéről



delektől fogva jelen volt, és a művészetek minden ágát felölelte. Az utóbbi időben háttérbe kellett szorítani, pusztán azért, mert nem volt elég anyagi erő hozzá. Éreztük, most is születnek olyan művészeti alkotások, a képzőművészet különböző területein, amelyek méltóak lennének arra, hogy egyházi gyűjteményben helyet kapjanak. Gondolatok találkoztak, egymást erősítették. Jelentkezett kedves Bécsben élő barát-



tette a mai művészeti életben, hogy számunkra megfizetelés volt, hogy ezt a meghívást elfogadta, sőt egyik festményével a „Festőangyallal” ezt a gyűjteményt megajándékozta. Ebből az alkalomból, egy tárlatot is megnyitottunk a Szent István Művelődési Házban. Aknay János alkotásait láthatjuk, szép térben elhelyezve, ahol ezek a festmények elkezdtek élni, és annak ellenére, hogy modern képekről van szó, – ami talán az első pillanatban az embert nem is szőlítja meg olyan mélyen, – de ebben a térben, képesek átadni a maguk üzenetét. Látogatók örömmel nézik, lebilincselik a festmények tisztasága, a színek gazdagsága, a formavilág rendezettsége, és úgy mennek ki a tárlatról, hogy kaptak valamit.

Terveink szerint a gyűjteményt megfelelő kvalitású, a művészt mindenféle ágából származó alkotásokkal gyarapítsuk, és annyi pénzt szeretnénk áldozni, amennyire lehetőségünk van.

Elsődlegesen az egyház vonalába tartozik, templomok, iskolák fönntartása, többi intézményünk územeltetése, és természetesen a karitatív tevékenység, ami ma egy nagy kihívás, és nagyon fontos küldetés. Ezek után következhet, hogy ezt a gyűjteményt bővítsük. Nagy örömmel, tekintek erre a feladatra, és jövőjére azzal a szándékkal, hogy meghatározott összeget sikerül minden évben elkölteni. Segíthetjük azokat a művészeket, akik megélhetése korlátozott, és el tudjuk helyezni az alkotásaikat olyan gyűjteményben, ahol méltó módon lesznek időről-időre bemutatva, és művészi tehetségük az utókor számára megőrizve. Lejegyezte és a fotókat készítette



Németh Andrea

Egyház, és maguk az egyházi emberek is, mindig küldetésüknek érezték, az evangélium közvetlen terjesztése mellett azt, hogy az örömhírt közvetelt utakon is eljuttassák az emberek felé. Ez a tevékenység abban mutatkozott meg, hogy mecénásként, egyházi, vallásos témájú művészeti alkotásokat rendeltek, ezeket bemutattva a hívőket tanították, illetve ezeken keresztül érzelmi töltést akartak adni az embereknek. Az egyháznak ez a tevékenysége a kez-



tünk Reha György azzal a szándékkal, hogy ő sok fiatal művészt ismer, és szívesen segítene ezeket a művészeket megszólítani. Nagy energiákkal, és megfelelő tanácsadók kereszttől szakértelemmel, a benne levő tehetséggel nekilátott, hogy ennek a modern művészeti szakrális gyűjteménynek a lehetőségét elindítsa. Az elsőt, akit megszólítottunk Aknay János festőművész volt. Az ő egész életútja, művészek körében elfoglalt helye, díjak-

kal történt elismerése, olyan rangos emberré

Hazámban megtanultam – Népem Himnuszát. –
Megismertem: Istent és Vörösmarty Szózatát.
Fülembe dobolnak ősi Hangokat, dúdoitak Dalokat. – Tánctoltak új és régi Szavakat,
De kaptam Fantról (s) égi Sugallatokat...

Tanultam Imát, hittem a Szerelmet és Verseimet.
Éreztem az orgonát, Rózsák, akácok és Violett illatát.
S vittem titkos estéken Gyönyörű nehéz Törheimet.

Utánoztam a Hangját, Mosolyát, a mozdulatát...
És most már mindhalálig hordozom magamban –
Arcomon Hazám, számon Edes-Anyám szép Szavát.
Megtanultam Petőfi „Talpra magyar!”-ját,
A Forradalomra írt imát: Nemzeti dal-át

Iskolák Ünneplőbe öltöztört Szent Csendjében
Páras szemek függönyön át – megérintett az
Elbocsátás, Indulás, az Életre Hívás...

Bába József



Hallgattam Szülőföldem Templomának nekem
Kedves Harangszavát. – Majd a Lelkismeretem,
A Lélek Belső Hangját. – S most: Kinek(?) kell,
Tanítanám Igazság és a Hűség Szavát. –
A Kint és bánt megszenvedett Harmóniát.

És Ti, Többiek – tudjátok-e hín a Honban
Hogy Értetek is Szól elszabadultlan,
Kondul szava, s zúg azóta is –
Múlt-Jelen – Templomaitok Tornyából
Gyermekkorotok rég feledett hangja?
Meggalljátok-e még – az évek ködén át
A „Féltrevert Harang” Zúgását?

Írtam:
A Teremés Földjén, Európa Közepén
A Kárpát-medencében, a Föld Szívén.

Kapható: Hálvezes: Könyvesbolt 8380 Háy, Rákóczi ú. 9/a
Tel: 06-83-340-840, E-mail: nimrodalap@freemall.hu

Fentről lefelé, a földi világunk felé hulló kegyelem

Kovács-Gombos Gábor festőművész



Epheszosz



Győrben 1955-ben született. 1978-ban a Pécsi Tanárképző Főiskolán, 2001-ben a Magyar Iparművészeti Egyetemen diplomázott. Doktori disszertációját a kortárs szakrális művészetből írta. Doktori (DLA) fokozatot 2009-ben nyert a Magyar Képzőművészeti Egyetemen. A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége és a MAOE tagja. 1994-ben a Szent Gellért Hittudományi Főiskola másoddiplomás hittoktatói képzésének előadásait hallgatta Budapesten. 160-nál több csoportos tárlaton szerepelt hazánkban és külföldön. 2001 óta állandó résztvevője Scheffer Galéria kiállításainak. Harminc önálló tárlata volt. Tíz alkalommal kapott művészeti díjat, (hat éven át folyamatosan) művészeti ösztöndíjat, illetve egyetemi kitüntetést. A Nyugat–magyarországi Egyetem docense.

Azért szerettem meg ezt a műteremlakást, mert ablakából Sopron hét tornyát látom. – Ezekkel a szavakkal fogadott Kovács-Gombos Gábor festőművész, mielőtt a festményeivel megismerkedhettem. Találkoztam vele régóta dédelgetett gondolatom, a mai gazdasági élet, a pénzvilág felhőkarcolóival, ikerternyáival törpévé kicsinyíti a templomokat, és a hitet. A hűsége városnak, és úgy érzem, Kovács-Gombos Gábornak is fontos, hogy a templomtornyokat lássuk, és irányt mutassanak Isten felé. Ilyen bevezető után, kérdezgettem életéről.

Mikor ismerkedett meg a katolikus vallással?

Beleszülettem, mert édesanyám gyakori római katolikus volt, soha nem „kényszerítettek”, hogy misére járjak, hanem megvárták, amikor magamtól kívántam ezt. Kamasz koromban sok kérdésen töprengeni kezdtem, válságos éveimben keresgéltem, megismerkedtem a nagy keleti vallásokkal, tetszeltek bizonyos elképzeléseik. Hitemet azonban soha nem veszítettem el, és rájöttem, nem kell messzire mennem, hiszen itt van az, amit Isten nekem készített, amibe beleszülettem. Hitem és a vargabélű sorozattal megerősödött és elmélyült. Életem rendkívül válságos időszakában – első feleségem, Gergőz Bert a festőművész halála után – Istenben vetett bizalmam, és két csodálatos katolikus pap (Bíndes Ferenc és Kiss Domonkos), atyai jó barátaim, segítettek. Megmutatták, hogy érdemes élni, sőt: jó élni!

Erős hitét mióta, és hogyan fejezi ki alkotásaiban?

Isten felé fordulásom ekkor kitöltötte napjaimat, szükségszerű volt, hogy festészelem is ezzel foglalkozzon. Imádkozni is festő módján szerettem volna. Sok napsütötte délutánt töltöttem akkoriban a soproni erdőkben. Figyeltem a lombok közül elővillanó fénypásmában táncoló bogárrákat és láttam, ahogyan ezek a Szent Ferencet idézően egyszerű lények maguk is kavaró fénypontcsokká válnak. Így keletkeztek ezek a képeim, mint nem szóban, hanem ecsettel végzett imádságok. Valami fentről lefelé irányuló áramlat akarnak megjeleníteni, a kegyelem lassú sodrását, ami olyasmii, mint a Nap sugárzása. Az első képek után úgy hittem, hogy ezek csupán magánáhitatom eszközei. Később örömmel láttam, hogy a nézők is megérezték, miről is szólnak valójában. Azóta a festményeimet egyfajta katalizátornak tartom – segédessz-köznek, ami megkönnyíti az Isten és ember közti párbeszédet. Azt remélem, hogyha valaki ezeken a képeken az odaátról átszivárgó fényeket szemléli, akkor egy kicsit megtisztul, egy kicsit közelebb kerül Istenhez, és imája könnyebben száll föléle...

Saját gyerekeinek és tanítványainak, megörvöltja átadni hitét?

Két fiam már felnőtt, hívó katolikus. Természetesen és észrevétlenül nőttek bele a hitükbe. Boldogság tőle el, ha erre gondolok. A tanításnál is, akár művészetről, akár pedagógiáról esik szó, fontosnak tartom, hogy a diák érezze, hogy én (oktatóként is) melyik oldalon állok. A hit, a művészet és a tanítás számomra mindig összefonódik. Remélem, hogy mindennek az öröméből és szépségéből át is tudok adni valamit. Egyetemi előadásokon főként a kortárs nonfiguratív vallásos művészettel foglalkozom. Doktori értekezésemet is erről írtam, ami szép színes album formájában remélhetőleg még karácsony előtt megjelenik. De már az első szakdolgozatom is az egyházművészettel foglalkozott – ez nem volt olyan természetes téma a szocializmus alatt, 1978-ban... Másik diplomamunkámat pedig az Ars-sacra, a szent művészet pedagógiájáról írtam.

Festőművészeknek fontos visszajelzés az emberek véleménye. Melyik tárlatát tartja a legjelentősebbnek?

Sorsfordító volt a Pannonhalmi Főapátságban rendezett, 2000-ben. Boldog voltam, amikor láttam az összhangot munkáim és a csodálatos szakrális tér között. És ezen a kiállításon ismerem meg második feleségemet, Scheffer Líviát is... Lívia galériájában, a Scheffer Galériában azóta együtt rendezzük az emelt hangulatú csoportos tárlatokat. Líviával szeretetben élünk, szellemi partnerségben újabb és újabb kiállításokra készülünk.

Németh Andrea



A látogató (Szent Cecília)

Tükörben

Egy ház a rászorulókért

II. János Pál pápa, a lengyel származású Karol Wojtyła nevével viseli Kecskeméten az az intézmény, amelynek munkatársai, támogatói és aktivistái a 2006-os alapítás óta cselekvőn is valóra váltják a pápai életmű üzenetét: segíts a rászorulókon, adj befogadó meleget, tápláló ételt, jó szót és tartós támogatást az elesetteknek.

A város önkormányzata egy korábban évekig üresen álló polgárház tizenöt évre szóló térítésmentes átadásával karolta fel az ügyet, amely ezt követően a közösségi szolidaritás példája lett. A Szent Miklós templom közössége, a Ferences Imakör és a Szent Anna Porta Kht. kezdeményezésére megalkult létesítményben immár öt éve napi százhusz adag meleg ételt osztanak szét a rászorulóknak. Időközben – kizárólag adományokból – az épület is megújult, mégpedig széles körű összefogás eredményeként. A munkálatok teljes egészében adományokból, felajánlásokból készültek el, aktivisták közreműködésével. A bekerülés teljes költsége – a berendezésekkel együtt – megközelítette a hatvan millió forintot. A támogatók között számos vállalkozás és magánszemély mellett ott volt a dél-lengyelországi Wadowice, Karol Wojtyła szülővárosa is. Amikor 2009 júniusában dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek-metropolita felszentelte a kívül-belül újjávarázsolt házat, Wadowice már Kecskemét testvérvárosaként képviselgette magát.

Reményt gyűjtanak a lelkekben

Intézményünk létrehozásának alapjainak az Isten képmására teremtett ember felkarolása, segítése és támogatása egy méltóságteljes élet megvalósításában. S mert mindehhez II. János Pál pápa élete, munkássága és szellemi öröksége mutatta az irányt, kétség nem fért hozzá, hogy ezt a névválasztásnak is tükröznie kell – mondja **Farkas P. József**, a ház egyik alapítója. Fundamentumként – hangsúlyozza – a nagy pápa testamentuma szolgált, amelyben kifejejté, hogy az ő emlékére ne szobrokat, vagy emlékhelyeket emeljenek, hanem a szeretet élő, élhető műhelyeit hozzák létre. Ilyen hely a Karol Wojtyła Barátság Központ: egyszerre szociális intézmény, rehabilitációs központ, imaház, múzeum, kiállító terem és művelődési ház, amelynek létrehozat-

sát és működését – erről nap, mint nap megerősítést kapnak pártolói – csodás módon segíti odafentről a névadó.

Hogyan jelenik meg az intézmény mindennapjaiban ez a sokszínűség?

A Wojtyła ház vállalt feladatai között kiemelkedő szerepe van a magyarországi lengyel kultusz megteremtésének, a pápai örökség ápolásának. Rendszeresek azok a rendezvények, amelyek a szélesebb nagyközönségnek a lengyel társadalom, tudomány és kultúra eredményeit mutatják be. Filmvetítések, kiállítások, anketók, konferenciák gazdagítják a kecskeméti közművelődési palettát a lengyel nép kiemelkedő teljesítményeinek megismertetése által. 2009 novemberétől a Magyar Katolikus Karitászt önálló csoportja működteti az intézményben. Ezzel a Karol Wojtyła Központ egy olyan nagy múltú, rangos szervezetnek is a részévé vált, amely közvetlenül kapcsolódik a Magyar Katolikus Egyház vezetéséhez és a Kalocsa-Kecskeméti Főegyház-megyéhez. Több gondozottunk akár négy-öt gyermeket nevel egyedül, de akad közöttük olyan is, akinek gyerekei szociális helyzete miatt átmenetileg intézetben, vagy családosthonnal vannak elhelyezve. Törekvésünk, hogy azokon az alkalmon, amikor a gyerekek hazaérkeznek, tartalmas programokban vehessenek részt. E gondoskodás egyik eleme a nyári tábor, a másik pedig a szülőikkel közösen



látogatható családi programok. Ezek a közös élmények, kirándulások hozzájárulnak a közösségépítéshez, a család összetartozásának erősítéséhez, a gyerekek érzelmi intelligenciájának fejlesztéséhez.

Hogyan jelenik meg mindennapi munkájukban a növekvő elszegényedés, az adakozásra fogékony középréteg anyagi bázisának gyengülése?

Az karitatív munkában nincs hely az



aggodalomnak. A mi tevékenységünk lényege, hogy reményt gyűjtsünk a lelkekben. Ehhez az eddigi átélt élményeink és



tapasztalataink adnak erőt és hitet. A mindennapi csodákat látva az emberekben szunnyadó, pénzben nem mérhető al-

kotó bátorságnak köszönhetően, olyan célokat is fel merünk vállalni, ami kezdetben lehetetlennek tűnt. Eddigi sikereink soha nem abból fakadtak, hogy nagyon sok pénztünk lett volna, amit el kellett költeni, vagy hogy kiváló felső kapcsolatainkból akartunk volna sikert kiváncsolin! Mi mindig tökehiányos vállalkozásokba kezdtünk, és a sikert a cél vonzó erejére, az emberek együttérzése, legfőképpen pedig a Jóistenre bíztuk. Az úgy volt az mindig, ami megtalálta a megfelelő szponzorokat, a jóra vágyó, a közösség iránti érzékeny támogatókat. És én hiszem, hogy az együttérzés, az egymás iránt érzett felelősség a gazdasági nehézségek időszakában sem hal ki az emberekből, talán még erősödhet is. Jobb adni, mint kapni

Reménykedik ebben, vagy a mindennapokban is vannak kézzelfogható jelei a növekvő felelősségvállalásnak?

Hosszú hagyományra tekint vissza az adventi időszakban megrendezett „Karol Wojtyła terített asztalánál” című rendezvénysorozatunk, amikor a hideg téli vasárnapokon és ünnepnapokon mintegy hét ezer embernek terítettük meg. Megindító az az összefogás, amit ezekben a hetekben megtapasztalunk. Én úgy látom, egyre többen ismerik fel, hogy új és új anyagi javak megszerzésével nem képesek betölteni a lelkiükben tátongó ürességet. Ahhoz adni kell. Jó szívvel, önzetlenül, feltétel és viszonzás nélkül. Mi igazi érzéseket és cselekvésben megnyilvánuló felelősségi gesztusokat szeretnénk becsapnánk az emberek életébe, a



karácsonyi bevásárlási roham és az „idő-nincsek” ellensúlyozásaként, és erre sokkal nagyobb igény mutatkozik, mint azt valaha is hittük volna. Van, aki egy tálca süteménnyel érkezik, vagy a háztájiban megtermelt krumpliból hoz egy kosárral. A pék kenyeret és friss pogácsát, a cukrász tortaszleteket, a zöldséges vitamindús gyümölcsöt küld. Vége-hossza nincs az adventi szeretetvendégség támogatóinak.

Vagyis Kecskemét főterén az adventi időszakában tartalommal telik meg a „jobb adni, mint kapni” gondolkör?

Rendezvényeinket nem elszeparálva, hanem a város főterén tartjuk, a karácsonyi ajándékvásárlási útvonalak csomópontjában. Ilyenkor nemcsak materiális javakkal segítünk, hanem egyszerűen lebotjuk a szegények és a többi ember között álló falakat. Erre csak az együttélés, az odafordulás, az értő figyelem képes. Adományozó és megajándékozott együtt vesz részt a beszélgetéseken, ismeretterjesztő és kulturális programokon. Van élő betlehem, kislálat-simogató; bemutatkoznak és műsort adnak helyi kulturális csoportok. Művészek, közéleti személyiségek, egyházi emberek közreműködnek az ételosztásban, és ünnepelnek együtt a közösséggel. Megfordult már közöttünk Leszák Sándor, Bábel Balázs, Mádl Ferencné, Zombor Gáborné, Beer Miklós, Mayer Mihály, Ewa Filipiak... Ezek az emberek nem csak eljönnek és ételt osztanak, hanem beszélgetnek a szegényekkel, velük együtt fogyasztják el az ételt. Olyan találkozási lehetőséget teremtenek, ami felemeli a szegényeket, és úgy érezhetik, hogy teljes értékű polgárok. A rendezvény hatására nem csak a rászorulóknak nyerik vissza az emberségbe vetett hitüket, de a segítőtől is más ember lesz. Megtapasztalja, hogy segíteni a szegényeknek sokkal több, mint lemondani valamiről, ami az enyém. Az igazi segítség szolidaritásvállalás, amikor nem csak fizikai javakat adok, hanem önmagam egy darabját: figyelmet és időt. Az adventi szeretetünnepség így válik a társadalmi összefogás, a városi szolidaritás szép példájává. A rendezvénysorozat Szent Miklós ünnepén kezdődik, és a hideg napok végéig tart. Fókuszában a magányosok, az önhibájukból a társadalom periferiájára sodródott rászorulóknak, a nehéz sorsúak, a betegek, az öregek és a nagycsaládosok állnak. Mindazok, akikre az ünnep – ha magukra maradnak – elviselhetetlen terhet ró. Így értékelődik fel egy cseppnyi figyelem, egy apró segítség, válik az emberbaráti szeretet kézzelfogható bizonyítékává a nyugdíjas fánkja, és nyer értelmet az unoka lemondása játéktárol, amivel egy másik gyerek karácsonyát teszi szebbé. Összességében legalább ötszáz fő kapcsolódik be ilyenkor segítőként, adományozóként, szervezőként a munkába, a sátrat felajánló vállalkozótól az éjjeliőrökön át a rendet fenntartó, a takarító, a teát főző aktivistákig.

Avi, felkes izraeli buszvezetőnk tempósan halad az Izrael és Palesztinát elválasztó határvonal ellenőrző állomása felé. Palesztin területre érve az első körforgalomnál megfordul, majd egy romokkal övezett, elhagyott parkolóhelyre hajt. Itt várjuk palesztin „cserebuszunkat” palesztin idegenvezetőnkkel.

Az izraelinél lényegesen kopottabb palesztin autóbuszba átszállva keresztény idegenvezetőnk indulatosan ad hangot az izraeli településpolitikával szembeni ellenszenvének, azonban hamarosan áttér a nevezetességek ismertetésére. Betlehem – héberül „a kenyér háza” – csupán

Betlehemben született

amelyet a ferences rend tart fenn. Innen követtik minden karácsonykor a betlehemi karácsonyi misét. Nevét Alexandriai Szent Katalinról

kapta. Lépcső vezet a barlangrendszer északi része felé, ahol az 5. században ezen a vidéken élt Szent Jeromos, továbbá Szent Paula, és leánya, Szent Eustochium síremlékei is találhatóak. (Egyéb adatok szerint ez Szent Őzséb síremléke.) A szentek földi maradványait a 15. században Rómába vitték, és a Santa Maria Maggiore bazilikában temették el. A barlangot évezredek kövek, sziklák borítják – ezekre bizonyára a Szent Család is rátekinthet.



Welcome to Palestina!

néhány kilométer távolságra van Jeruzsálemtől. A település kétezer évvel ezelőtti termékeny mezőről és szőlőhegyeiről volt híres. Szemerkélő esőben sétálunk a Születés Temploma felé. Jobbra nézve a szemközti téren Arafat óriási transzparenstől lengti a szél. Welcome to Palestina!

A Születés Templomába szűk és alacsony ajtó vezet. A bejáratot a törökök elleni védekezés céljából szűkítették le, hogy ne tudjanak belovagolni a templomba. A világ egyik legrégebbi templomába lépünk be, ami azon a helyen épült, ahol Jézus született. A jeruzsálemi Szent Sír templomához hasonlóan a Születés Temploma is a jeruzsálemi ortodox egyház vezetése alatt áll, amelyet a hagyomány szerint az apostolok alapítottak. A középső, kb. 56x41 méteres hajóba belépve a jelenlegi kövezet alatt a 4. századból származó mozaikokat láthatunk, amelyeket fafedelek védenek. A fedeleket napközben felhajlítják, hogy a látogatók megtekinthessék a mozaikokat. A falakat a kereszties hadjáratok idejéből származó, és különböző zsinatokat ábrázoló mozaikok díszítik. Ezek a mozaikok a rekonstrukció után sem teljesek.

A főoltár az ortodox templomokban megszokott díszítésű. Jobbra nyílik a lejárát abba a barlangba, ahol Jézus feküdt a jászolban. A születés helyét ezüst csillag jelöli: „Hic de virgine Maria Jesus Christus natus est – 1717” – itt született Jézus Krisztus, akinek anyja Szűzmária volt. Ezt a termet is kegytárgyak tömegei díszítik. A turistacsoportok percenként követik egymást: hosszabb időzés és áhítatos imádság aligha lehetséges...

Az ortodox bazilika mellett, azzal összeépítve áll a katolikus Szent Katalin templom,



A Születés Temploma



Mozaikok a 4. századból



Az ortodox templom belülről



Szent Katalin templom



Szent Jeromos, Szent Paula, és leánya, Szent Eustochium síremlékei



Szent Jeromos kápolna

A Szent Katalin templomban található a József kápolna. Ezen a helyen jelent meg az angyal Józsefnek, és megparancsolta neki, hogy meneküljön Egyiptomba. Az Ártatlan Gyermekek Barlangja a Heródes által megparancsolt betlehemi gyermekgyilkosságnak állít emléket. Jeromos barlangjából ajtó vezet a Születés Barlangjába, ahol a jeruzsálemi latin patriarcha a karácsonyi istentisztelet alkalmával rövid látogatást tesz, mivel maga az istentisztelet nem a Születés Templomban folyik. A templom nevezetessége Jézus életnagyságú jászolfigurája, amely évközben a jobb oldali kápolnában található, karácsonykor azonban átkerül a főoltár alá. A görög ortodox egyház január 6-án és 7-én ünnepli a karácsonyt, az örmény egyház pedig január 5-én és 6-án, azaz 12, illetve 13 nappal a katolikusok után. Az ünnepi istentiszteleteket a Születés Templomban tartják.

A kegyhelyet elhagyva ismét Arafat óriási plakátja tűnik szembe. A zarándok fejében kavargognak a gondolatok: mikor lesz végre béke a Szentföldön? Autóbuszunk egy szuvenir-üzlet előtt áll meg: jászlak, kereszték, szentföldi emlékek sokasága. Fizeték euróban, dollárban. Krisztus urunk nem borogtatja a pénzváltók és az árusok asztalait, hanem jóságosan tekint le úgy a jámbor zarándokokra, mint a palesztin eladókra is, akiknek ez az egyetlen jövedelemforrásuk. Hamarosan karácsony lesz. Adj Uram békét a világnak!

(Folytatjuk)



Ficsor László (Németország)

Régebbi számaink telefonon megrendelhetők postai utánvétellel.
 Telefon: 221-1524 vagy mob: 06-70-244-0240 Interneten is fogadunk megrendeléseket:
www.szentkereszt.hu Email: szentkereszt@szentkereszt.hu



Előfizetési megrendelő

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint példányban.

Előfizetési díj: 1/2 évre 1350 Ft (3 lapszám)
 1 évre 2700 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve:

Cím:

Kézbesítési cím:

(csak akkor töltsé ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

**Veritas Invest Zrt.
 1142 Budapest
 Erzsébet királyné útja 86.**

Felhívás

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő – kíván segíteni, étel- és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

Támogassa adója 1 %-val kiemelten
 közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
 OTP Bank 11714006-20385251

Adószám: 18161980-1-42

Támogatóink, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

HOTEL VERITAS

MEGNYITOTTA KAPUIT BUDAPEST LEGÚJABB SZÁLLODÁJA
A VÁROSKÖZPONTTÓL 10 PERC SÉTÁRA, BEVEZETŐ ÁRAKKAL!
PRÓBÁLJA KI ÖN IS, NEM FOG CSALÓDNI!

Budapest XIV. ker., *Mogyoródi út 8.*

Tel.: 273-2230, 273-2233

Mobil: (06-30) 934-2541

Fax: 222-4792

Internet: www.hotelveritas.hu

e-mail: hotelveritas@axelero.hu

